

1 אודות חג השבועות, נאמר בתורה:

2 וְעִשִׂיתָ חַג שָׁבוּעוֹת לַה'וְיִזְבֹּחַ אֶלְקִיךָ מִסֵּת נִדְבַת יָדְךָ אֲשֶׁר תִּתֵּן
 3 גו'1. וְיָדוּעַ הַדִּיּוּק² הַשְּׂאֵלָה בַּפֶּסֶק זֶה הַמְּבֹסֶסֶת עַל דִּיּוּק בַּלְשׁוֹן
 4 הַכְּתוּב כִּמְהָ שִׁפְתוֹב בַּפֶּסֶק זֶה נִדְבַת יָדְךָ, הָרִי עֲנִין הַנְּדִיבוֹת
 5 שִׁיף אֶל הַלֵּב, כְּמוֹ שִׁפְתוֹב³
 6 בַּתּוֹרָה לְגַבֵּי הַתּוֹרָמוֹת שֶׁבִנֵּי יִשְׂרָאֵל
 7 הֵבִיאוּ לַמַּלְאכָה הַמִּשְׁכֵּן וְכִלְיוֹ כָּל
 8 נְדִיב לְבוֹ יִבְיָאָה, וַיִּמְהוּ אוֹמְרוּ
 9 וּמֵאחַר שֶׁהִנְדִיבוֹת שִׂיכַת לֵלֵב, לִמָּה
 10 נֹאמַר כֹּאן נִדְבַת יָדְךָ דִּןְקָא?

בס"ד. יום ב' דחג השבועות,
ה'תשכ"ה
(הנחה בלתי מוגה)

1 וְעִשִׂיתָ חַג שָׁבוּעוֹת לַה'וְיִזְבֹּחַ אֶלְקִיךָ מִסֵּת נִדְבַת
 2 יָדְךָ אֲשֶׁר תִּתֵּן גו'1. וְיָדוּעַ הַדִּיּוּק² כִּמְהָ
 3 שִׁפְתוֹב נִדְבַת יָדְךָ, הָרִי עֲנִין הַנְּדִיבוֹת שִׁיף אֶל
 4 הַלֵּב, כְּמוֹ שִׁפְתוֹב³ כָּל נְדִיב לְבוֹ יִבְיָאָה, וַיִּמְהוּ
 5 אוֹמְרוּ נִדְבַת יָדְךָ דִּןְקָא. וְעוֹד דִּיּוּק בְּזֵה⁴, מָה
 6 שִׁיף עֲנִין זֶה לְחַג הַשָּׁבוּעוֹת דִּןְקָא. דְּהֵנָּה, מִמָּה
 7 שִׁפְתוֹב "מִסֵּת נִדְבַת יָדְךָ", דְּרָשׁוּ חז"ל⁵ שֶׁאֲדָם
 8 מְבִיא חוֹבְתוֹ מִן הַחֹלִיין, הִינּוּ, שִׁצְרִיף לְהַקְרִיב
 9 קֶרֶבֶנּוֹת בְּרִיבּוּי יוֹתֵר מִן הַמַּעֲשֵׂר⁶, בְּעֵין זֵפָה,
 10 וּבְאוֹפֵן שֶׁל וַיִּתּוֹר. וְעֲנִין זֶה נִתְפָּרֵשׁ לְהִדְאָ בְּחַג
 11 הַשָּׁבוּעוֹת, וּמִמְנוּ יִלְפִינּוּ שֶׁבְּכָל הַמוֹעֲדִים צְרִיף
 12 לְהִיּוֹת הַקֶּרְבָּנוֹת בְּעֵין זֵפָה וּבְאוֹפֵן שֶׁל וַיִּתּוֹר.
 13 וְלִקְאוּרָה, הֵנָּה לִיָּה לְמִימֵר עֲנִין זֶה בְּחַג הַפֶּסַח,
 14 שֶׁהוּא רֵאשׁוֹן לְרַגְלִים⁷, וּמִמְנוּ נִלְמַד עַל כָּל
 15 הַמוֹעֲדִים, וְלָמָּה נֹאמַר עֲנִין זֶה בְּחַג הַשָּׁבוּעוֹת
 16 דִּןְקָא. וַיִּמְהוּ שֶׁהַכְּתוּב "מִסֵּת נִדְבַת יָדְךָ" נִתְפָּרֵשׁ
 17 בְּחַג הַשָּׁבוּעוֹת, מוֹכַח, שֶׁעֵיקָר עֲנִין הַנְּתִיבָה בְּעֵין
 18 זֵפָה וּבְאוֹפֵן שֶׁל וַיִּתּוֹר שִׁיף לְחַג הַשָּׁבוּעוֹת
 19 דִּןְקָא, וּבְזֵה גּוֹפֵא מוֹדְגֵשׁ (לֹא כָּל־כֶּף עֲנִין נִדְבַת הַלֵּב, אֲלֵא) הַעֲנִין דִּןְנִדְבַת
 20 יָדְךָ דִּןְקָא, כְּנִזְכָּר לְעִיל.

42 הַמוֹעֲדִים, וְלָמָּה נֹאמַר עֲנִין זֶה בְּחַג הַשָּׁבוּעוֹת דִּןְקָא ?
 43 וַיִּמְהוּ שֶׁהַכְּתוּב "מִסֵּת נִדְבַת יָדְךָ" נִתְפָּרֵשׁ נֹאמַר בַּמְּפֹרֵשׁ בְּחַג
 44 הַשָּׁבוּעוֹת, מוֹכַח, שֶׁעֵיקָר עֲנִין הַנְּתִיבָה בְּעֵין זֵפָה וּבְאוֹפֵן
 45 שֶׁל וַיִּתּוֹר שִׁיף לְחַג הַשָּׁבוּעוֹת דִּןְקָא, וּבְזֵה גּוֹפֵא בְּעֵינֵין
 46 הַנְּדִיבוֹת הַנּוֹכַח כֹּאן מוֹדְגֵשׁ (לֹא
 47 כָּל־כֶּף עֲנִין נִדְבַת הַלֵּב, אֲלֵא
 48 מוֹדְגֵשׁ בְּמִיחּוֹד) הַעֲנִין דִּןְנִדְבַת
 49 יָדְךָ דִּןְקָא, כְּנִזְכָּר לְעִיל.
 50 (ב) וַיִּתְּבִין בְּאוֹר הַעֲנִין, יֵשׁ
 51 לְהַקְדִּים תְּחִלָּה מָה שִׁפְתוֹב
 52 בַּהַפְּטָרָה⁸ שֶׁל חַג הַשָּׁבוּעוֹת שֶׁהִיא
 53 תִּיאוֹר הַמְּרַכְּבָה הַעֲלִינָה שֶׁרָאָה
 54 יִחְזַקֵּאל הַנְּבִיא וְעַל דְּמוֹת הַכֶּסֶא
 55 דְּמוֹת כְּמִרְאָה אֲדָם עָלָיו
 56 מְלַמְּעָלָה, דְּצְרִיף לְהַבִּינֵין⁹
 57 מָהוּ עֲנִין צִיּוֹר דְּמוֹת וְדוּגְמָה שֶׁל
 58 אֲדָם לְמַעְלָה, הֲלֹא אֵינִן לוֹ
 59 לְקוֹדֶשׁ־בְּרוּךְ־הוּא דְּמוֹת הַגּוֹף
 60 וְאֵינִן לוֹ גּוֹף¹⁰ ?

61 וּבְמִדְרַשׁ רַבֵּה¹¹ אֵיתָא מוֹבָא
 62 "גְּדוּל כַּחַן שֶׁל נְבִיאִים
 63 שְׁמִדְמִין צוּרָה דְּבֵר מִתּוֹךְ הַבְּרִיאָה
 64 לְיוֹצְרָה לְבוֹרָא כּוּ' שְׁנֹאמַר וְעַל
 65 דְּמוֹת הַכֶּסֶא דְּמוֹת כְּמִרְאָה
 66 אֲדָם עָלָיו מְלַמְּעָלָה", אֲמָנָם,
 67 כִּינּוּ שֶׁעֲנִין זֶה (שֶׁהַנְּבִיאִים
 68 מְדַמִּין צוּרָה נְבִירָא לְיוֹצְרָה
 69 לְבוֹרָא) נֹאמַר בַּתּוֹרָה, עַל־
 70 כְּרִתְּךָ בַּחֲכָחָה צְרִיף לֹאמַר שֶׁכֵּן

(ב) וַיִּתְּבִין בְּאוֹר הַעֲנִין, יֵשׁ לְהַקְדִּים תְּחִלָּה מָה שִׁפְתוֹב בַּהַפְּטָרָה⁸ וְעַל דְּמוֹת
 21 הַכֶּסֶא דְּמוֹת כְּמִרְאָה אֲדָם עָלָיו מְלַמְּעָלָה, דְּצְרִיף לְהַבִּינֵין⁹ מָהוּ
 22 עֲנִין צִיּוֹר אֲדָם לְמַעְלָה, הֲלֹא אֵינִן לוֹ דְּמוֹת הַגּוֹף וְאֵינִן לוֹ גּוֹף¹⁰. וּבְמִדְרַשׁ
 23 רַבֵּה¹¹ אֵיתָא שֶׁל נְבִיאִים שְׁמִדְמִין צוּרָה לְיוֹצְרָה כּוּ' שְׁנֹאמַר וְעַל
 24 דְּמוֹת הַכֶּסֶא דְּמוֹת כְּמִרְאָה אֲדָם עָלָיו מְלַמְּעָלָה", אֲמָנָם, כִּינּוּ שֶׁעֲנִין זֶה
 25 (שֶׁהַנְּבִיאִים מְדַמִּין צוּרָה לְיוֹצְרָה) נֹאמַר בַּתּוֹרָה, עַל־כְּרִתְּךָ צְרִיף לֹאמַר שֶׁכֵּן

(1) פ' ראה טז, יו"ד - בקריאת היום. (2) ד"ה זה בהמשך תער"ב ח"א ע' רמה. ובכ"מ. (3) ויקהל לה, ה. (4) ד"ה זה בסה"מ
 תרנ"ו ע' שנ. המשך תרס"ו ס"ע רלו. וראה גם אוה"ת פ' ראה ע' תשנד. ע' תשסד. (5) חגיגה ח, א. (6) ראה פנים יפות
 עה"פ. (7) ריש מסכת ר"ה. (8) דיום א' דחג השבועות - יחזקאל א, כו. (9) בהבא לקמן - ראה ד"ה כי תשא העת"ר (המשך
 תער"ב ח"ב ס"ע תתצו). (10) פיוט יגדל. (11) ב"ר ר"פ כז.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

בהם אין השינוי קנוי באמתית במים, האמת היא שהמים עצמם
 לא השתנו רק אלא שנגראה פן לעיני הרואה בלבד, ואמתית
 מהות הפנים הנראים במים אינו אלא מהות המים עצמם
 ואילו מהות האמתית של הפנים בכלל לא נמצאת במים.
 וכן הוא גם למעלה באלוקות,
 דענין מים העליונים כמו
 שהוא בתכלית העילוי, במעלה
 ומדרגה הכי גבוהה רומז על
 אור-אין-סוף שלפני הצמצום
 שהוא פשוט בתכלית
 הפשיטות, מופשט לחלוטין מכל
 'ציור' ומכל הגדרה והגבלה, ולא
 שיש בו שום רצון לדברים
 מוגבלים ומוגדרים שמחוץ לעצמותו
 ושום ציור דמות וצורה כלל,
 ומה שעלה ברצונו הפשוט
 הלא מוגדר לברוא את העולם
 המוגבל והמוגדר, הרי זה על-ידי
 העלאת 'מין נוקבין' מים
 נקבים, כלומר התעוררות מצד המקבל
 את השפע (כידוע בקבלה וחסידות
 שהמשפיע נמשל לזכר והמקבל נמשל
 לנקבה), אבל אין הכוונה להתעוררות
 שנפעלת על ידי הנבראים התחתונים
 המוגבלים אלא רצון שהתעורר באין-
 סוף מ'נה-ובה' ממנו ומתוכו, היינו
 בתוך עצמו ולא מצד מציאות שחוץ
 ממנו, רצון שהתעורר מהתענוג
 שיהיה שעתיד להיות למעלה
 במעשה התחתונים לכשיבראו
 והעונג העתיד להיות ממעשיהם של
 התחתונים, עורר את הרצון לברוא
 אותם, שזהו ענין התוכן הפנימי
 של מאמר חכמינו ז"ל "במי נמלך
 הקדוש-ברוך-הוא והתייעץ, כביכול,
 אם לברוא את העולם, בנשמותיהם
 של צדיקים"¹⁴, שעלה לפניו
 יתברך מה שעתיד להתענג
 בעבודת הצדיקים בקיום
 התורה ומצות, לאחר שייברא
 העולם, ועל-ידי זה כתוצאה מהתעוררות העונג היתה התעוררות
 הרצון העליון לברוא את העולם.

הוא המציאות ואכן יש דמיון ביניהם. וצריך להבין איך שיש
 לומר 'ציור אדם' למעלה?
 (ג) ויובן בהקדים מה שנתבאר לעיל¹² במאמר שנאמר בליל א'
 דחג השבועות (יוצא לאור עם ביאור בדרך אפשר בדבר מלכות לפרשת
 נשא) בפירוש הפנימי על פי
 חסידות של דברי הכתוב¹³ במים
 הפנים לפניו, פן לב האדם
 לאדם, שקאי הכתוב מדבר לא
 רק במים כפשוטם, שלמרות
 שמצד עצמם אין בהם 'ציור' ודמות
 מסוימת, הדמות המסתכלת בהם
 נשקפת מהם אלא גם במים
 העליונים, שהוא ענין
 הפשיטות דאור-אין-סוף
 שלמעלה מציור אדם' מים'
 למעלה הם משל לכך שהאור האלוקי
 דאין-סוף הוא 'פשוט', כלומר מופשט
 מהגדרה ו'ציור' מסוים והוא למעלה
 מציור אדם', דרגה באלוקות שבה יש
 'ציור' וה'דמות' שנמשלה לאדם', כפי
 שממשיך ומבאר.
 והענין בזה, דהנה, המים
 (כפשוטם המים הגשמיים) הם
 חומר נף וצלול נקי ופשוט
 מכל גונים מופשט ללא כל צבע,
 וכאשר אדם מסתכל בתוך
 המים, נראים משתקפים במים
 פני האדם המסתכל בהם,
 והמים עצמם אינם משתנים
 כלל בעקבות העובדה שפני האדם
 משתקפים בהם, ושינוי הפנים
 הנראים במים השינוי שחל
 במראה המים הוא לא שינוי במים
 עצמם אלא מחמת שינוי הפנים
 של האנשים המסתכלים בהם
 (אם המסתכל הוא ראובן
 הפנים הנראים במים הם פניו של
 ראובן או שמעון כו'), וגם
 בשעה שנראים בהם פני
 האדם המסתכל בהם, לא זו
 בלבד שלאחר שהאדם יפסיק להביט במים, מראה המים יחזור להיות כפי
 שהיה אלא אפילו באותה שעה שבה האדם מביט במים וצורת פניו נראית

(12) ד"ה בשעה שעלה משה למרום - דליל א' דחג השבועות פ"ד ואילך (תורת מנחם - התוועדויות חמ"ג ע' 343 ואילך).

(13) משלי כז, יט. וראה המשך תערו"ב שם ע' תתקסד ואילך. דרושים שנשמנו בד"ה בשעה שעלה הנ"ל. (14) ב"ר פ"ח, ז. רות רבה פ"ב, ג.

ועשית חג שבועות להוי' אלקיך

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 וְאֵף שְׂדוּעַ שְׁתַּחֲלָה צְרִיכָה לְהִיּוֹת הַתְּעוֹרְרוֹת הַרְצוֹן הַעֲלִיּוֹן
2 לְבִרְוֵא עוֹלָמוֹת, וְאַחֲרֵי-כֵן כִּי־יִשָּׁר רְצוֹן כֹּה־יִכּוֹל לְהִיּוֹת עֲנִין
3 הַהִמְלִיכָה הַהִתְעִיעֵצוֹת, כְּבִיכּוֹל הָאֵם לְמַלֵּא אֶת הַרְצוֹן וּלְבִרְוֵא עוֹלָמוֹת
4 בְּפוּעַל (בְּמִי נִמְלָךְ כו'), מֵה־שְּׂאִין-בֶּן קוֹדֶם הַתְּעוֹרְרוֹת
5 הַרְצוֹן בְּדָבָר לֹא שֶׁיֵּף עֲנִין
6 הַהִמְלִיכָה שֶׁהִרִי אִם אֵין רְצוֹן, אֵין
7 עַל מֵה לְהִתְעִיעֵץ, וְאִם-בֶּן הָרִי גַם
8 קוֹדֶם הַעֲלָאֵת 'מִזֵּן נוֹקְבִין'
9 מִיִּם נְקִיבִים, הַתְּעוֹרְרוֹת מִלְּמַטָּה, מִצַּד
10 הַמַּקְבֵּל, הֵינּוּ הַנְּבִרָאִים כו' הִתְהַ
11 כְּבָר הַתְּעוֹרְרוֹת הַרְצוֹן הַעֲלִיּוֹן
12 לְעוֹלָמוֹת מִצַּד עֲצָמוֹ וּלְכַאֲרָה לֹא
13 מוּכָן אֵין הַדְּבָרִים מִתְּאִיִּמִים עִם הָאִמּוֹר
14 לְעִיל שֶׁהַתְּעוֹרְרוֹת הַמִּיּוֹן נוֹקְבִין הִיא
15 זֹו שְׁגוֹרֵמֵת אֶת הַתְּעוֹרְרוֹת הַרְצוֹן, אֲלֹא
16 הַהִסְבֵּר הוּא מְפֹל־מְקוֹם לְמִרוֹת
17 שֶׁאֵכֵן לֹלֵא הַתְּעוֹרְרוֹת הַרְצוֹן תַּחֲלִילָה
18 אֵין עַל מֵה לְהִתְעִיעֵץ, בִּיּוֹן שְׁגַם
19 לְאַחֲרֵי הַתְּעוֹרְרוֹת הַרְצוֹן עַל
20 בְּרִיאַת הָעוֹלָם צְרִיף לְהִיּוֹת
21 עֲנִין הַהִמְלִיכָה אִם לְבִרְוֵא אִם
22 לֹא, וְאִם בְּעַת הַהִמְלִיכָה
23 וַיּוֹחֲלֵט עַל לֹא, וּמִסְקֵנָה
24 הַהִתְעִיעֵצוֹת תַּהִיָּה לֹא לְבִרְוֵא אֶת
25 הָעוֹלָם. יִהְיֶה זֶה פְּאִילוֹ לֹא
26 נִתְעוֹרֵר בְּזֶה פְּלֵל וּכְלָל (שְׁהוּ
27 עֲנִין הַהִמְלִיכָה שֶׁהִרִי זֹו הַמִּשְׁמַעוֹת
28 שֶׁל הַתְּעִיעֵצוֹת שְׂמוֹסֵר הַמִּתְעִיעֵץ
29 אֶת רְצוֹנוֹ לְזֶה שְׁנִמְלָךְ אֹתוֹ,
30 שְׂאִם יֵאֵמֵר לֹא, יִהְיֶה הַרְצוֹן
31 פְּאִילוֹ לֹא הִיָּה פְּלֵל), נִמְצָא,
32 שֶׁהִתְחַלֵּט עַל הֵן הַמִּסְקֵנָה כֵּן
33 לְבִרְוֵא אֶת הָעוֹלָמוֹת בְּעַת
34 הַהִמְלִיכָה הוּא כְּמוֹ תַּחֲלֵת
35 הַתְּעוֹרְרוֹת הַרְצוֹן שֶׁהִרִי עַד
36 שֶׁתַּחֲקֵבֵל הַמִּסְקֵנָה כֵּן לְבִרְוֵא אֶת
37 הָעוֹלָם, הַתְּעוֹרְרוֹת הַרְצוֹן יִכּוֹלָה
38 לְהַתְּבַטֵּל כִּאִילוֹ לֹא הִיִּתָּה. וְהֵינּוּ,
39 שְׁתַּחֲלֵת הַתְּעוֹרְרוֹת הַרְצוֹן
40 (שְׁלִפְנֵי הַהִמְלִיכָה) אֵינּוּ
41 בְּכַחֲשֵׁינָה רְצוֹן בְּרוּר וּמִשִּׁי עֲדִין
42 אֲלֹא זֹו רַק תַּחֲלִילָה בְּלִבְךָ, וְלִכְּנֵן
43 בְּשֶׁלֶב זֶה הֵן וְלֹא שׁוֹיִן וַיִּיתְכֵּן שֶׁהַמִּסְקֵנָה תַּהִיָּה לֹא לְמַלֵּא אֶת הַרְצוֹן,
44 וְרַק עַל-יְדֵי הַהִמְלִיכָה הַמִּסְקֵנָה שֶׁלָּה כֵּן לְבִרְוֵא עוֹלָמוֹת נַעֲשֶׂה

(15) ראה גם ד"ה וידבר גו' אחרי מות גו' די"א ניסן תשכ"ב ס"ו (סה"מ י"א ניסן ח"א ע' ס. סה"מ תשכ"ב ע' ר).)

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

43 להיות מופשט מכל הגדרה אלא נעשה רק מצד העלאת מין
 44 נוקבין'. ומזה שמצד האיין-סוף לא חל שום שינוי מוכן שגם הרצון
 45 באור-איין-סוף, הוא עצמו האור-איין-סוף הפשוט בתכלית
 46 וגם הרצון אין פירושו שיש באור איין-סוף ציור והגדרה מסוימת,
 47 דכשם שהפנים הנראים
 48 בפנים (מצד הפנים
 49 המסתכלים בהם ולא מצד המים
 50 עצמם, כמבואר לעיל) אינם מהות
 51 דבר בפני-עצמו נפרד מהמים
 52 ונוסף עליהם אלא מהותם היא
 53 מהות המים עצמם, כך גם
 54 הרצון באור-איין-סוף
 55 (שנעשה על-ידי העלאת מין
 56 נוקבין) הוא עצמו האור-
 57 איין-סוף הפשוט בתכלית ולא
 58 מציאות נפרדת מהאיין-סוף ונוספת על
 59 האיין-סוף. וכמו-כן הוא בענין
 60 ההמשכה וההתגלות של האור
 61 האלוקי למטה, והינו, כללות
 62 גילוי אור הקו הנמשך
 63 מאור-איין-סוף, כמבואר בקבלה
 64 וחסידות, לפני הבריאה היה אור האיין-
 65 סוף ממלא את כל המציאות ולא הייתה
 66 נתינת מקום לקיום העולמות, ובצמצום
 67 הראשון הקדוש-ברוך-הוא צמצם
 68 וסילק את אורו הגדול הצידה, כביכול,
 69 ונוצר חלל ומקום פנוי לעולמות, ואחר
 70 כך חזר והאיר אור מצומצם הנמשל
 71 לקו דק והוא תחילת 'סדר השתלשלות'
 72 של ירידת הארת האור האלוקי
 73 מלמעלה למטה, ועל כך מבואר כאן
 74 שכשם שהתעוררות העלאת מין
 75 נוקבין המעוררת את הרצון לעולמות
 76 היא לא דבר נפרד מהרצון עצמו אלא
 77 חלק ממנו עצמו (כמו הצורה
 78 המשתקפת במים שהיא חלק ממציאות
 79 המים עצמם ולא דבר נוסף עליהם), כך
 80 גם הארת אור הקו, כללות הגילוי מאין-סוף, שהוא גם-כן אור-איין-
 81 סוף ולא מהות אחרת השונה ונבדלת מהאיין-סוף כו', וכפי שממשיך
 82 ומבאר.
 83 והענין בזה, שההמשכה והגילוי של האור האלוקי מלמעלה למטה
 84 נעשית על-ידי ההעלאת

1 נחשב בעיניו, שזהו ענין ד'כי חפץ חסד הוא"16 ויש לו
 2 רצון להשפיע ולתת מצידו (ולא בגלל החשיבות של עבודת האדם מצד
 3 עצמה), ועל-ידי-זה שעבודת הצדיקים נחשבת ותופסת מקום לגביו
 4 יהיה בכח העלאת מין נוקבין מצד הנבדלים לפעול
 5 התעוררות הרצון למעלה כו'.
 6 וענין זה שבהעלם כפי שהדברים
 7 הם בשורשם הנעלם בעצמות, קודם
 8 ה"נמלך" להתעוררות הרצון
 9 (שלא כפי סדר הדברים בפועל ובגלוי,
 10 כמבואר לעיל), הוא הטעם והסיבה
 11 על זה שבכחו של ה"נמלך"
 12 לבטל את התעוררות הרצון
 13 כאלו לא הייתה כלל שהרי
 14 לכאורה לא מוכן, מאחר שבפועל
 15 הייתה התעוררות של הרצון, מדוע
 16 כאשר מסקנת ה'נמלך' היא שלא למלא
 17 את הרצון, הדבר נחשב כאילו לא היה
 18 רצון כלל, והרי למעשה כן היה רצון,
 19 אלא שזהו מצד קדימת
 20 ה"נמלך", כי בשרוש ובהעלם,
 21 ה'נמלך' בא לפני התעוררות ומושרש
 22 במקום יותר עמוק ויותר פנימי, וכיוון
 23 שה'נמלך' נעלה יותר ועמוק יותר
 24 מאשר הרצון, מסקנת הנמלך לשלילה
 25 מבטלת את הרצון כאילו לא היה
 26 מלכתחילה.
 27 ומכל זה מוכן, שהתעוררות
 28 הרצון באור-איין-סוף אינו
 29 מצד האור-איין-סוף עצמו,
 30 שהרי אינו בגדר רצון כלל
 31 אלא מופשט מרצון מסויים ומגודר,
 32 אלא נעשה רק מצד העלאת
 33 מין נוקבין' וכל התעוררות הרצון
 34 היא כתוצאה מזה שעלה לפניו העונג
 35 שעתיד להיות מעבודת הצדיקים.
 36 וזהו הפירוש הפנימי בכתוב "בפנים
 37 הפנים לפנים", דכשם
 38 שהפנים של האדם המביט במים הנראים משתקפים בפנים אינם
 39 מצד המים עצמם שלאמתו של דבר לא חל בהם שינוי ולא הפכו להיות
 40 מים בעלי צורה מסוימת אלא פני האדם נראים במים רק מצד הפנים
 41 המסתכלים בהם, כך גם הרצון לעולמות באור-איין-סוף אינו
 42 מצד האור-איין-סוף עצמו שגם לאחר התעוררות הרצון ממשיך

ועשית חג שבועות להוי' אלקיך

ביאור בדרך אפשר

1 ולהתעלות למעלה, וְאִם-כֵּן אוֹתוֹ הָאֹר שְׁנַעֲשֶׂה ומתעורר למעלה
 2 עַל-יְדֵי הַעֲלָאת 'מִזֵּן נוֹקְבִין' מלמטה למעלה הוא הָאֹר
 3 הַנִּמְשָׁךְ מלמעלה למטה בעקבות ההתעוררות, וְלָכֵן, כְּשֶׁם שֶׁהַפְּנִים
 4 הָעֲלִיּוֹנִים' שְׁנַעֲשִׂים עַל-יְדֵי הַעֲלָאת 'מִזֵּן נוֹקְבִין' מלמטה
 5 למעלה אֵינָם מֵהוּת דְּכָר בְּפִנֵי-
 6 עֲצֵמוֹ אֲלָא הֵם אוֹר-אֵין-סוֹף 1
 7 מְמַשׁ, כמבואר לעיל, כִּף גַּם
 8 הָאֹר הַנִּמְשָׁךְ מֵאוֹר-אֵין-סוֹף
 9 בעקבות ההתעוררות שפעלה ההעלאה
 10 אֵינּוּ מֵהוּת אַחֶרֶת אֲלָא הוּא
 11 אוֹר-אֵין-סוֹף מְמַשׁ. וְכֵמוֹ
 12 שֶׁהוּא בְּמִשָּׁל דְּהַמִּים, 2
 13 שְׁאוֹתָם הַפְּנִים שְׁנַעֲשִׂים
 14 בְּמִים שְׁמֵהוֹתָם של פנים אלו
 15 המשתקפים במים היא מֵהוּת
 16 הַמִּים עצמם ולא מציאות אחרת,
 17 הֵם עצמם הם הפנים הַחוּזְרִים
 18 וְנִרְאִים לְאָדָם הַמְּסַתְּפֵל
 19 בְּמִים.
 20 ד) וְהִנֵּה כְּשֶׁם שִׁישְׁנוּ הַעֲנִין
 21 ד' בְּמִים הַפְּנִים לְפָנִים" כְּמוֹ
 22 שֶׁהוּא בְּאוֹר-אֵין-סוֹף שֶׁלְּפָנֵי
 23 הַצְּמֻצוֹם, והרצון העליון לברוא
 24 עולמות כפי שהוא באין-סוף הוא
 25 'השתקפות' של ההעלאה מלמטה,
 26 כמבואר לעיל באריכות, כֵּן הוּא גַּם
 27 בְּמִדְרָגוֹת בַּאֲלוּקוֹת שֶׁלְּאַחַר
 28 הַצְּמֻצוֹם, שֶׁהַפְּנִים
 29 הָעֲלִיּוֹנִים' הֵם עֵשֶׂר סְפִירוֹת
 30 הַגְּנוּזוֹת כמבואר בקבלה וחסידות
 31 עשר הספירות העליונות קיימות
 32 ופועלות בצורה מוגדרת בעיקר החל
 33 מעולם האצילות ומטה, אבל באופן
 34 'עלם' ("עשר ספירות הגנוזות") הן
 35 קיימות גם באור-אין-סוף שלמעלה
 36 מהאצילות כי בעצם כל המשכה
 37 והתגלות מאלוקות היא באמצעות עשר
 38 הספירות, וְהַפְּנִים הַתַּחְתּוֹנִים'
 39 הֵם עֵשֶׂר סְפִירוֹת הַגְּלוּיּוֹת,
 40 עֵשֶׂר סְפִירוֹת דְּאֲצִילוֹת וּאִף
 41 כאן, למרות ריחוק הערך בין הספירות
 42 הגנוזות לספירות הגלויות, להעלאה מלמטה, הספירות הגלויות (פנים) מהן (המוחין והמידות), הָרִי כִּינּוּן שֶׁהַתְּהוּוֹת הָעוֹלָמוֹת הִיא

ביאור בדרך אפשר

43 התחתונים), יש השפעה על הספירות הגנוזות (פנים העליונים), כפי שממשיך
 44 ומבאר.
 45 וּבַהֲקָדִים בְּאוֹר הַחֲלוּק הַהַבְדֵּל בֵּין עֵשֶׂר סְפִירוֹת דְּאֲצִילוֹת
 46 לְעֵשֶׂר סְפִירוֹת הַגְּנוּזוֹת. דְּהִנֵּה¹⁷, עֵשֶׂר סְפִירוֹת דְּאֲצִילוֹת
 47 נִמְצְאוֹת תָּמִיד בְּמִצִּיאוֹת,
 48 כמציאות גלויה וניכרת עם הגדרות
 49 ברורות, שֶׁהָרִי גַם לְפִי הַמְּבַאֵר
 50 בְּמָקוֹם אַחֵר¹⁸ שֶׁכָּל מִצִּיאוֹת
 51 הַסְּפִירוֹת הִיא רַק בְּעַת
 52 הַפְּעוּלָה של הספירות
 53 וְהַהֲשָׁפָעָה האלוקית בְּעוֹלָמוֹת
 54 באמצעות הספירות, כִּי הָאֹר
 55 וְהַחַיּוֹת האלוקית שֶׁמֵהוּהָ אֵת
 56 הָעוֹלָמוֹת הוּא מְבַחֲיֵנָה
 57 הַחֶסֶד, מִידַת הַנְּתִיבָה וְהַשְּׁפָעָה,
 58 כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב¹⁹ כִּי אֲמַרְתִּי
 59 עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה, הָרִי שְׁבִירָאֵת
 60 רִבְבִין' העולם היא מצד החסד,
 61 וְכֵמוֹ כֵּן יֵשׁ צוּרְךָ גַם בְּמִדַּת
 62 הַגְּבוּרָה מִידַת הַצְּמֻצוֹם וְהַגְּבֻלָה,
 63 בְּשִׁבְלֵי הַתְּהוּוֹת הָעוֹלָמוֹת,
 64 כְּדִי שְׁלֹא תִהְיֶה הַתְּפַשְׁטוּתָם
 65 של העולמות הנבראים בְּאוֹפֵן שֶׁל
 66 בְּלִי גְבוּל, כְּמֵאֵמֶר רַ"ל²⁰
 67 אָנִי הוּא שְׁאֲמַרְתִּי לְעוֹלָמֵי דֵי
 68 וְהָאֵין לִשׁוֹן הַגְּמֵרָא: "ואמר רב יהודה
 69 אמר רב: בשעה שברא הקדוש-ברוך-
 70 הוא את העולם, היה [העולם] מרחיב
 71 והולך כשתי פקיעות [חוטים] של שתי,
 72 עד שגער בו הקדוש-ברוך-הוא
 73 והעמידו, שנאמר 'עמודי שמים ירופפו
 74 ויתמהו מנגערתי',
 75 והיינו דאמר ריש לקיש: מאי דכתיב
 76 'אני אל שדי, אני הוא שאמרת לי עולם
 77 די', וְכֵן יֵשׁ צוּרְךָ בשביל בריאת
 78 העולם בְּמִדַּת הַתְּפַאֲרָת שֶׁהִיא
 79 הַהֲתַפְּלָלוֹת הַשִּׁלּוּב דְּחֶסֶד
 80 וְגְבוּרָה יחד, וְכֵן יֵשׁ צוּרְךָ
 81 בְּסְפִירוֹת נִצְחָה-הוֹד-יְסוּד,
 82 שְׁעַל-יָדָן הִיא הַהֲשָׁפָעָה
 83 בְּפוּעֵל כו' של הספירות העליונות
 84 כִּינּוּן שֶׁהַתְּהוּוֹת הָעוֹלָמוֹת הִיא

(17) בסעיף זה - שולבו כמה פרטים ממאמר ד"ה בשעה שעלה משה למרום דליל א' דחג השבועות, שלא נכללו במאמר המוגה. (18) ראה פרדס שער ד (שער עצמות וכלים) פ"ב בשם הר"ד - הובא בסה"מ תרנ"ז ע' קצב. תרנ"ט ע' קפז. (19) תהלים פט, ג. (20) חגיגה יב, א.

ביאור בדרך אפשר

1	בְּתַמִּידוֹת לֵאלֹא הַפֶּסֶחַ, הִנֵּה גַם מְצִיאוֹת הָעֵשֶׂר סְפִירוֹת כִּפִּי שֶׁהֵן	לפני שהכניסו את האבן לתוך מים (ולא כמו הָאֵשׁ שֶׁבִּגְבַחְלָתָהּ, שְׂאֵף
2	בְּעוֹלָם הָאֲצִילוֹת שְׁעַל-יָדָן הִיא פְּעוּלַת הַהִתְהוּוּת שֶׁל הָעוֹלָמוֹת	שְׂאֵין פֶּאֵן שְׁלֵהֶבֶת בְּגִילוּי, אֶלֶּא הָאֵשׁ הִיא בְּהֶעֱלֵם בְּתוֹךְ
3	וְהַשְּׂפָעָה בְּעוֹלָמוֹת, הִיא בְּתַמִּידוֹת. אֵךְ בְּאַמְתָּ, הִנֵּה	הַגְּבַחְלָתָהּ וְאֵם כֵּן לְכַאוּרָה יֵשׁ דְּמִיּוֹן בֵּין הָאֵשׁ שֶׁבְּצוּר הַחִלְמִישׁ לְאֵשׁ שֶׁבִּגְבַחְלָתָהּ,
4	מְצִיאוֹת הַסְּפִירוֹת הִיא לֹא רַק מְצַד פְּעוּלָתָן שֶׁעַל יָדָן הִיא	אֲבָל לְאִמְתוֹ שֶׁל דְּבַר יֵשׁ הַבְּדֵל גְּדוֹל מְאֹד בִּינֵיהֶם כִּי הֵעֱלֵם שֶׁל הָאֵשׁ
5	הַהִתְהוּוּת וְהַשְּׂפָעָה, אֶלֶּא	שֶׁבִּגְבַחְלָתָהּ הִרִי זֶה הָעֵלֶם שְׂיִשְׁנוּ
6	מְצִיאוֹתָן שֶׁל עֶשֶׂר הַסְּפִירוֹת הִיא	כּוֹי, הִרִי בִּינּוֹן שֶׁהִתְהוּוּת הָעוֹלָמוֹת הִיא
7	מְצַד עֲצָמָן ²¹ , וְהִינּוּ, דְּכִינּוֹ	בְּתַמִּידוֹת, הִנֵּה גַם מְצִיאוֹת הָעֵשֶׂר סְפִירוֹת
8	שְׁעֵלָה בְּרִצּוֹנוֹ יִתְבַּרְךְ	שְׁעַל-יָדָן הִיא פְּעוּלַת הַהִתְהוּוּת וְהַשְּׂפָעָה
9	לְהַאֲצִיל וּלְבַרּוּא עֵשֶׂר סְפִירוֹת,	בְּעוֹלָמוֹת, הִיא בְּתַמִּידוֹת. אֵךְ בְּאַמְתָּ, הִנֵּה
10	הִנֵּה מְצַד רִצּוֹן זֶה שְׁהוּא רִצּוֹן	מְצִיאוֹת הַסְּפִירוֹת הִיא לֹא רַק מְצַד פְּעוּלָתָן,
11	תַּמִּיד יִשְׁנָה מְצִיאוֹת הָעֵשֶׂר	אֶלֶּא מְצִיאוֹתָן הִיא מְצַד עֲצָמָן ²¹ , וְהִינּוּ, דְּכִינּוֹ
12	סְפִירוֹת בְּתַמִּידוֹת, וְהִשְׁנִינִי	שְׁעֵלָה בְּרִצּוֹנוֹ יִתְבַּרְךְ לְהַאֲצִיל עֵשֶׂר סְפִירוֹת,
13	שְׁנַעֲשֶׂה בָהֶם בְּסְפִירוֹת עַל-יָדֵי	הִנֵּה מְצַד רִצּוֹן זֶה יִשְׁנָה מְצִיאוֹת הָעֵשֶׂר סְפִירוֹת
14	עֲבוֹדַת הָאָדָם בִּיחַס לְאוֹפֵן פְּעוּלָתָן	בְּתַמִּידוֹת, וְהִשְׁנִינִי שְׁנַעֲשֶׂה בָהֶם עַל-יָדֵי עֲבוֹדַת
15	וּמִידַת פְּעוּלָתָן הוּא רַק אִם יִהְיֶה	הָאָדָם הוּא רַק אִם יִהְיֶה תּוֹסַפְתָּ אוֹר כּוֹי אוֹ גְּרַעוֹן
16	תּוֹסַפְתָּ אוֹר כּוֹי אוֹ גְּרַעוֹן	בְּהַשְּׂפָעָה חֶסֶד-וְשְׁלוֹם, אֶבְל
17	בְּהַשְּׂפָעָה חֶסֶד-וְשְׁלוֹם, אֶבְל	הַהִשְּׂפָעָה שֶׁל מַעֲשֵׂי הָאָדָם עַל
18	הַהִשְּׂפָעָה שֶׁל מַעֲשֵׂי הָאָדָם עַל	הַסְּפִירוֹת הִיא לֹא בְּנוֹגַע לְשֵׁרֵשׁ
19	הַסְּפִירוֹת הִיא לֹא בְּנוֹגַע לְשֵׁרֵשׁ	וּפְנִימִיּוֹת הָעֵנָן, עֲצָם מְצִיאוֹת
20	וּפְנִימִיּוֹת הָעֵנָן, עֲצָם מְצִיאוֹת	הַסְּפִירוֹת, שְׂיִשְׁנוּ תַּמִּיד לֹא
21	הַסְּפִירוֹת, שְׂיִשְׁנוּ תַּמִּיד לֹא	שִׁינִי.
22	שִׁינִי.	וְהִנֵּה, עֵשֶׂר סְפִירוֹת
23	וְהִנֵּה, עֵשֶׂר סְפִירוֹת	דְּאֲצִילוֹת, שְׁהֵן עֵשֶׂר סְפִירוֹת
24	דְּאֲצִילוֹת, שְׁהֵן עֵשֶׂר סְפִירוֹת	הַגְּלוּיּוֹת, כִּפִּי שֶׁהֵן מְצִיאוֹת גְּלוּיָהּ,
25	הַגְּלוּיּוֹת, כִּפִּי שֶׁהֵן מְצִיאוֹת גְּלוּיָהּ,	שְׁנַמְצָאוֹת תַּמִּיד בְּמְצִיאוֹת
26	שְׁנַמְצָאוֹת תַּמִּיד בְּמְצִיאוֹת	שְׁקִימִים תַּמִּיד כְּמְצִיאוֹת נִיכְרַת
27	שְׁקִימִים תַּמִּיד כְּמְצִיאוֹת נִיכְרַת	וּמוֹגֵדֶרֶת, שְׂרִשְׁן מְעֵשֶׂר סְפִירוֹת
28	וּמוֹגֵדֶרֶת, שְׂרִשְׁן מְעֵשֶׂר סְפִירוֹת	הַגְּנוּזוֹת שְׂאֵינָן נְמַצָּאוֹת
29	הַגְּנוּזוֹת שְׂאֵינָן נְמַצָּאוֹת	בְּמְצִיאוֹת כָּלֵל, שְׁקִימִוֹת
30	בְּמְצִיאוֹת כָּלֵל, שְׁקִימִוֹת	כְּמְצִיאוֹת לֹא נִיכְרַת וְלֹא מוֹגֵדֶרֶת,
31	כְּמְצִיאוֹת לֹא נִיכְרַת וְלֹא מוֹגֵדֶרֶת,	שְׁלֹכָן ²² הִנֵּה גַם הַמְּשָׁלֵל ²³
32	שְׁלֹכָן ²² הִנֵּה גַם הַמְּשָׁלֵל ²³	דְּאֵשׁ שֶׁבְּצוּר אֲבָן הַחִלְמִישׁ
33	דְּאֵשׁ שֶׁבְּצוּר אֲבָן הַחִלְמִישׁ	שְׁהוּא בְּהֶעֱלֵם שְׂאֵינּוּ
34	שְׁהוּא בְּהֶעֱלֵם שְׂאֵינּוּ	בְּמְצִיאוֹת שֶׁם הָאֵשׁ קִיַּמַת בְּהֶעֱלֵם
35	בְּמְצִיאוֹת שֶׁם הָאֵשׁ קִיַּמַת בְּהֶעֱלֵם	שְׂאֵינּוּ מְצִיאוֹת נִיכְרַת וּמוֹגֵדֶרֶת
36	שְׂאֵינּוּ מְצִיאוֹת נִיכְרַת וּמוֹגֵדֶרֶת	[שְׁלֹכָן, גַּם אִם יִהְיֶה הָאֲבָן שִׁישׁ
37	[שְׁלֹכָן, גַּם אִם יִהְיֶה הָאֲבָן שִׁישׁ	בְּתוֹכָהּ אֵשׁ בְּהֶעֱלֵם מְשֻׁף זְמַן רַב
38	בְּתוֹכָהּ אֵשׁ בְּהֶעֱלֵם מְשֻׁף זְמַן רַב	הַמְּשֻׁף, לֹא יוֹגְרַע
39	הַמְּשֻׁף, לֹא יוֹגְרַע	מְאֹמְקָה כֹּחַ הָאֵשׁ שְׁבוּ וְעִדְיִין
40	מְאֹמְקָה כֹּחַ הָאֵשׁ שְׁבוּ וְעִדְיִין	הָאֵשׁ קִיַּמַת בְּאֲבָן (בְּהֶעֱלֵם) בְּדִיּוֹק כְּמוֹ
41	הָאֵשׁ קִיַּמַת בְּאֲבָן (בְּהֶעֱלֵם) בְּדִיּוֹק כְּמוֹ	

(21) פֶּרֶס שֶׁם פ"ג וְסֵה"מ שֶׁם. (22) רָאָה תוֹ"א וַיְחִי קִי, ג. הַמְשֻׁךְ תּוֹרְסוֹ ע' קֶפֶג וַאֲיִלְךָ. סֵה"מ תּוֹרְנִיט ע' קֶפֶד וַאֲיִלְךָ. עֵטֶר"ת ע' רל. (23) פֶּרֶס שֶׁר ה (שֶׁעַר סֵדֶר הָאֲצִילוֹת) פ"ד.

ועשית חג שבועות להוי' אלקיך

ביאור בדרך אפשר

1 אפילו לא כמו כחות היוליים העצמיים, כוחות הנפש קיימים
 2 תחילה בנפש עצמה בתור 'כחות היוליים עצמיים', היינו אפשרות ר'פוטנציאל'
 3 לכוח ובמצב זה הם 'עצמיים' ונעלמים ולא מוגדרים (ורק בשלב הרבה יותר
 4 מאוחר הם מתגלים ככוחות עם מציאות מוגדרת) שְלֶכְן כיוון שקיומו של

5 השם בנפש עצמה אינו 'בבחינת
 6 מציאות, אינו נִכְר ונִרְגָש בו
 7 באדם השם כְּלָל, וְהִינוּ שְׂאִינו
 8 מְרַגֵּש שוֹם צוֹרֵךְ וְשׁוֹם עֲנָן
 9 בַשֵּׁם (מִלְבָּד לַמַּעַט מַה שְּׁעַל-
 10 יָדֵי הַשֵּׁם הוּא הָאָדָם נִפְנָה
 11 לְקוֹרְאָיו, וְזֶה גּוֹפֵא עֲצֵמו
 12 שֶׁנִּפְנָה כְּשֶׁקוֹרְאִים אוֹתוֹ
 13 בְּשִׁמוּ דְרָקָא אינו מהווה הוכחה
 14 שאכן השם קשור בעצם מציאותו, אלא
 15 הוא רק בגלל שהוספם
 16 והורגל אָצְלו שְׁזָהו שְׁמוֹ
 17 אֲשֶׁר יִקְרָאוּ לוֹ, וְהִינוּ שֶׁהֵשֵׁם
 18 אִינוּ אֵלָא סִימָן שֶׁהִקְוָא
 19 מִתְפָּנֵן אֵלָיו ולא למישהו אחר,
 20 וְלָכֵן נִפְנָה הָאָדָם שִׁקְרָאו בִּשְׁמוֹ
 21 אֵלָיו אל האיש שקרא לו בשמו
 22 כְּכֹל עֲצֵמוֹתוֹ ולא רק חלק ממנו
 23 פונה ונענה לקריאה, אֲבָל כל זה,
 24 כולל העובדה שהאדם פונה למי שקרא
 25 בשמו בכל עצמותו, הרי זה לא
 26 בְּאוֹפֵן שֶׁנִּרְגָש אָצְלו אצל האדם
 27 הפונה שֶׁהֵשֵׁם נוֹגַע לְעַצֵּם
 28 נִפְשׁוֹ, או עַל-כֵּל-פְּנִיָּם לפחות
 29 לְהָאָרֶת הַנִּפְשׁ שֶׁמְחִיָּה אֶת
 30 הַגּוּף), וְלֹא כְּמוֹ הַכּוֹחוֹת
 31 הָעֲצֵמִיִּים של הנפש, היינו הכוחות
 32 כפי שהם עדיין בעצם הנפש ולא באו
 33 לידי גילוי וביטוי, שְׂאִי-אֶפְשֶׁר
 34 לוֹמַר שְׂאִינו מְרַגֵּש בָּהֶם
 35 שׁוֹם עֲנָן, שֶׁהִרִי מוֹכֵן שְׂאִי-
 36 אֶפְשֶׁר לא יכולים להיות לנפש
 37 כּוֹחוֹת הַגְּלוּיִים הפועלים בצורה
 38 גלויה וניכרת אֵלָא-אִם-כֵּן יִשְׁנֵם
 39 תְּחִלָּה בנפש עצמה הַכּוֹחוֹת
 40 הַנְּעֻלְמִים הָעֲצֵמִיִּים שהם שורש
 41 ומקור הכוחות הגלויים, מַה-שְׂאִי-
 42 כֵּן בַּשֵּׁם אִינוּ מְרַגֵּש הָאָדָם
 43 שְׁזָהו שְׁמוֹ שׁוֹם צוֹרֵךְ וְעֲנָן
 44 כְּלָל, לְפִי שְׂאִינוּ בוּ בְּבַחֲבִינַת מְצִיאוֹת כְּלָל וכאמור, למרות
 45 שהשם בהחלט קיים ואף משמש לעניינים מסויימים, קיומו אינו 'בבחינת
 46 מציאות'.

ביאור בדרך אפשר

47 וְזָהוּ שֵׁם הָאָדָם שְׁבוּ הוּא נִקְרָא מְשָׁל לְעֵשֶׂר סְפִירוֹת הַגְּנוּזוֹת,
 48 שְׂאִינָן בְּבַחֲבִינַת מְצִיאוֹת כְּלָל, כְּמוֹ הַשְּׁמוֹת, וְנִנְעָשִׂים מְצִיאוֹת
 49 מוּגֵדֶרֶת רַק עַל-יְדֵי הַקְּרִיאָה וְהַעֲלָאת 'מִיָּן נוֹקְבִין' מלמטה כו',
 50 כמבואר לעיל.

51 וְהַמְשָׁל עַל זֶה (שְׂמְצִיאוֹת
 52 הַדְּבָר נִנְעָשִׂית עַל-יְדֵי
 53 הַקְּרִיאָה וכאמור כך הוא במשל
 54 מעניין השם וגם בנמשל בעשר ספירות
 55 הגנוזות) הוּא מְקַרְיַת שֵׁם
 56 חֲכָם כאשר משבחים אדם בתואר
 57 'חכם' וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה בתארים נוספים
 58 של שבת, כְּפִדּוּעַ בְּעֲנָן פעולתם
 59 של ההילולים וְהַתְּשַׁבְּחוֹת,
 60 שְׁעַל-יְדֵי-זֶה שְׂמְשַׁבְּחִים אֶת
 61 הָאָדָם שֶׁהוּא חֲכָם גְּדוֹל כו',
 62 הֵנָּה גַם בְּהִיּוֹתוֹ בְּאוֹפֵן שֶׁל
 63 הַבְּדִלָּה (אֶפְגַּעֲטָרְאָנֵן מרומם
 64 ונבדל) מְעַנְּן הַחֲכָמָה, אֲזִי
 65 כתוצאה מכך משבחים אותו כ'חכם',
 66 מְעוֹרְרִים וּמְגַלִּים אָצְלו אֶת
 67 כַּחַ הַחֲכָמָה הַנְּעֻלְמָה אצלו
 68 בעומק נפשו כו', וְעַד לְכַח
 69 הַשְּׁכָל הַיּוּלִי הָעֲצֵמִי עַד לאותה
 70 דרגה פנימית ועמוקה בנפש שבה אין
 71 כוח גלוי של שכל אלא כל עניין השכל
 72 קיים בתור כוח עצמי של אפשרות
 73 לשכל. וְזָהוּ מַה שְׂמְצִינּוּ
 74 שְׂתַלְמִידֵי רַבִּי שְׂמַעוֹן בֶּן
 75 יוֹחָאי הִיוּ מְשַׁבְּחִים אוֹתוֹ
 76 בְּכַמָּה שְׁבָחִים גדולים ביותר,
 77 שְׁזָהוּ בְּכַדִּי לְעוֹרֵר אָצְלו אֶת
 78 הַכּוֹחוֹת הַנְּעֻלְמִים בעומק פנימיות
 79 נפשו כדי שיבואו לידי גילוי, וְעַל-
 80 יְדֵי-זֶה פְּעָלוּ תַלְמִידָיו שֶׁל רַשְׁבַּי
 81 שְׁגִילָה לָהֶם סוּדוֹת הַתּוֹרָה
 82 נִפְלְאִים בְּיֹתֵר, שְׂמַצַּד-עֲצָמָם
 83 סוּדוֹת אֵלוּ הֵם אֵינָם בְּגֵדֵר
 84 הַשְּׂפָעָה אלא נעלמים לגמרי ונעלים
 85 מכדי לרדת ולבוא לידי גילוי, וְעַד
 86 שְׂאִינָם בְּגֵדֵר גִּילּוֹי אֶפְילוּ
 87 לְעֲצָמוּ כְּלוּמֹר, סוּדוֹת נַעֲלָמִים
 88 בעומק ופנימיות נפשו של רשבי'
 89 שִׁמְצַד עֲצָמָם נוֹעֵד לְהִישָׁר בַּהֶעֱלֵם
 90 ולא להתגלות אפילו לרשבי' עצמו, אבל על ידי שהתלמידים היללו ושיבחו
 91 אותו, גם דברים אלה באו לידי גילוי. אֵלָא שְׂבַמְשָׁל מאמירת שבחים
 92 והוללים על החכם, יִשְׁנוּ קִיָּם כְּכָר עֲנָן הַחֲכָמָה בְּהַעֲלֵם בעומק

1 הַיּוּלִיִּים הָעֲצֵמִיִּים, שְׂלֶכְן אִינוּ נִכְר וְנִרְגָש בו
 2 הַשֵּׁם כְּלָל, וְהִינוּ שְׂאִינו מְרַגֵּש שוֹם צוֹרֵךְ וְשׁוֹם
 3 עֲנָן בַּשֵּׁם (מִלְבָּד מַה שְּׁעַל-יְדֵי הַשֵּׁם הוּא נִפְנָה
 4 לְקוֹרְאָיו, וְזֶה גּוֹפֵא שֶׁנִּפְנָה כְּשֶׁקוֹרְאִים אוֹתוֹ
 5 בְּשִׁמוּ דְרָקָא, הוּא רַק בְּגִלְל שֶׁהוֹסַפְּסָם וְהוֹרְגֵל
 6 אָצְלו שְׁזָהוּ שְׁמוֹ אֲשֶׁר יִקְרָאוּ לוֹ, וְהִינוּ שֶׁהֵשֵׁם
 7 אִינוּ אֵלָא סִימָן שֶׁהִקְוָא מִתְפָּנֵן אֵלָיו, וְלָכֵן נִפְנָה
 8 אֵלָיו כְּכֹל עֲצֵמוֹתוֹ, אֲבָל לא בְּאוֹפֵן שֶׁנִּרְגָש
 9 אָצְלו שֶׁהֵשֵׁם נוֹגַע לְעַצֵּם נִפְשׁוֹ, או עַל-כֵּל-פְּנִיָּם
 10 לְהָאָרֶת הַנִּפְשׁ שֶׁמְחִיָּה אֶת הַגּוּף), וְלֹא כְּמוֹ
 11 הַכּוֹחוֹת הָעֲצֵמִיִּים, שְׂאִי-אֶפְשֶׁר לוֹמַר שְׂאִינו
 12 מְרַגֵּש בָּהֶם שׁוֹם עֲנָן, שֶׁהִרִי מוֹכֵן שְׂאִי-אֶפְשֶׁר
 13 לְהִיּוֹת כּוֹחוֹת הַגְּלוּיִים אֵלָא-אִם-כֵּן יִשְׁנֵם תְּחִלָּה
 14 הַכּוֹחוֹת הַנְּעֻלְמִים הָעֲצֵמִיִּים, מַה-שְׂאִי-כֵּן בַּשֵּׁם
 15 אִינוּ מְרַגֵּש שוֹם צוֹרֵךְ וְעֲנָן כְּלָל, לְפִי שְׂאִינו
 16 בוּ בְּבַחֲבִינַת מְצִיאוֹת כְּלָל. וְזָהוּ מְשָׁל לְעֵשֶׂר
 17 סְפִירוֹת הַגְּנוּזוֹת, שְׂאִינָן בְּבַחֲבִינַת מְצִיאוֹת כְּלָל,
 18 כְּמוֹ הַשְּׁמוֹת, וְנִנְעָשִׂים רַק עַל-יְדֵי הַקְּרִיאָה
 19 וְהַעֲלָאת 'מִיָּן נוֹקְבִין' כו'. וְהַמְשָׁל עַל זֶה
 20 (שְׂמְצִיאוֹת הַדְּבָר נִנְעָשִׂית עַל-יְדֵי הַקְּרִיאָה) הוּא
 21 מְקַרְיַת שֵׁם חֲכָם וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה, כְּפִדּוּעַ בְּעֲנָן
 22 הַהִילוּלִים וְהַתְּשַׁבְּחוֹת, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה שְׂמְשַׁבְּחִים
 23 אֶת הָאָדָם שֶׁהוּא חֲכָם גְּדוֹל כו', הֵנָּה גַם בְּהִיּוֹתוֹ
 24 בְּאוֹפֵן שֶׁל הַבְּדִלָּה (אֶפְגַּעֲטָרְאָנֵן) מְעַנְּן הַחֲכָמָה,
 25 אֲזִי מְעוֹרְרִים וּמְגַלִּים אָצְלו אֶת כַּחַ הַחֲכָמָה
 26 הַנְּעֻלְמָה כו', וְעַד לְכַח הַשְּׁכָל הַיּוּלִי הָעֲצֵמִי.
 27 וְזָהוּ מַה שְׂמַצִּינוּ שְׂתַלְמִידֵי רַבִּי שְׂמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי
 28 הִיוּ מְשַׁבְּחִים אוֹתוֹ בְּכַמָּה שְׁבָחִים, שְׁזָהוּ בְּכַדִּי
 29 לְעוֹרֵר אָצְלו אֶת הַכּוֹחוֹת הַנְּעֻלְמִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה
 30 פְּעָלוּ שְׁגִילָה לָהֶם סוּדוֹת הַתּוֹרָה נִפְלְאִים בְּיֹתֵר,
 31 שְׂמַצַּד-עֲצָמָם אֵינָם בְּגֵדֵר הַשְּׂפָעָה, וְעַד שְׂאִינָם
 32 בְּגֵדֵר גִּילּוֹי אֶפְילוּ לְעֲצָמוּ. אֵלָא שְׂבַמְשָׁל, יִשְׁנוּ

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 נפשו של החכם, ופעולת קריאת שם חכם היא רק שיבא הרבו
 2 שכבר קיים מן ההעלם אל הגילוי, מה-שאין-כן למעלה
 3 באלוקות, הנה כל מציאות הספירות שהם כוחות אלוקיים בעלי
 4 מציאות מוגדרת נעשית רק על-ידי הקריאה כו', ולפני-זה קודם
 5 הקריאה (שהיא עניין העלאת מין
 6 נוקבין מלמעלה) אין מציאות
 7 של ספירות אפילו בהעלם,
 8 כ-אם אלא עניין הספירות קיים רק
 9 כמו שמות, שאינם בבחינת
 10 מציאות בנפש, אפילו לא
 11 כמו כחות היוליים העצמיים,
 12 בנוצר לעיל²⁴.
 13 אמנם באמת הנה גם המשל
 14 לאופן המציאות של עשר ספירות
 15 הגנוזות משם האדם אינו משל
 16 מכוון מתאים והולם לגמרי ועדיין
 17 יש הבדל בין המשל לנמשל, כי
 18 במשל, בעניין שם האדם, גם קודם
 19 שקוראים לאדם בשמו, ישנו
 20 ענין השם מצד עצם נפשו,
 21 ועל-כך-לפנים מצד הארת
 22 הנפש המחיה את הגוף,
 23 כאמור לעיל, שלכן כיוון שבעצם יש
 24 לשם שורש ומקור בעומק הנפש
 25 צריכים לקרותו לאדם זה בשם
 26 זה דוקא, אלא שאינו
 27 בבחינת מציאות כל-כך אלא
 28 שהשם קיים בצורה שאינה מוגדרת
 29 לגמרי כמציאות, שלכן אינו נפר
 30 ונרָגש השם בו באדם קלל,
 31 כמבואר לעיל, מה-שאין-כן
 32 עשר ספירות הגנוזות שהן
 33 בתכלית הפשיטות לגמרי
 34 מציאות מופשטת לחלוטין, ללא כל
 35 'ציור' והגדרה כלל, הרי זה כמו
 36 האדם קודם שנותנים לו
 37 שם, שאז אין לשם מציאות
 38 כלל. ועל זה על כך שעשר
 39 ספירות הגנוזות שאינם בבחינת
 40 מציאות כלל הופכות להיות שורש
 41 ומקור לספירות מוגדרות (עשר
 42 ספירות דאצילות) נאמר "כמים לפנים", הינו שעל-ידי

העלאת 'מין נוקבין' ד'פנים התחתונים' שהם עשר
 ספירות דאצילות שהן מצידם מתעוררות להתעלות מלמטה למעלה
 ולהתקרב למקורם, נעשים 'פנים העליונים' דעשר ספירות
 הגנוזות שמצד עצמן אין הן מציאות כלל, להיות מקור להמשכת
 האור האלוקי הגנו והנעלם, לרדת
 ולהתגלות ולהאיר בעשר ספירות
 דאצילות. והינו, שגם לאחר
 הצמצום כאשר לצורך התהוות
 העולמות מאיר אור מצומצם הנמשל
 לקר' דק, הנה מציאות עשר
 ספירות הגנוזות היא על-ידי
 העלאת 'מין נוקבין' מעשר
 ספירות דאצילות, כי בחינת
 הפתר שלמעלה מעשר ספירות
 דאצילות (כשם שכתר כפשוטו הוא
 מעל לראשו וכל גופו של האדם)
 הוא פשוט בתכלית מציאות
 מופשטת לגמרי ללא כל 'ציור'
 והגדרה ואין בו ב'כתר' שום
 ציור דמות וגוון צבע דעשר
 ספירות, ורק על-ידי העלאת
 'מין נוקבין' מעשר ספירות
 דאצילות נעשה בו ב'כתר' עשר
 ספירות הגנוזות, והעשר
 ספירות הגנוזות למרות שנוצרו
 כתוצאה מהעלאת מעשר ספירות
 המוגדרות הן גם-כן בבחינת
 פשיטות ואין בהן שום 'ציור'
 וגוון שמאפיינים מציאות מוגדרת,
 ומקדם מעשר ספירות הגנוזות
 נמשך האור בעשר ספירות
 דאצילות שהוא עולם האצילות,
 למרות שהספירות שבו הן בבחינת
 מציאות מוגדרת, גם בבחינת
 אין-סוף, והינו, שהן מהות
 אחת כלומר, לאמתו של דבר, עשר
 ספירות הגנוזות ('פנים העליונים')
 ועשר ספירות דאצילות ('פנים
 התחתונים') הם מהות אחת כי בסופו
 של דבר שני העניינים הם 'אין סוף'
 (ולכן הכתוב משווה בין שני סוגי
 ה'פנים' ואומר "כמים לפנים").

ועשית חג שבועות להוי' אלקיך

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 ה) וּמִמְשִׁיךְ בְּכַתוּב אַחַר "כַּמִּים הַפְּנִים לַפְּנִים", "כֵּן לֵב הָאָדָם
2 לְאָדָם", דְּקָאֵי וְהַכּוּוּנָה הִיא עַל שְׁתֵּי בְּחִינּוֹת 'אָדָם', 'אָדָם
3 עֲלֵאָה' אָדָם עֲלֵיוֹן וְ'אָדָם תַּתְּאָה' אָדָם תַּחְתּוֹן, 'אָדָם עֲלֵאָה' הוּא
4 בְּחִינַת 'זְעִיר אֲנֹפִין' הַמִּידוֹת הַעֲלִיּוֹנוֹת הַנִּקְרָאוֹת 'פְּנִים זַעֲרוֹת' (כִּי הָאוֹר
5 הַמֵּאִיר בְּהֵן הוּא 'קִטְוִן וּמוֹעַט לַגְּבִי
6 הָאוֹר הַמֵּאִיר בְּמוֹחִין), וְ'אָדָם
7 תַּתְּאָה' הוּא בְּחִינַת סְפִירוֹת
8 הַמְּלָכוֹת כְּמוֹ שֶׁהִיא בְּכַרְיָאָה-
9 יְצִירָה-עֲשִׂיָּה שְׁלוֹשַׁת הָעוֹלָמוֹת
10 שֶׁלִּמְטָה מְעוֹלָם הָאֲצִילוֹת בְּהֵם
11 הַנִּבְרָאִים הֵם בְּכַחֲנִית מִצִּיאוֹת מוֹגֵדֵרֵת.
12 וְעִנֵּן "לֵב הָאָדָם לְאָדָם"
13 הוּא בְּחִינַת הַעֲלָאֵת הַתַּעֲלוֹת
14 'מִזֵּן נוֹקְבִין' הַתַּעֲוֵרוֹת מִלְּמַטָּה
15 דְּכַרְיָאָה-יְצִירָה-עֲשִׂיָּה לַעֲלוֹת
16 לְבַחֲנִית 'זְעִיר אֲנֹפִין'
17 דְּאֲצִילוֹת, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה
18 כְּתוּצָא מֵהַתַּעֲלוֹת זֶה נַעֲשֶׂה בְּחִינַת
19 הַפְּנִים גַּם בְּכַחֲנִית 'אָדָם
20 עֲלֵאָה' לְהִיֹּת מִבְּחִינָה זֶה ('זַעֲרִי
21 אֲנֹפִין, הַמִּידוֹת) הַהִמְשָׁכָה הָאֵרֶה
22 מִלְּמַעְלָה לְמַטָּה מְאֲצִילוֹת
23 לְכַרְיָאָה-יְצִירָה-עֲשִׂיָּה, וְהִנְנוּ,
24 שְׁגַם הַהִמְשָׁכָה בְּכַרְיָאָה-
25 יְצִירָה-עֲשִׂיָּה הִיא אֲלֻקוֹת
26 מִמֶּשׁ כְּמוֹ עוֹלָם הָאֲצִילוֹת עֲצוּמוֹ.
27 וְזֶהוּ אוֹמְרוֹ הַמִּשְׁמַעוֹת הַפְּנִימִית
28 שֶׁל דְּבַרֵי הַכְּתוּב "כְּפִמִּים הַפְּנִים
29 לַפְּנִים, כֵּן לֵב הָאָדָם לְאָדָם",
30 דְּכִשֶׁם שְׁ"מִים הַפְּנִים
31 לַפְּנִים" אֵינָם מֵהוֹת אַחֲרֵת
32 כּוֹ', כִּשֶׁם שֶׁבְּמִשָּׁל הַפְּנִים
33 הַמִּשְׁתַּקְּפוֹת בְּמִים, בַּעֲקֻבוֹת הַסְּתַכְלוֹת
34 הָאָדָם בְּמִים אֵינָם מֵהוֹת אַחֲרֵת מֵהִמִּים
35 הַ'פְּשׁוּטִים' עֲצוּמָם וְכֵן גַּם בְּנִמְשָׁל, מֵה
36 שֶׁנִּפְעַל וּמֵתַעֲוֹר לְמַעֲלָה בַּעֲקֻבוֹת
37 הַהַעֲלָאָה מִלְּמַטָּה אֵינּוּ מֵהוֹת אַחֲרֵת,
38 וְכַמְּבוֹאֵר לְעֵיל בְּאִרְיוֹת, הַדְּבָרִים
39 נְכוּוֹנִים הֵן לְפָנֵי הַעֲצוּמוֹ
40 (כְּרִצּוֹן דְּאוֹר-אֵין-סוֹף לְבוֹרֵא
41 עוֹלָמוֹת שְׁעַל-יְדֵי הַעֲלָאֵת 'מִזֵּן
42 נוֹקְבִין' דְּ"בְּמִי נִמְלָךְ",
43 וְהֵם שְׂכַת הַקּוֹ), וְהֵן לְאַחֵר

1 ה) וּמִמְשִׁיךְ בְּכַתוּב "כֵּן לֵב הָאָדָם לְאָדָם",
2 דְּקָאֵי עַל שְׁתֵּי בְּחִינּוֹת 'אָדָם',
3 'אָדָם עֲלֵאָה' וְ'אָדָם תַּתְּאָה', 'אָדָם עֲלֵאָה' הוּא
4 בְּחִינַת 'זְעִיר אֲנֹפִין', וְ'אָדָם תַּתְּאָה' הוּא בְּחִינַת
5 הַמְּלָכוֹת כְּמוֹ שֶׁהִיא בְּכַרְיָאָה-יְצִירָה-עֲשִׂיָּה.
6 וְעִנֵּן "לֵב הָאָדָם לְאָדָם" הוּא בְּחִינַת הַעֲלָאֵת
7 'מִזֵּן נוֹקְבִין' דְּכַרְיָאָה-יְצִירָה-עֲשִׂיָּה לְבַחֲנִית
8 'זְעִיר אֲנֹפִין' דְּאֲצִילוֹת, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה
9 בְּחִינַת הַפְּנִים בְּכַחֲנִית 'אָדָם עֲלֵאָה' לְהִיֹּת
10 הַהִמְשָׁכָה מְאֲצִילוֹת לְכַרְיָאָה-יְצִירָה-עֲשִׂיָּה,
11 וְהִנְנוּ, שְׁגַם הַהִמְשָׁכָה בְּכַרְיָאָה-יְצִירָה-עֲשִׂיָּה
12 הִיא אֲלֻקוֹת מִמֶּשׁ. וְזֶהוּ אוֹמְרוֹ "כְּפִמִּים הַפְּנִים
13 לַפְּנִים, כֵּן לֵב הָאָדָם לְאָדָם", דְּכִשֶׁם שְׁ"מִים
14 הַפְּנִים לַפְּנִים" אֵינָם מֵהוֹת אַחֲרֵת כּוֹ', הֵן לְפָנֵי
15 הַעֲצוּמוֹ (כְּרִצּוֹן דְּאוֹר-אֵין-סוֹף שְׁעַל-יְדֵי
16 הַעֲלָאֵת 'מִזֵּן נוֹקְבִין' דְּ"בְּמִי נִמְלָךְ", וְהֵם שְׂכַת
17 הַקּוֹ), וְהֵן לְאַחֵר הַעֲצוּמוֹ (כְּרִצּוֹן דְּאוֹר-אֵין-סוֹף
18 הַגְּנוּזוֹת וְעֵשֶׁר סְפִירוֹת דְּאֲצִילוֹת), כְּמוֹ-כֵן נִמְשָׁךְ
19 גַּם בְּנוֹגַע לְאֲצִילוֹת וּכְרִיָּאָה-יְצִירָה-עֲשִׂיָּה, "לֵב
20 הָאָדָם לְאָדָם" [וְהִנְנוּ, שְׁ"כְּפִמִּים הַפְּנִים לַפְּנִים"
21 הוּא (לֹא רַק דּוּגְמָא, אֲלֵא גַם) סְבָה שְׁעַל-יְדֵי-זֶה
22 נִמְשָׁךְ כֵּן גַּם בְּנוֹגַע לְאֲצִילוֹת וּכְרִיָּאָה-יְצִירָה-
23 עֲשִׂיָּה], שְׁגַם הַהִמְשָׁכָה בְּכַרְיָאָה-יְצִירָה-עֲשִׂיָּה
24 הִיא אֲלֻקוֹת מִמֶּשׁ. וְהַחְדוּשׁ בְּזֶה, דְּעַם הִיֹּת
25 שְׁבִין אֲצִילוֹת לְכַרְיָאָה-יְצִירָה-עֲשִׂיָּה יֵשׁ פְּרָסָא
26 שְׁמִפְסַקְתָּ וּמַעֲלָמְתָּ, מְפַל-מְקוּם עַל-יְדֵי הַעֲלָאֵת
27 'מִזֵּן נוֹקְבִין' יוֹמְשָׁךְ גַּם בְּכַרְיָאָה-יְצִירָה-עֲשִׂיָּה
28 גִּילּוֹי אֲלֻקוֹת מִמֶּשׁ, עַל-דֶּרֶךְ וּבְדוּגְמַת הַהִמְשָׁכָה
29 שְׁנִמְשַׁכְתָּ עַל-יְדֵי הַפְּרָסָא שְׁבִין אוֹר-אֵין-סוֹף
30 הַמְּאֲצִיל אֶל הַנְּאֲצִלִים שְׁנִקְרָאת "אֲבְנֵי שֵׁשׁ
31 טְהוֹר"²⁵, שְׁאֲבָן שֵׁשׁ טְהוֹר נִרְאֶה לְעֵין הַרוֹאֶה
32 כְּמַהוֹת הַמִּים²⁶, שְׁבֵהֶם נִרְאִים פְּנֵי הַמְּסַתְּפַל כְּפִי

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

44 שְׁבַעבֹדֶת הַצְדִּיקִים, "בְּמִי נִמְלָךְ" כֹּה' (שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה

45 הַתְּעוֹרוֹרוֹת הַרְצוֹן הַעֲלִיּוֹן לְבִרְוֵא עוֹלְמוֹת), נַעֲשִׂים לְמַעַלָּה עֲנִינָן

46 שֶׁל כָּל הַמְדַרְגּוֹת שְׁבַעבֹדָה, 'רְעוּתָא דְלִבָּא' רְצוֹן הַלֵּב

47 וְאַהֲבָה וְיִרְאָה וּמוֹחִין וּמִדּוֹת בְּכֻלָּל, שְׁזָהוּ כְּלָלוֹת הַעֲנִינָן

48 דְ'צִיּוֹר אָדָם, עֶשֶׂר סְפִירוֹת

49 כְּלוֹמֵר, כֹּאשֶׁר יֵשׁ הַתְּעוֹרוֹת מִלְּמַטָּה

50 לַהֲתַעֲלוֹת לְאִלּוּקוֹת, מִתְּעוֹרֵר לְמַעַלָּה

51 הַעוֹנֵג מִעֲבוֹדַת הַצְדִּיקִים, וְכִיּוּן

52 שֶׁעֲבוֹדַת הַצְדִּיקִים מוֹרַכְבַּת מַעֲנִינִים

53 בַּחוּכֵן מִקְבִּיל לַחוּכֵן שֶׁל עֶשֶׂר הַסְפִירוֹת

54 (מוֹחִין, מִידוֹת, אַהֲבָה וְיִרְאָה), הִרִי זֶה

55 פּוֹעֵל לְמַעַלָּה עֲנִינִים אִלוּ וְעַל יְדֵי זֶה

56 נְהִיָּה לְמַעַלָּה 'צִיּוֹר אָדָם' וְזוֹ הַמְשַׁמְעוֹת

57 הַפְּנִימִית שֶׁל דְּבַרֵי הַמְדַרְשׁ אֹדוֹת

58 הַדְּמִיוֹן בֵּין הַצְּוֵרָה (עֲנִינֵי עֶשֶׂר

59 הַסְפִירוֹת כְּפִי שֶׁהֵם בְּנִבְרָאִים, עֲבוֹדַת

60 הַצְדִּיקִים) לְיוֹצְרָה (עֲנִינֵי עֶשֶׂר

61 הַסְפִירוֹת כְּפִי שֶׁהֵם אֲצֵל הַבּוֹרָא, בְּאִין-

62 סוּף). וְיִמָּה שְׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל

63 בְּמַדְרַשׁ "מְדַמִּין צוֹרָה

64 לְיוֹצְרָה", "מְדַמִּין" דְּקָא

65 וְדִיקָא וְאִמְרוּ 'מְדַמִּין', לְשׁוֹן דְּמִיּוֹן,

66 דְּמִשְׁמַע שְׁאִין זֶה שׁוּוֹה מִמֶּשׁ

67 בְּאַמְתָּה, הִרִי זֶה מִפְּנֵי שֶׁהַפְּנִים

68 הַנְּרָאִים וּמִשְׁתַּקְפִּים בְּמִים אֵינִם

69 מֵהוּת דְּכָר בְּפָנֵי עֲצָמוֹ נִפְרָד

70 מֵהַמִּים, אֲלָא הֵם מֵהוּת הַמִּים

71 עֲצָמָם, וְעַל-דִּרְךָ-זֶה בְּנִמְשָׁל,

72 שְׁהָעֶשֶׂר סְפִירוֹת ('צִיּוֹר

73 אָדָם') שְׁנַעֲשׂוּ עַל-יְדֵי

74 הַעֲלָאָת 'מִין נוֹקְבִין' הֵם

75 בְּחִינַת אֹר-אֵין-סוּף מְמַשׁ וְגַם

76 לְאַחֵר שֶׁהָעֲלָאָה מִלְּמַטָּה פִּעֵלָה בּוֹ

77 'צִיּוֹר' שֶׁל עֶשֶׂר סְפִירוֹת, עֲדִיין הוּא

78 נִשְׂאָר אֵין-סוּף כְּפִי שֶׁהִיא, אֲלָא

79 שְׁבַעפְּשִׁיטוֹת הָאֹר-אֵין-סוּף

80 יִשְׁנֵנוּ גַם בַּחוּר דְּבַר נֹסֵף עַל עֲצָם

81 מֵהוּתוֹ שֶׁהִיא 'פְּשׁוּטָה' לְגַמְרֵי הַעֲנִינָן

82 דְ'צִיּוֹר אָדָם, שְׁזָהוּ עֲנִינָן

83 "בְּמִי נִמְלָךְ בְּנִשְׁמוֹתֵיהֶם שֶׁל

84 צְדִיקִים", כְּמַבּוֹאָר לְעִיל בְּאִרְכּוּת.

85 ז) אֲמָנָם עָקָר עֲנִינָן הַצְּוֵרָה

86 כְּמוֹכֵן שֶׁל מִצִּיאוֹת 'מִצְוִיּוֹת' וּמוֹגֵדֵרַת

1 [מְבַהֵיק כְּמִים צְלוּלִין, רִשְׁ"ן אֵל תֵּאמְרוּ מִים מִים [יש כֹּאן אֵין גֵּלךְ, רִשְׁ"ן]

2 מִשׁוּם שׁוֹאֵמֵר דּוֹבֵר שְׁקָרִים לֹא יִכּוֹן לְנַגֵּד עֵינָי, שְׁבָהֶם בְּמִים נְרָאִים פְּנֵי

3 הַמְּסַתְּפָל כְּפִי שֶׁהֵם מֵהוּת הַמִּים מִמֶּשׁ וְלֹא דְבַר נִפְרָד מֵהַמִּים

4 וְנוֹסֵף עֲלֵיהֶם, שְׁעַל זֶה אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא לְחֻבְרֵי שֶׁנִּכְסָו עִמּוֹ

5 ל'פִּרְדוּס' "כְּשֶׁתִּגְעוּ לְמָקוֹם

6 אֲבָנֵי שִׁישׁ טְהוֹר, אֵל תֵּאמְרוּ

7 מִים מִים" 25 פְּעַמִּים, הִינּוּ 27,

8 שְׁאֵינִם שְׁנֵי אוֹפְנֵי מִים, אֲלָא

9 הַפְּנִים הַמְּכִיבִיטִים בְּמִים וְהַפְּנִים הַנְּרָאִים

10 מֵהַמִּים, מֵהוּת אַחַת וְכֵן בְּעִינֵינוּ,

11 הַהֲתַעֲלוֹת שֶׁל עוֹלְמוֹת בְּרִיאָה-צִיּוֹר-

12 עֵשִׂיהַ לְעוֹלָם הַאֲצִילוֹת גּוֹרְמַת הַמְשַׁכָּה

13 מְעוֹלָם הַאֲצִילוֹת לְעוֹלְמוֹת בְּרִיאָה-

14 יִצִּירָה-עֵשִׂיהַ עַד שִׁיהִיו מֵהוּת אַחַת

15 כִּיּוּן שְׂגָם בְּעוֹלְמוֹת בְּרִיאָה-צִיּוֹר-

16 עֵשִׂיהַ יִהְיֶה גִלּוּי אִלּוּקוֹת מִמֶּשׁ.

17 (1) וְעַל-פִּי-זֶה יוֹבֵן מֵאֲמַר

18 "וְז"ל בְּמַדְרַשׁ רַבָּה הַנִּלְ (לְעִיל

19 בְּסַעֲף ב), גְּדוֹל כּוֹחַם שֶׁל נְבִיאִים

20 "שְׁמַדְמִין צוֹרָה נִבְרָא לְיוֹצְרָה

21 בּוֹרָא, שְׁאֲמָרוּ בְּמַרְכַּבָּה הַעֲלִיוֹנָה

22 רָשָׁא יַחְזָקָל הַנְּבִיא וְעַל דְּמוֹת

23 הַכְּפָא דְּמוֹת כְּמַרְאָה אָדָם

24 עָלִיו מְלַמְעָלָה", שֶׁהוּא עֲנִינָן

25 'צִיּוֹר אָדָם' לְמַעַלָּה וְהַנְּבִיא

26 אֹמֵר שֶׁלְּמַעַלָּה יֵשׁ 'צִיּוֹר, דְּמוֹת, שֶׁל

27 אָדָם.

28 וְהַעֲנִין בְּזָה, דְּכֶשֶׁם שְׁבַמִּים

29 כְּפֶשׁוּטָם מִים גְּשַׁמִּים, נְרָאִים

30 פְּנֵי הָאָדָם הַמְּסַתְּפָל בְּהֵם

31 בְּאוֹפֵן שְׁאִין חֲלוּק הַבְּדֵל בֵּין

32 פְּנֵי הָאָדָם לְפָנִים הַנְּרָאִים

33 בְּמִים וְשִׁנְיָהם נְרָאִים שׁוּיִם, כִּיּוּן

34 שְׁכָל הַעֲנִינִים שְׁבַפְּנֵי הָאָדָם

35 מִשְׁתַּקְפִּים (שְׁפִיגְלַעַן זִיף

36 אָפ) בְּפָנִים הַנְּרָאִים בְּמִים עַד

37 כְּדִי כֵן שְׁכַל צוֹרְתוֹ שֶׁל הָאָדָם נִרְאִית

38 בְּמִים, כֵּן הוּא גַם בְּמִים

39 הַעֲלִיוֹנִים, שֶׁהוּא עֲנִינָן

40 הַפְּשִׁיטוֹת הַעֲדֵר הַצִּיּוֹר 'דְּאוֹר-

41 אֵין-סוּף שְׁלַמְעָלָה מִצִּיּוֹר

42 אָדָם, שְׁעַל-יְדֵי הַעֲלָאָת 'מִין

43 נוֹקְבִין' שְׁעָלָה לְפָנֵי הַתְּעַנּוּג

1 שֶׁהֵם מֵהוּת הַמִּים מִמֶּשׁ, שְׁעַל זֶה אָמַר רַבִּי

2 עֲקִיבָא לְחֻבְרֵי "כְּשֶׁתִּגְעוּ לְמָקוֹם אֲבָנֵי שִׁישׁ

3 טְהוֹר, אֵל תֵּאמְרוּ מִים מִים" 25, הִינּוּ 27, שְׁאֵינִם

4 שְׁנֵי אוֹפְנֵי מִים, אֲלָא מֵהוּת אַחַת.

5 (1) וְעַל-פִּי-זֶה יוֹבֵן מֵאֲמַר רַבָּה

6 הַנִּלְ "שְׁמַדְמִין צוֹרָה לְיוֹצְרָה,

7 שְׁאֲמָרוּ וְעַל דְּמוֹת הַכְּפָא דְּמוֹת כְּמַרְאָה אָדָם

8 עָלִיו מְלַמְעָלָה", שֶׁהוּא עֲנִינָן 'צִיּוֹר אָדָם' לְמַעַלָּה.

9 וְהַעֲנִין בְּזָה, דְּכֶשֶׁם שְׁבַמִּים כְּפֶשׁוּטָם נְרָאִים פְּנֵי

10 הָאָדָם הַמְּסַתְּפָל בְּהֵם בְּאוֹפֵן שְׁאִין חֲלוּק בֵּין פְּנֵי

11 הָאָדָם לְפָנִים הַנְּרָאִים בְּמִים, כִּיּוּן שְׁכָל הַעֲנִינִים

12 שְׁבַפְּנֵי הָאָדָם מִשְׁתַּקְפִּים (שְׁפִיגְלַעַן זִיף אָפ)

13 בְּפָנִים הַנְּרָאִים בְּמִים, כֵּן הוּא גַם בְּמִים

14 הַעֲלִיוֹנִים, שֶׁהוּא עֲנִינָן הַפְּשִׁיטוֹת דְּאוֹר-אֵין-סוּף

15 שְׁלַמְעָלָה מִצִּיּוֹר אָדָם, שְׁעַל-יְדֵי הַעֲלָאָת 'מִין

16 נוֹקְבִין' שְׁעָלָה לְפָנֵי הַתְּעַנּוּג שְׁבַעבֹדֶת

17 הַצְדִּיקִים, "בְּמִי נִמְלָךְ" כֹּה' (שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה

18 הַתְּעוֹרוֹרוֹת הַרְצוֹן), נַעֲשִׂים לְמַעַלָּה עֲנִינָן שֶׁל כָּל

19 הַמְדַרְגּוֹת שְׁבַעבֹדָה, 'רְעוּתָא דְלִבָּא' וְאַהֲבָה

20 וְיִרְאָה וּמוֹחִין וּמִדּוֹת בְּכֻלָּל, שְׁזָהוּ כְּלָלוֹת הַעֲנִינָן

21 דְ'צִיּוֹר אָדָם, עֶשֶׂר סְפִירוֹת. וְיִמָּה שְׁאֲמָרוּ

22 "מְדַמִּין צוֹרָה לְיוֹצְרָה", "מְדַמִּין" דְּקָא,

23 דְּמִשְׁמַע שְׁאִין זֶה בְּאַמְתָּה, הִרִי זֶה מִפְּנֵי שֶׁהַפְּנִים

24 הַנְּרָאִים בְּמִים אֵינִם מֵהוּת דְּכָר בְּפָנֵי עֲצָמוֹ, אֲלָא

25 הֵם מֵהוּת הַמִּים עֲצָמָם, וְעַל-דִּרְךָ-זֶה בְּנִמְשָׁל,

26 שְׁהָעֶשֶׂר סְפִירוֹת ('צִיּוֹר אָדָם') שְׁנַעֲשׂוּ עַל-יְדֵי

27 הַעֲלָאָת 'מִין נוֹקְבִין' הֵם בְּחִינַת אֹר-אֵין-סוּף

28 מְמַשׁ, אֲלָא שְׁבַפְּשִׁיטוֹת הָאֹר-אֵין-סוּף יִשְׁנֵנוּ גַם

29 הַעֲנִינָן דְ'צִיּוֹר אָדָם, שְׁזָהוּ עֲנִינָן "בְּמִי נִמְלָךְ

30 בְּנִשְׁמוֹתֵיהֶם שֶׁל צְדִיקִים".

31 (2) אֲמָנָם עָקָר עֲנִינָן הַצְּוֵרָה (שְׁעַל זֶה אָמַרְו

32 דְ'מְדַמִּין צוֹרָה לְיוֹצְרָה", שְׁכָמוֹ

(27) ראה כתבי האריז"ל הובא בהמשך תער"ב שם (ע' תתקסד). וראה לקוטי הש"ס להאריז"ל חגיגה שם.

ועשית חג שבועות להוי' אלקיך

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

- 1 (שְׁעַל זֶה אָמְרוּ ד'מִדְמִין צוֹרֵה לְיוֹצְרָה", שְׁפָמוּ שֶׁהַצּוֹרֵה
2 המוגדרת הוא 'אָדָם', כִּף קוֹרִין לְיוֹצְרָה 'אָדָם') קָאֵי הַכוּוּנָה
3 עַל הַצּוֹרֵה הַמְצִיאֹת הַמוֹגֵדֶת דִּהָאָדָם כְּפִי שֶׁהוּא לְמִטָּה בְּעוֹלָם
4 הַזֶּה הַגִּשְׁמִי, שֶׁהָרִי הַהֶמְלָכָה בְּנִשְׁמוֹתֵיהֶם שֶׁל צְדִיקִים עַל
5 בְּרִיאַת הָעוֹלָם שֶׁמִּשְׁמַעוֹתָהּ הִיא
6 שְׁעַלָּה לְפָנָיו הַתַּעֲנוּג בְּעִבּוֹדַת 1 שֶׁהַצּוֹרֵה הוּא 'אָדָם', כִּף קוֹרִין לְיוֹצְרָה 'אָדָם')
7 הַצְדִיקִים, הוּא בְּנוֹגֵעַ 2 קָאֵי עַל הַצּוֹרֵה דִּהָאָדָם כְּפִי שֶׁהוּא לְמִטָּה בְּעוֹלָם
8 לְעִבּוּדָה דְקִיָּים הַתּוֹרָה וּמִצְוֹת 3 הַזֶּה הַגִּשְׁמִי, שֶׁהָרִי הַהֶמְלָכָה בְּנִשְׁמוֹתֵיהֶם שֶׁל
9 בְּעוֹלָם הַזֶּה הַגִּשְׁמִי דְקָא. 4 צְדִיקִים שְׁעַלָּה לְפָנָיו הַתַּעֲנוּג בְּעִבּוֹדַת הַצְדִיקִים,
10 וְזֶה גַם מֵה שְׁאָמְרוּ חז"ל²⁸ 5 הוּא בְּנוֹגֵעַ לְעִבּוּדָה דְקִיָּים הַתּוֹרָה וּמִצְוֹת בְּעוֹלָם
11 יִשְׂרָאֵל עָלוּ בְּמַחְשָׁבָה הַעֲלִינָה 6 הַזֶּה הַגִּשְׁמִי דְקָא. וְזֶה גַם מֵה שְׁאָמְרוּ חז"ל²⁸
12 לְפָנֵי הַבְּרִיאָה, וְעַד שֶׁמִּחְשַׁבְתָּן 7 יִשְׂרָאֵל עָלוּ בְּמַחְשָׁבָה, וְעַד שֶׁמִּחְשַׁבְתָּן שֶׁל
13 שֶׁל יִשְׂרָאֵל קִדְמָה לְכָל דְבָר, 8 יִשְׂרָאֵל לְתוֹרָה שֶׁגַם הִיא קִדְמָה
14 אֶפְיָלוּ לְתוֹרָה שֶׁגַם הִיא קִדְמָה 9 מִזֶּה הַתּוֹרָה שֶׁהַתּוֹרָה
15 עוֹלָם, כְּדַמוּכָה מִזֶּה הַתּוֹרָה 10 יִשְׂרָאֵל "דְּבַר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל"²⁹, וּמִזֶּה מוֹכֵן,
16 עֲצָמָה אוֹמֶרֶת "צוֹ אֵת בְּנֵי 11 שֶׁהַעֲנִין ד'יִשְׂרָאֵל עָלוּ בְּמַחְשָׁבָה" קָאֵי עַל בְּנֵי
17 יִשְׂרָאֵל" "דְּבַר אֵל בְּנֵי 12 יִשְׂרָאֵל כְּפִי שֶׁהֵם בְּעוֹלָם הַזֶּה הַגִּשְׁמִי, שְׁבוּ
18 יִשְׂרָאֵל"²⁹ (ובלשון המדרש: 13 דְּקָא מְקִיָּים אֵת הַתּוֹרָה וּמִצְוֹתֵיהָ.
19 "מחשבתן של ישראל קדמה לכל 14 וְהַעֲנִין בְּזֶה"³⁰, דִּהְיָה אָמְרוּ חז"ל³¹ נִתְאַוָּה
20 דבר... אילולי שצפה הקדוש-ברוך-הוא 15 הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהִיּוֹת לוֹ דִּירָה
21 שאחר כ"ו דורות ישראל עתידין לקבל 16 בְּתַחְתּוֹנִים, וְהַפִּירוּשׁ ד'תַּחְתּוֹנִים" אֵינוֹ בְּמָקוֹם,
22 את התורה, לא היה כותב בתורה צו 17 שֶׁהָרִי הוּא יִתְבַּרְךְ אֵינוֹ בְּגֵדֶר מְקוֹם (וּזְמַן), אֲלֵא
23 את בני ישראל דבר אל בני ישראל", 18 הַפִּירוּשׁ ד'תַּחְתּוֹנִים" הוּא בְּמַעְלָה וּמִדְרָגָה,
24 וּמִזֶּה מוֹכֵן, שֶׁהַעֲנִין 19 שְׁזָהוּ עוֹלָם הַזֶּה הַגִּשְׁמִי וְהַחֲמָרִי שֶׁהוּא הַיּוֹתֵר
25 ד'יִשְׂרָאֵל עָלוּ בְּמַחְשָׁבָה" 20 תַּחְתּוֹן וְשֶׁפֶל בְּמִדְרָגָה, שְׁנִתְהַוָּה עַל-יְדֵי רִיבּוּי
26 קָאֵי מְכוּון עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּפִי 21 צְמִצּוּמִים וְרִיבּוּי הַעֲלָמוֹת וְהַסְתָּרִים בְּיוֹתֵר.
27 שֶׁהֵם בְּעוֹלָם הַזֶּה הַגִּשְׁמִי, 22 וְדוֹקָא עוֹלָם הַזֶּה הַתַּחְתּוֹן הוּא תַּכְלִית כְּנִת
28 שְׁבוּ דוֹקָא מְקִיָּים אֵת 23 הַבְּרִיאָה, כְּמַבְאָר ב'תַּנְיָא"³² שֶׁתַּכְלִית
29 הַתּוֹרָה וּמִצְוֹתֵיהָ. 24 הַשְׁתַּלְשְׁלוֹת הַעוֹלָמוֹת וְיִרְדָּתָם מִמִּדְרָגָה
30 וְהַעֲנִין בְּזֶה"³⁰, לְבַאֵר אֵיךְ דוֹקָא 25 לְמִדְרָגָה, אֵינוֹ בְּשִׁבִיל עוֹלָמוֹת הַעֲלִיּוֹנִים הוּאֵיל
31 ה'ציור' של נשמות ישראל כפי שהוא 26 וְלָהֶם יְרִידָה מְאוּר פְּנִיו יִתְבַּרְךְ"³³. דִּהְיָה, עוֹלָמוֹת
32 בעולם הזה הגשמי, גורם ומעורר את 27 הַעֲלִיּוֹנִים, עוֹלָם הָאֲצִילוֹת וְלְמַעְלָה מְאֲצִילוֹת,
33 עניין ה'ציור אדם' למעלה, דִּהְיָה 28 אֵף שְׁנִתְהַוָּה לְאֲחָרֵי כְּמָה צְמִצּוּמִים וּפְרָסָאוֹת,
34 אָמְרוּ חז"ל³¹ במדרש נִתְאַוָּה 29 מְכַל-מְקוֹם הַתְּהוּוֹתָם הִיא בְּכַחֲנִית גִּילּוּי
35 הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהִיּוֹת לוֹ 30 הַהֲעֵלָם, שֶׁהָיוּ כְּלוּלִים תַּחְלָה בְּמָקוֹרָם,
36 דִּירָה בְּתַחְתּוֹנִים, שְׁדוּקָא 31 הַגִּילּוּי, וְכִיּוֹן שֶׁבְּהַתְּכַלְלֹתָם
37 העולמות התחתונים, ובעיקר עולם 32 בְּמָקוֹרָם קוֹדֵם שֶׁנִּבְרָאוּ הָיוּ
38 הזה הגשמי שאין תחתון למטה ממנו, 33 אֵף שְׁנִתְהַוָּה לְאֲחָרֵי כְּמָה צְמִצּוּמִים וּפְרָסָאוֹת,
39 יהיו מקום ראוי לגילוי והשראת 34 מְכַל-מְקוֹם הַתְּהוּוֹתָם הִיא בְּכַחֲנִית גִּילּוּי
40 השכינה, וְהַפִּירוּשׁ 35 הַהֲעֵלָם, שֶׁהָיוּ כְּלוּלִים תַּחְלָה בְּמָקוֹרָם,
41 ד'תַּחְתּוֹנִים" אֵינוֹ תַּחְתּוֹן 36 בְּמָקוֹם, שֶׁהָרִי הוּא יִתְבַּרְךְ אֵינוֹ בְּגֵדֶר מְקוֹם (וּזְמַן) 37 הַרְבֵּה יוֹתֵר מִמְדֻרְגָתָם לְאַחַר
42 ו'נמוך' בְּמָקוֹם, שֶׁהָרִי הוּא יִתְבַּרְךְ אֵינוֹ בְּגֵדֶר מְקוֹם (וּזְמַן)

(28) ב"ר פ"א, ד. (29) ראה גם ב"ר שם. וראה סה"מ תרל"ח ח"ב ס"ע שנו ואילך. וש"נ. (30) בהבא לקמן - ראה המשך תער"ב שבהערה 9. (31) ראה תנחומא בחוקותי ג. נשא טז. ב"ר ספ"ג. במדב"ר פ"ג, ו. תניא רפ"ו. ובכ"מ. (32) פל"ו. (33) ראה גם סה"מ תרע"ח ע' קיב ואילך.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 ממַעַלְתֶּם וּמַדְרַגְתֶּם לעומת כפי שהיו בעולם במקורם, הָרִי זוּ
 2 יְרִידָה והתרחקות מאור פְּנִיּוֹ יִתְבַרְךָ. וְתַכְלִית הַפְּנוּנָה בִּירִידָה
 3 זוּ שִׁירְדוּ עוֹלָם האצילות והעולמות שלמעלה מאצילות, הִיא בְּכַדִּי
 4 שְׁתֵּהִיָּה הַתְּהוּוֹת עוֹלָמוֹת נחותים יותר, עולמות בְּרִיאָה-יְצִירָה-
 5 עֲשֵׂיָה, שֶׁהֵם בְּכַחֲנֵיַת יֵשׁ כִּי
 6 הַבִּטּוּל לאלוקות לא ניכר בהם כמו
 7 בעולמות העליונים, שְׁזָהוּ המציאות
 8 של בריאה-יצירה-עשיה בתור 'ש'
 9 בְּכַחֲנֵיַת הַתַּחְדָּשׁוֹת דְּבָר שֶׁל
 10 יֵשׁ מֵאִיךְ (ולא גִילּוּי הַהֶעָלֵם
 11 בלבד). וּבְעוֹלָמוֹת בְּרִיאָה-
 12 יְצִירָה-עֲשֵׂיָה גּוּפָא עֲצָמָם
 13 (שְׁגָם בְּהֵם יֵשׁ סֹדֵר
 14 הַשְּׁתַלְשָׁלוֹת מַמְדְּרָגָה
 15 לְמַדְרָגָה) תַּכְלִית הַפְּנוּנָה
 16 הַמְּטֵרָה הַעִיקֵרִית שֶׁל בְּרִיאַת הָעוֹלָם
 17 הִיא עוֹלָם הַזֶּה הַגִּשְׁמִי שֶׁהוּא
 18 הַתַּחְתּוֹן בְּמַדְרָגָה מְכַל הָעוֹלָמוֹת
 19 כּוֹלֵם שְׂאִין תַּחְתּוֹן לְמִטָּה
 20 מִמֶּנּוּ, שֶׁהֲרִי אֵלּוּ הֵיְתָה
 21 הַפְּנוּנָה הַמְּטֵרָה שֶׁל הַבְּרִיאָה
 22 בְּעוֹלָמוֹת בְּרִיאָה-יְצִירָה-
 23 עֲשֵׂיָה הַרוּחָנִיִּים, לֹא הִנָּה
 24 נִצְרָף לְבְּרֹא עוֹד עוֹלָם נוֹסֵף
 25 עֲלֵיהֶם, וּמִזֶּה שֶׁנִּבְרָא עוֹלָם
 26 תַּחְתּוֹן יוֹתֵר מֵהָעוֹלָמוֹת הַרוּחָנִיִּים,
 27 הָעוֹלָם הַזֶּה הַגִּשְׁמִי, מוֹכָח,
 28 שֶׁהַתַּכְלִית אֵינָה בְּעוֹלָם
 29 שְׁלֹמַעֲלָה הַיְמָנּוּ וְאִינוּ גִשְׁמִי
 30 וְחוּמְרִי, כִּי־אִם אֵלּא דְּוָקָא
 31 בְּעוֹלָם הַיּוֹתֵר תַּחְתּוֹן, עַד
 32 לְעוֹלָם הַיּוֹתֵר תַּחְתּוֹן שֶׁהוּא
 33 סוֹף כָּל הַמַּדְרָגוֹת
 34 בְּהַשְּׁתַלְשָׁלוֹת הָעוֹלָמוֹת,
 35 וּבְשִׁבְלוֹ כַּדִּי לְבְּרֹא אוֹתוֹ דְּוָקָא
 36 הֵיְתָה הַשְּׁתַלְשָׁלוֹת הָעוֹלָמוֹת
 37 וְיִרִידָתָם מִמַּדְרָגָה לְמַדְרָגָה,
 38 לְפִי שְׁנַתְּאָה הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
 39 הוּא שֶׁבְּעוֹלָם הַזֶּה הַתַּחְתּוֹן
 40 דְּוָקָא, תֵּהִיָּה לוֹ דִּירָה כּוּי'
 41 וְדוּקָא הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן הוּא יְהִיָּה מְקוֹם
 42 רֵאוּי לְגִילּוּי אֱלֹהוֹת.
 43 וְעַנְּנָן זֶה "דִּירָה לוֹ יִתְבַרְךָ
 44 בְּתַחְתּוֹנִים" שֶׁהוּא כְּאִמּוֹר הַמְּטֵרָה

והתכלית של הבריאה) נַעֲשֵׂה והכוונה נשלמת בפועל עַל-יְדֵי נִשְׁמוֹת
 יִשְׂרָאֵל לא כפי שהנשמות הן למעלה אלא דְּוָקָא כְּפִי שְׂיִרְדוּ נִשְׁמוֹת
 יִשְׂרָאֵל לְמִטָּה וְנִתְלַבְּשׁוּ בְּגוּף גִּשְׁמִי, וּמְקַיְמִים תּוֹרָה וּמְצוֹת
 בְּעוֹלָם הַזֶּה הַגִּשְׁמִי, וְעַל-יְדֵי-זֶה קִיּוֹם תּוֹרָה וּמְצוֹת בְּגִשְׁמִיּוֹת דּוּקָא
 עוֹשִׂים "דִּירָה לוֹ יִתְבַרְךָ
 בְּתַחְתּוֹנִים". וְעַל זֶה אָמְרוּ
 רַז"ל³⁴ "בְּרִיאָשִׁית, בְּשִׁבְלֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּקְרְאוּ רִאשִׁית וּבְשִׁבְלֵי הַתּוֹרָה שֶׁנִּקְרְאוּ
 רִאשִׁית", וְכִמּוֹ שְׁכַתּוֹב³⁵ אֲנֹכִי עֲשִׂיתִי אֶרֶץ וְאָדָם עָלֶיָּה בְּרִאשִׁית, דְּזֶה שְׁ"אֲנֹכִי
 מִי שְׂאֲנֹכִי - עֲשִׂיתִי אֶרֶץ" (שְׂקָאֵי עַל כָּלּוֹת סֹדֵר הַשְּׁתַלְשָׁלוֹת) הוּא בְּשִׁבְלֵי
 הָאָדָם, וְ"אָדָם עָלֶיָּה בְּרִאשִׁית", שְׁבְרִיאַת הָאָדָם הִיא בְּשִׁבְלֵי בְּרִאשִׁית
 תַּרְנ"ג³⁶ כַּדִּי שֶׁהָאָדָם יְקִיָּים תַּרְנ"ג
 מְצוֹת. וּמִשּׁוּם זֶה מֵאֲחֵר שׁוֹ
 הַמְּטֵרָה וְהַתַּכְלִית שֶׁל הַבְּרִיאָה נִתְּנָה
 הַתּוֹרָה דְּוָקָא לְנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל
 שְׂיִרְדוּ לְמִטָּה לְעוֹלָם הַגִּשְׁמִי,
 וְלֹא לְמִלְאָכֵי הַשֶּׁרֶת שֶׁבְּקִשׁוּ
 "תְּנֶה הוֹדֵף עַל הַשְּׁמַיִם"³⁷
 (וְכִסְפּוֹר הַגַּמְרָא: "בְּעֵשֶׂה שַׁעֲלָה מוֹשֶׁה
 לְמִרוֹם, אִמְרוּ מִלֵּאכֵי הַשֶּׁרֶת לְפָנָי

34) הובא בפירוש"י ורמב"ן בראשית א, א. 35) ישע"י מה, יב. 36) מקדש מלך לזח"א רה, ב. 37) תהלים ח, ב. שבת פח, סע"ב ואילך.

ועשית חג שבועות להוי' אלקיך

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 כאנשים, הרי זה רק בדרך שליחות מאת הקדוש-ברוך-הוא, והינו
 2 שאין זה הפעולה שלהם לא מדובר בכוח של המלאכים עצמם,
 3 אלא הפעולה של המלאכים היא לאמיתו של דבר הפעולה דכח
 4 המשלח, ועד כדי כך שנקראים על שם המשלח, כמבאר
 5 ב'אגרת הקדש'³⁹ שבספר התניא
 6 שמיצינו שמלאך נקרא נקרא
 7 בשם הוי', כמו שכתוב⁴⁰
 8 בהגר שפחת שרה לאחר שהתגלה
 9 אליה מלאך מאת ה' ונקרא שם
 10 הוי' הדובר אליה גו', כיון
 11 שבעת השליחות בשעה
 12 שהמלאכים ממלאים את השליחות
 13 שנמסרה להם מאת ה' מתלבש
 14 בהם שם הוי', שהוא אור
 15 עצמי אור אלוקי שנשאר תמיד
 16 בעצם מהותו שאינו מתעלם כו'
 17 וגם כשהוא מתלבש במלאך אינו
 18 מתעלם ונשאר גלוי, ולכן הגר ראתה
 19 במלאך את שם הוי'. אבל
 20 המלאכים מצד-עצמם אינם
 21 יכולים להתלבש בגוף גשמי או
 22 בדבר גשמי בעולם הזה ולפעול
 23 ברור וזכוף בדבר גשמי,
 24 ואדרבה, אם יתלבשו בדבר
 25 גשמי יתעלם ויסתתר בהם
 26 האור כו' והדבר לא יגרום בירור
 27 וזיכוך והתעלות של הדבר הגשמי אלא
 28 להיפך, יגרום העלם והסתר נוסף על
 29 האור האלוקי. מה שאין-כן
 30 נשמות, להיותן בחינת אור
 31 עצמי שנשאר בעצם מהותו בכל
 32 מצב, בכחן לירד למטה
 33 להתלבש בלבושים גשמיים
 34 ולפעול בירור וזיכוך של הדברים
 35 הגשמיים, ולא עוד אלא
 36 שיכולים הנשמות להתלבש לא
 37 רק בדברים גשמיים סתם אלא בגוף
 38 האדם שהוא נמוך במדרגה יותר מגופי ה'בעלי חיים'
 39 והצומח, כמבאר ב'תורה אור'⁴¹ לארמ"ר הזקן ש'ה'בעלי
 40 חיים' והצומח נהווה גופם ונפשם החיונית בבת אחת,

1 הקדוש-ברוך-הוא: ריבנו של עולם, מה לילוד אשה בינינו? אמר להן: לקבל
 2 תורה בא. אמרו לפניו: חמודה גנוזה שגנוזה לך תשע מאות ושבעים וארבעה
 3 דורות קודם שנברא העולם אתה מבקש ליתנה לבשר ודם, מה אנשי כי תזכרנו
 4 ובן אדם כי תפקדנו ה' אדונינו מה אדיר שמך בכל הארץ אשר תנה הודך על
 5 השמים? אמר לו הקדוש-ברוך-הוא
 6 למשה: החזיר להן תשובה... אמר
 7 לפניו: ריבנו של עולם, תורה שאתה
 8 נותן לי מה כתיב בה, אנכי ה' אלוקיך
 9 אשר הוצאתיך מארץ מצרים. אמר
 10 להן: למצרים ירדתם לפרעה
 11 השתעבדתם תורה למה תהא לכם?...
 12 מיד הודו לו להקדוש-ברוך-הוא...".
 13 ובאור הענין, דהנה ידוע³⁸
 14 בתורת החסידות ההפך בין
 15 מלאכים לנשמות, שמלאכים
 16 אין בכחם להתלבש בגוף
 17 גשמי כדי לפעול בו ברור
 18 הפרדת הטוב מהרע והעלאתו לקדושה
 19 וזכוף עידון החומיות, ואם
 20 יתלבשו המלאכים בגוף גשמי,
 21 יתעלם ויסתתר בהם האור
 22 ולא יאיר בגלוי ולא יפעל את פעולתו
 23 על הגוף הגשמי, במכל-שכן וקל-
 24 וחומר מההארה האלקית שירדה
 25 לעולם שבידידתה והתלבשותה
 26 בדברים גשמיים הרי היא
 27 מתעלמת בהם כי הגשמיות
 28 מעלימה ומסתירה על האלוקות, שלא
 29 נראה בנבראים הגשמיים הכח
 30 האלקי הפועל בהם, בורא ומחייה
 31 אותם, כפי-אם מה שניכר הוא
 32 מציאות הדבר הגשמי בלבד,
 33 ועל-אחת-כמה-וכמה שכן
 34 הוא בנוגע למלאכים שהם
 35 נבראים, אם הגשמיות מעלימה
 36 ומסתירה על הבורא, קל-וחומר
 37 שתסתיר על המלאכים אם הם יתלבשו
 38 בה. ומה שמיצינו פועלת השפעה של המלאכים בעולם
 39 בהתלבשותם בגופים, כמו במלאכים דאברהם שלושת
 40 המלאכים שבאו לבקר את אברהם ובאותה שעה היו מלוכשים בגופים ונראו

(38) ראה גם אוה"ת פינחס ע' אפ"ט. (39) סכ"ה* (קמא, סע"א). וראה גם קו"א קנט, א. (40) לך-לך טז, יג. (41) בראשית ג,

(* בהמשך תנ"כ עם ע' תתצט: כד. ואוצ"ל כפונים (המו"ל).

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

האלוקיים היותר נעלים כו' (ובשבילם למען נשמות ישראל הם
 כל הגילויים), להיותם מושרשים בעצמות אין-סוף כפי
 שהוא למעלה מגדר גילוי, הסיבה לכך שנשמות ישראל הם בדרגה
 נעלית יותר מכל הגילויים היא משום שכל הגילויים הם הארה והתפשטות
 מהקדוש-ברוך-הוא עצמו, ואילו
 הנשמות מושרשות בעצמות האין-
 סוף, שלמעלה מגדר גילוי ועד
 לבחינת "ידיעת עצמו",
 השרוש של נשמות ישראל בעצמותו
 ית' הוא באותה בחינה שבה הקדוש-
 ברוך-הוא יודע את עצמו שגדו
 בחינה נעלית כזו שנמצאת בהעלם
 בעצמות האין-סוף בעצמו
 למעלה מעלה מגדר גילוי
 לגמרי, הנה "ידיעת עצמו"
 כפיכחול יודע את הנשמות
 כו' 43 שהן חלק בלתי נפרד
 מ"עצמו", ומדריגה זו של ידיעת
 עצמו נעלית יותר ממדריגת עלה
 במחשבה.
 ועל זה נאמר 44 בספר דברי
 הימים (על בני שבט יהודה) עם
 המלך במלאכתו ישבו שם,
 ודרשו חכמינו ז"ל במדרש, עם מלך
 מלכי המלכים הקדוש-ברוך-
 הוא ישבו נפשות של צדיקים
 שבהם נמלך הקדוש-ברוך-הוא
 קודם הבריא וברא את העולם,
 דכיון שהנשמות של בני ישראל
 מושרשות בעצמותו יתברך
 כמבואר לעיל ושורש נשמות ישראל
 הוא בדרגה העליונה של המחשבה,
 ולמעלה מזה בבחינת ידיעת עצמו
 ויודעים אמתית רצונו, לכן
 נמלך בהם על פללות
 התעוררות הרצון כו'. ומשום
 זה כיוון שתחילת הבריא הייתה על
 ידי ש'נמלך' עם נשמות הצדיקים הנה
 גם בירידתם של נשמות ישראל
 למטה, יודעים הם אמתית
 חפצו ורצונו יתברך להיות לו דירה בתחתונים, וגם
 פועלים ממלאים ומקיימים בפועל את חפצו ורצונו יתברך בדיירה
 בתחתונים, על-ידי קיום התורה ומצות 45.

הגוף שלהם כבת אחת, והם נבראו נשמות בגופים, מה-שאין-כן
 האדם נברא בצורה כזו שנעשה נברא גופו תחלה בפני-עצמו
 לבדו, ללא נשמה עפר בלי שום נפש חיונית בתוכו, הינו,
 שנתהוה בבחינת דומם כו' ואם כן מוכח שהגוף הגשמי של האדם
 נחזות יותר מגוף בעלי החיים והצומח
 ומצד עצמו הוא כדומם שיש בו פחות
 חיות מאשר בבעלי חיים ובצומח,
 ומכל-מקום, עם היות גוף
 האדם תחתון שאין למטה
 ממנו, מתלבשת בו הנשמה,
 ולא זו בלבד שלא מתעלם
 אורה כמו שהיה קורה אילו מלאך
 היה מתלבש בגוף גשמי, אלא
 אדרבה, שפועלת הנשמה ברור
 וזכוף בגוף ובכל הדברים שבהם
 ועל-ידם נעשה קיום התורה ומצות, ועל-ידי-זה
 נשלמת הפונה דעשית "דירה לו יתברך
 בעשית קיום התורה ומצות,
 ועל-ידי-זה נשלמת הפונה
 דעשית "דירה לו יתברך
 בתחתונים" וזה מוכן היתרון
 הגדול שיש לנשמות על מלאכים
 שבגללו ניתנה התורה דווקא לנשמות
 ולא למלאכים.
 ח) ועוד ענין בזה, שנעשית
 הדיירה לקדוש-ברוך-הוא בעולם הזה
 התחתון היא דווקא על-ידי
 נשמות ישראל, כפי שממשיך
 ומבאר.
 דהנה, נתבאר לעיל שישראל
 עלו במחשבה העליונה האלוקית,
 דקאי הכונה על דרגה
 העליונה שבמחשבה 42 עצמה
 (כמבואר ב'קוטי תורה': "ופירוש
 עלה במחשבה כי יש ג' מיני
 מחשבות... מחשבה שבמחשבה דהיינו
 מחשבת מחשבת שכל והבנה ודבר
 שצריך בו עיון הלב. ודבר שבמחשבה
 מחשבת דברים בעלמא שאין בהם רק
 צירופי אותיות ואין מלוכב בהם שום
 שכל והבנה. ומעשה שבמחשבה הוא
 כוח המדמה שהוא רק דמיון לכל מה שרואה במעשה גשמיית ובפועל מש.
 ועלה במחשבה היינו מחשבה שבמחשבה שהיא מחשבה עליונה"). ויתרה
 מזה, שהם נשמות ישראל למעלה מפל הדרגות והגילויים

(42) ראה לק"ת שה"ש יז, סע"ד. לר, ג. (43) ראה המשך תע"ב שם ע' תתקכ. (44) דברי הימים"א ד, כג. ב"ר ורות רבה שבערה 14.

ועשית חג שבועות להוי' אלקיך

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 וְזֶה גַם שְׁנַתְנָה הַתּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל דְּרָקָא, וְעַד כְּדֵי כֶּף
2 שֶׁהִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ הוּא אֹמֵר נִצְחוּנֵי בְּנֵי נִצְחוּנֵי⁴⁶ כְּסִיפּוֹר
3 חֲכָמֵינוּ ז"ל שֶׁהֵייתָה מַחְלֻקֹת בְּהִלְכָה בֵּין חֲכָמִים וְרַבֵּי אֲלִיעֶזֶר, וְלַמִּזְרֹת
4 שִׁיעָא בַת קוֹל מִן הַשָּׁמַיִם שֶׁהִלְכָה כְּרַבֵּי אֲלִיעֶזֶר, מְכַל-מִקּוֹם כִּיּוֹן הַשְּׁתוּרָה
5 לֹא בְּשָׂמִים הָיָא הַהִכְרַעָה הִיא שֶׁהִלְכָה
6 כְּחֲכָמִים בְּהַתָּאם לְכָלל הַקּוֹבֵעַ ש'אֲחָרֵי
7 רַבִּים לְהַטוֹת'. וּמִסּוֹפֵר בַּגְּמָרָא שְׂרַבֵּי
8 נִתְּן שֶׁאֵל אֵת אֱלֹהֵי הַנְּבִיאִים מֵהַ עוֹשֶׂה
9 הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּאוֹתָהּ שְׁעָה, וְאָמַר
10 לוֹ אֱלֹהֵי שֶׁהִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא חֵיךְ
11 וְאָמַר 'צַחֲוֵי בְּנֵי נִצְחוּנֵי, הִרִי שֶׁהַתּוּרָה
12 נִמְסָרָה לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְמַטָּה דְּוֹקָא,
13 וְהַטַּעַם הַפְּנִימִי לַכֶּךָ הוּא דְּכִיּוֹן
14 שְׁנִשְׁמֹת יִשְׂרָאֵל מוֹשְׁרָשׁוֹת
15 בְּעֲצָמוֹתַי יִתְבָּרַךְ, יוֹדְעִים הֵם
16 וּמִגְּלִים אֲמַתִּית רְצוֹנֵי יִתְבָּרַךְ
17 בְּתוֹרָה, כְּמוֹ שְׂיֹדְעִים
18 וּמִגְּלִים וּפּוֹעֲלִים אֲמַתִּית
19 רְצוֹנֵי יִתְבָּרַךְ בְּעֵינֵי הַדִּירָה
20 בְּתַתּוֹנִים כַּמְבוּאָר לְעִיל בְּאֵרִיכוֹת
21 כִּיעַד תְּכִלִּית הַבְּרִיאָה לְעִשׂוֹת אֵת
22 הָעוֹלָם הַגִּשְׁמִי לְמִקּוֹם רְאוּיָה לְהַשְׂרָאָת
23 וְהַתְּגַלּוֹת הַשְּׁכִינָה, נִשְׁלַמְתָּ דְּוֹקָא עַל
24 יְדֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.
25 וְהַמְּשָׁל לְזֶה, מִמֵּי שְׂרָאָה אֵת
26 הַמְּלֶךְ כַּעֲבֹר וְשָׁהָה מִשְׁךָ זְמַן
27 יַחַד עֲמוֹ, עַד שְׂיֹדְעַ וּבְקִי
28 וְרִגִיל בְּאוֹפֵן רְצוֹנֵי שֶׁל הַמֶּלֶךְ
29 לְדוֹר בְּדִירָה נְאֻה וּבְכָלִים
30 מְקוֹשְׁטִים, אָזִי יָכוֹל הוּא
31 לְעִשׂוֹת וּלְתַתֵּן וּלְקַשֵּׁט הַדִּירָה
32 שֶׁתְּהִיָּה כְּפִי אוֹפֵן רְצוֹן
33 הַמְּלֶךְ, מֵהַ-שְּׂאִינ-בֶּן מִי
34 שְׂאִינֵי יוֹדַע וּמְכִיר בְּטַבַּע
35 רְצוֹן וּבְכוֹד הַמְּלֶךְ אִיוֹ דִּירָה
36 וּכְלָיִם יַעֲשׂוּ לוֹ כֶּךָ שֶׁאֵכָן יִתְאִימוּ
37 בְּדִיוֹק לְרִצּוֹנֵי שֶׁל הַמֶּלֶךְ, לֹא יוֹדַע
38 וְלֹא יוֹכֵל לְעִשׂוֹת וּלְתַתֵּן
39 הַדִּירָה כּוֹי.
40 וְכִמוֹ כֶּן בְּנִמְשָׁל בְּנוֹגַע לְנִשְׁמֹת
41 יִשְׂרָאֵל, שְׂפִינֵן שְׂעֵלֵי
42 בְּמַחְשָׁבָה הַעֲלִינָה הַקְּדוּמָה,
43 וְ"עַם הַמְּלֶךְ בְּמִלְאֲכָתוֹ

(45) ראה גם סה"מ עטר"ת ע' לה. (46) ב"מ נט, ב. (47) לקו"ת בלק ע, ג. (48) ראה מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ה ח"א ע' תפט (ועם הגהות - אוה"ת שה"ש ח"ב ע' תרעט ואילך). אוה"ת בלק ע' תתקצו. המשך תרס"ו ס"ע ג. ועוד.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 ה'עצמותו' והדבר דומה למלך שההארה וההשפעה שלו היא על כל המדינה,
 2 אבל רק בבית דירתו הוא נמצא בכל עצמותו (וזה גם המקום היחיד בו הוא
 3 לא לובש תמיד בגדי מלכות המכסים על העצמות שלו) ולכן כיוון שמדובר
 4 על גילוי ה'עצמותו' שיש ענין זה לנשמות ישראל ודוקא, פי
 5 להיותם מושרשים בעצמותו
 6 ותברך, ועד ל"דיעת עצמו" עצמותו, ולכן שיש ענין זה לנשמות ישראל
 7 פנזכר לעיל, כיוון שהשורש 2 דוקא, פי להיותם מושרשים בעצמותו ותברך,
 8 והמקור שלהם עצמם הוא ב'עצמותו' 3 ועד ל"דיעת עצמו" פנזכר לעיל, יודעים הם
 9 וב'דיעת עצמו', יודעים הם כיצד 4 כיצד צריכה להיות וכיצד נעשית הדירה
 10 צריכה להיות וכיצד נעשית 5 הדירה לעצמותו ולכן דוקא
 11 הדירה לעצמותו ולכן דוקא
 12 נשמות ישראל ממלאות ומשלימות את
 13 כונת הבריאה.
 14 ט) אף כפי שנסמכות ישראל
 15 יוכלו לעשות ולפעול "דירה 8 לא די בכך שבהיותם בשרשם בעצמותו ותברך
 16 לו ותברך בתחוננים" ולהשלים 9 יודעים הם אמתית רצונו ותברך כו', אלא יש
 17 ולמלא את כונת הבריאה בפועל, לא 10 צורך שגם בירידתם למטה תהיה אצלם הידיעה
 18 די בכך שבהיותם בשרשם 11 כו' כמו בעת שישבו עם המלך במלאכתו ובהם
 19 בעצמותו ותברך יודעים הם 12 נמלך כו'. ועל זה נאמר "כמים הפנים לפנים,
 20 אמתית רצונו ותברך כו', 13 כן לב האדם לאדם", היינו, שפני האדם
 21 אלא יש צורך שגם בירידתם 14 שגוראים במים, שענינם ב'מים העליונים' הוא
 22 למטה גם לאחר שהנשמות התלבשו 15 ענין במי נמלך כו', שעלה לפניו התענוג שיהיה
 23 בגוף גשמי תהיה אצלם הידיעה 16 בעבודת הצדיקים, הם הם הפנים הנראים לאדם
 24 כו' כמו בשעה שהנשמות היו 17 המסתפל, הינו, שפשם שהפנים שבמים הם
 25 למעלה בשורשן, בעת שישבו עם 18 מהות המים עצמם, שהוא ענין פשיטות האור-
 26 המלך במלאכתו מלאכת הבריאה 19 אין-סוף, כן הוא גם בהמשכתם למטה, עד
 27 ובהם נמלך כו'. ועל זה 20 "לב האדם", אדם תתאה שהוא בחינת מלכות
 28 נאמר "כמים הפנים לפנים, 21 כמו שירדת לבריאה-יצירה-עשיה, ועד לאדם
 29 כן לב האדם לאדם", היינו, 22 שבעולם הזה התחתון, עליו נאמר⁴⁹ נעשה אדם
 30 שפני האדם שגוראים במים, 23 בצלמנו כדמותנו, הנה גם אז לא נעשים מהות
 31 שענינם של הפנים' של האדם 24 דבר בפני עצמו, אלא מהותם האמתית היא
 32 ב'מים העליונים' הוא ענין 25 מהות האלקות ממש, שזהו ענין שהנשמה
 33 במי נמלך כו', שעלה לפניו 26 למטה היא אלקות כמו שנעשה בבחינת
 34 התענוג שיהיה בעבודת 27 נברא⁵⁰. וזהו שאמרו חז"ל "גדול כחן של
 35 הצדיקים ועל ידי הפנים' של 28 נביאים שמדמין צורה ליוצרה", שהפירוש בזה
 36 נשמות ישראל עלו והשתקפו למעלה 29 הוא (לא רק שכמו שהצורה הוא אדם, כך קורין
 37 ב'מים העליונים', הם הם הפנים 30 ליוצרה אדם (פנזכר לעיל סעיף ב), אלא גם)
 38 הנראים לאדם המסתפל, 31 שצורת האדם דלמטה היא בדומה ליוצרה, הינו, שצורת האדם דלמטה היא
 39 הינו, שפשם שהפנים שבמים 32 בדמות "אדם העליון שעל הכסא" (ככתוב
 40 הם מהות המים עצמם, 33 שהיא בדמות הפנים שב'מים העליונים', שזהו כמו שנסמכות ישראל
 41 שהוא ענין פשיטות האור- 34 כו' הוא גם בהמשכתם של
 42 אין-סוף והעובדה שבמים יש 43 השתקפות של צורת פנים איננה דבר
 43 השתקפות של צורת פנים איננה דבר 44 נפרד מהמים ותוספת על המים עצמם,
 44 נפרד מהמים ותוספת על המים עצמם, 45 כן הוא גם בהמשכתם של

(49) בראשית א, כו. 50) ראה ביאורו לאדמו"ר האמצעי קיד, ד ואילך. ולאדמו"ר הצ"צ ע' תקמו ואילך. ועוד.

ועשית חג שבועות להוי' אלקיך

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 שְׁבִידִיעַת עֲצָמוֹ כְּכִיכּוֹל יוֹדֵעַ אֶת הַנְּשָׁמוֹת, שְׁמָשׁוּם זֶה בְּגַלְל
2 שהשורש והמקור של הנשמות נעלה כל כך שהם מושרשים בידיעת
3 העצמות, הנה גם בהיותם לְמִטָּה יוֹדְעִים הֵם אֲמִתִּית רְצוֹנוֹ
4 בַּעֲשִׂית ה"דִּירָה לוֹ יִתְבַּרֵךְ" עַל-יְדֵי קִיּוּם הַתּוֹרָה וּמִצְוֹת
5 והם הממלאים ומשלימים את כוונת
6 ותכלית הבריאה, כמבואר לעיל.
7 (י) וּבְאִוֵר הַעֲנִין בַּעֲבוּדַת
8 הָאָדָם, הִנֵּה פְּנֵי הָאָדָם דְּלִמְטָה
9 הַמְסֻתָּפֵל בְּמִיּוֹם הַעֲלִיּוֹנִים, הוּא
10 עֲנִין הָרְאִיָּה וְהַסֻּתָּפֵלוֹת
11 ההתכוננות באלוקות בדוגה פנימית
12 ועמוקה ביותר שנמשלה להסתכלות
13 בִּיקְרָא דְּמִלְכָּא⁵¹ כבודו של
14 המלך, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשִׂית
15 הָאֲהָבָה לַה' שֶׁמִּתְעוֹרֵר בִּלְבַב הָאָדָם
16 תְּחוּצָא מֵהַתְּבוֹנְנוֹת, בְּאוֹפֵן שֶׁל
17 הַתְּקַשְׁרוֹת וְדִבְקוֹת אֲמִתִּית שֶׁל
18 הָאָדָם בַּעֲצָמוֹת אִוֵר-אִין-סוֹף,
19 וְהוּא עֲנִין רְעוּתָא דְּלִבָּא רְצוֹן
20 ומשיכת הלב לאלוקות. וְכִשְׁם
21 שְׁבִפְנִים שְׁבִפְנִים אֵף שְׁנִוְרָאִים
22 כָּל הַפְּרָטִים דְּצִיּוּר הַפְּנִים
23 מְכַסִּיּוֹת בְּמִיּוֹם, מְכַל-מְקוֹם
24 מֵהוּתָם שֶׁל הַפְּנִים הַמְשַׁתְּקִים בְּמִיּוֹם
25 הִיא מֵהוּת הַמִּיּוֹם שְׁאִין בְּהֵם
26 צִיּוּר דְּמוֹת מוֹגֵדֵת וְגִנּוּן צֶעַע מוֹגֵדֵת
27 אֵלָּא הֵם 'פְּשׁוּטִים', כִּן גַּם
28 בַּעֲבוּדָה דְּרְעוּתָא דְּלִבָּא,
29 שְׁאֵף שְׁיֵשׁ בְּהַ כָּל פְּרָטִי
30 הַעֲנִינִים דְּמוֹחִין וּמֵדוֹת כּוֹי'
31 וכאמור שהתעוררות של רצון הלב
32 היא על ידי התבוננות (מוחין)
33 והתעוררות באהבת ה' (מידות),
34 מְכַל-מְקוֹם עֵקֶר הַעֲבוּדָה
35 הִיא ה'רְעוּתָא דְּלִבָּא' הַתְּעוֹרֵר
36 שֶׁל הַרְצוֹן עֲצָמוֹ שֶׁהִיא בְּאוֹפֵן שֶׁל
37 פְּשִׁיטוֹת שְׁלֹמְעֵלָה מְצִיּוּר
38 כּוֹי'.
39 וְ"כְּמִיּוֹם הַפְּנִים לְפָנִים, כִּן לֵב
40 הָאָדָם לְאָדָם", שְׁבָאוֹפֵן פְּזָה
41 באותו אופן שבו פועלת ההתעוררות
42 מלמטה, שהיא מעוררת את ה'פשיטות'
43 שלמעלה מציוור וגדר, כי הנשמה

(51) ראה זוהר ח"א קצט, א. לח, ב. ח"ב רמז, ב. ח"ג יג, א. (52) סד"ה ועשית חג שבועות גו' הנ"ל (ע' רמז). (53) ראה לקו"ת במדבר יב, א ואילך. (54) שער חג השבועות פ"א.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 פי סדר השתלשלות הקבוע והרגיל נמשך לספירת המלכות
 2 בחינת הארה חיצונית בלבד, ובאופן שגם ההארה
 3 החיצונית מסתתרת ומתעלמת, כי על ידי המלכות נמשך אור
 4 הספירות למטה והמשכה זו היא מועטת ומצומצמת, כדי שיתהוו ממנה
 5 עולמות ונבראים מוגבלים, מכל-
 6 מקום בחג השבועות מידי שנה
 7 בשנה נמשך הגילוי דפנימיות
 8 הפתח גם לספירת המלכות,
 9 הינו, שגם בדרגא היותר
 10 תחתונה מלכות, שהיא הספירה
 11 האחרונה והתחתונה מעשר הספירות
 12 ובמלכות עצמה, חיצוניות המלכות,
 13 מאיר האור כמו שהוא
 14 בדרגא היותר עליונה כתר,
 15 ובכתר עצמו, פנימיות הכתר שלמעלה
 16 מהספירות.
 17 ומזה מכך שבחג השבועות נמשך
 18 למטה אור עליון מבחינה נעלית ביותר,
 19 בחינת הכתר, נמשך גם בעבודת
 20 האדם, שצריך להקריב
 21 קרבנות בריבוי יותר ובאופן
 22 של יותר על נכסיו וממונו, פי
 23 מצד בחינת הפתח ובפטרט
 24 פנימיות הפתח - נמשכת
 25 ההשפעה האלוהית מלמעלה למטה
 26 בריבוי וביותר, ולכן גם
 27 הנהגת האדם למטה בהקצאת
 28 הקרבנות צריכה להיות
 29 בריבוי וביותר. וכשם
 30 שפנימיות הפתח נמשכת
 31 מלמעלה למטה בחג השבועות
 32 ומתגלה בדרגא היותר
 33 תחתונה בספירות (חיצוניות
 34 המלכות), כך גם ענין
 35 היותר נמשך ומתגלה ביד
 36 הגשמית הינו ריבוי ויותר במעשה
 37 בפועל, שזהו הדייק "נדבת
 38 ידך", ולא "נדבת לבך"
 39 למרות שלמאורה ענין הנדיבות קשור
 40 יותר ללב, כפי שהקשה בתחילת
 41 המאמר אלא שכאן הדגש הוא על כך
 42 שהנתינה היא בריבוי בפועל, ותוכן
 43 הענין בעבודת ה' הוא, הינו,

שענין היותר של האדם על ממונו ועל מציאותו האישית הוא לא
 רק מצד הלב, שהוא ענין האהבה רבה דרעוּתָא דְלְבָא'
 ברצון הלב שיתכן ולא יבוא לידי ביטוי במעשה בפועל, אלא 'נדיבות' גם
 מצד היד הגשמית, ובאופן שענין הנדיבות נמשך ביד
 הגשמית שלא על-ידי
 אמצעות רגש הלב שהוא חזק
 כל כך עד שיש לו השפעה גם על היד,
 אלא שהיד נותנת מאליה
 ומעצמה⁵⁵ וזו 'נדיבות' נעלית עוד
 יותר.
 וזהו הטעם הפנימי לכך שהכתוב
 "מסת נדבת ידך" נאמר בחג
 השבועות דוקא, וממנו
 למדים גם בנוגע לחג הפסח
 וחג הסוכות, כיון שעקר
 ההמשכה דפנימיות הפתח
 שתהיה בגילוי למטה ויאר גם
 בדרגות הנמוכות ביותר, הוא בחג
 השבועות, דאף שגם בחג
 הפסח היה גילוי אלוהי נעלה
 ביותר, פאמרם ז"ל כפי שאמרו
 חכמינו ז"ל "ובמורא גדול⁵⁶ זה
 גילוי שכינה"⁵⁷, וכן אמרו על
 הגילוי האלוהי בחג הפסח, נגלה
 עליהם מלך מלכי המלכים
 הקדוש-ברוך-הוא כו'⁵⁸,
 מכל-מקום גילוי זה לא היה
 אלא לפי שעה באופן זמני
 בלבד, ועקר הגילוי של אלוהות
 בעולם באופן של קביעות כך
 שהאור האלוהי אכן יתדור אל תוך
 המציאות הגשמית המוגבלת ויאר
 אותה נעשה נפעל בפתח-
 תורה⁵⁹, שזהו מה שנאמר⁶⁰
 במתן תורה, בפסוק הפותח את עשרת
 הדברות, "אנכי הו' אלקיך
 אשר הוצאתיך מארץ מצרים
 מצרים", שהגילוי האלוהי

השתלשלות נמשך לספירת המלכות בחינת
 הארה חיצונית בלבד, ובאופן שגם ההארה
 החיצונית מסתתרת ומתעלמת, מכל-מקום בחג
 השבועות נמשך הגילוי דפנימיות הפתח גם
 לספירת המלכות, הינו, שגם בדרגא היותר
 תחתונה מאיר האור כמו שהוא בדרגא היותר
 עליונה. ומזה נמשך גם בעבודת האדם, שצריך
 להקריב קרבנות בריבוי יותר ובאופן של יותר,
 פי מצד בחינת הפתח ובפטרט פנימיות הפתח -
 נמשכת ההשפעה בריבוי וביותר, ולכן גם
 הנהגת האדם למטה בהקצאת הקרבנות צריכה
 להיות בריבוי וביותר. וכשם שפנימיות הפתח
 נמשכת ומתגלה בדרגא היותר תחתונה
 (חיצוניות המלכות), כך גם ענין היותר נמשך
 ומתגלה ביד הגשמית, שזהו הדייק "נדבת
 ידך", ולא "נדבת לבך", הינו, שענין היותר
 הוא לא רק מצד הלב, שהוא ענין האהבה רבה
 דרעוּתָא דְלְבָא', אלא גם מצד היד הגשמית,
 ובאופן שענין הנדיבות נמשך ביד הגשמית
 על-ידי אמצעות רגש הלב, אלא שהיד
 נותנת מאליה ומעצמה⁵⁵. וזהו שהכתוב "מסת
 נדבת ידך" נאמר בחג השבועות דוקא, וממנו
 למדים גם בנוגע לחג הפסח וחג הסוכות, כיון
 שעקר ההמשכה דפנימיות הפתח שתהיה בגילוי
 למטה הוא בחג השבועות, דאף שגם בחג
 הפסח היה גילוי נעלה ביותר, פאמרם ז"ל
 "ובמורא גדול⁵⁶ זה גילוי שכינה"⁵⁷, נגלה
 עליהם מלך מלכי המלכים הקדוש-ברוך-הוא
 כו'⁵⁸, מכל-מקום גילוי זה לא היה אלא לפי
 שעה בלבד, ועקר הגילוי באופן של קביעות נעשה
 בפתח-תורה⁵⁹, אשר הוצאתיך מארץ מצרים", שהגילוי
 ביציאת מצרים לפי שעה בלבד, נמשך ונתגלה באופן של קביעות.

(55) ראה גם לקו"ת במדבר טז, ד. (56) תבוא כו, ח. (57) הגש"פ פיסקא ביד חזקה. (58) שם פיסקא מצה זו. (59) ראה לקו"ת ויקרא ג, א. שה"ש כד, ג. (60) יתרו כ, ב.

ועשית חג שבועות להוי' אלקיך

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 העליון שְׁהִיָּה בַּיְצִיאַת מִצְרַיִם לְפִי שְׁעָה בְּאוֹפֵן זְמַנִּי בְּלִבְדִּי, 2 נִמְשָׁךְ וְנִתְגַּלָּה בְּמִתֵּן תּוֹרָה בְּאוֹפֵן שֶׁל קְבִיעוֹת. 3 וּמִדִּיק בְּכַתוּב בְּמִצְוֵה עַל חַג הַשְּׁבוּעוֹת וְכוּ נִפְתַּח הַמֵּאֵמֶר "וְעֵשִׂיתָ 4 חַג שְׁבוּעוֹת לַהוֹי' אֱלֹהֶיךָ" גו', לְשׁוֹן עֲשֵׂיהָ דִּיקָא⁶¹. 5 וְהַעֲנִין בְּזָה, שְׁבַמְתָּן-תּוֹרָה 6 מוֹדְגֵשׁ עֲנִין הַעֲשֵׂיהָ, שְׁזָהוּ 7 הַטַּעַם שֶׁנִּתְּנָה הַתּוֹרָה לְבְנֵי 8 יִשְׂרָאֵל לְמִטָּה בְּאַרְצָן, וְלֹא 9 לְמִלְאָכֵי הַשָּׂרָת, כְּסִפּוֹר הַגְּמֵרָא 10 הַמּוֹכַב לְעִיל, בְּיִוֵן שְׁצַרְיָךְ לְהֵיוֹת 11 קִיּוֹם הַתּוֹרָה וּמִצּוֹת בְּאוֹפֵן 12 שֶׁל עֲשֵׂיהָ דִּיקָא, שְׁעַל-יְדֵי- 13 זָה דְיוֹקָא עַל יְדֵי קִיּוֹם הַתּוֹרָה 14 וְהַמִּצְוֹת בְּגִשְׁמִיּוֹת נִשְׁלַמְתָּ תְּכִלִּית 15 הַבְּרִיאָה שְׁנִתְּאָהּ הַקְּדוּשָׁה 16 בְּרוּךְ-הוּא לְהֵיוֹת לוֹ דִּירָה 17 בְּתַחְתּוֹנִים". וְזָהוּ הַתּוֹכֵן הַפְּנִימִי 18 שֶׁל הַכְּתוּב "וְעֵשִׂיתָ גו' לַהוֹי' 19 אֱלֹהֶיךָ", הִינּוּ שְׁעֲנִין הַעֲשֵׂיהָ 20 הוּא לְמַעַלָּה בְּיִתְרוֹ, עֲשֵׂיהָ לְעִילָא⁶², עַד 21 הַזְּהוּרָה עֲשֵׂיהָ לְעִילָא⁶² לְמַעַלָּה, 22 כְּלוּמֹר, הַעֲשִׂיָה נְעִילָת בִּיטוֹר וְיֵשׁ לָהּ 23 חֲשִׁיבוֹת מִיּוֹחֲדָת, עַד לְתַכְלִית 24 הַעֲלִיּוֹי שְׁעַלָּה לְפָנָיו יְתִבְרַךְ 25 הַמַּעֲנוּג בְּעַבְדוֹת הַצְּדִיקִים 26 לְמִטָּה בְּאוֹפֵן שֶׁל עֲשֵׂיהָ 27 דִּיקָא וְעוֹנֵג זֶה, מִעַבְדוֹת הַצְּדִיקִים 28 בְּמַעֲשֵׂה בְּפוּעֵל, הוּא זֶה שְׁעוֹרֵר אֵת 29 הַרְצוֹן הַעֲלִיּוֹן לְבְרוּרָא אֵת הָעוֹלָם, 30 שְׁזָהוּ הַעוֹנֵג שֵׁשׁ לְקוּדְוִשׁ-בְּרוּךְ-הוּא 31 מִקִּיּוֹם תּוֹרָה וּמִצְוֹת בְּמַעֲשֵׂה בְּפוּעֵל, 32 הַטַּעַם דְּנִתְּנִית הַתּוֹרָה לְבְנֵי 33 יִשְׂרָאֵל לְמִטָּה, מְצַד שְׂרָשָׁם 34 בְּעִמּוּתוֹ יְתִבְרַךְ עַד לְכַחֲנִית 35 "דִּיעֵת עֲצָמוֹ", וּבְאוֹפֵן שְׁגָם 36 בִּירִידָתָם לְמִטָּה יִשְׁנָה אֲצֻלָּם 37 הַיְדִיעָה בְּאִמְתִּית רְצוֹנוֹ 38 בְּאוֹפֵן עֲשִׂיתָ הַ"דִּירָה לוֹ 39 יְתִבְרַךְ", כְּמַבְאָר לְעִיל בְּאִרְכּוֹת 40 שׁוּוֹ אַחַת הַמִּשְׁמַעוּתוֹת שֶׁל הַכְּתוּב 41 "כִּמִּים הַפְּנִים לְפָנִים...", שֶׁהַמִּשְׁכָּה 42 מִלְּמַעַלָּה נִמְשַׁכֶּת עַד לְמִטָּה בִּיטוֹר,

1 כִּיּוֹן שְׁכָל הַפְּרָסָאוֹת כּוֹ' הַצְּמֻצוּמִים וְהַמְחִיצוֹת שְׁקִיּוּמִים 2 מִתַּחֲלִילת 'סְדוֹר הַשְּׁתַלְשֻׁלוֹת' וְעַד לְעוֹלָם הַזֶּה הַגִּשְׁמִי, אֵינָם פּוֹעֲלִים שִׁינּוּי 3 (נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שְׁמוֹשְׂרָשִׁים 4 בְּעִמּוּתוֹ, שְׁהוּא עֲנִין 'צִיּוֹר אָדָם' דְּלְמַעַלָּה) שְׁגָם 5 בְּהַמְשַׁכְתָּם שֶׁל הַפְּנִים לְמִטָּה 6 הָרִי הֵם מֵהוּת אַחַת מִמֶּשׁ עִם 7 הַמִּים עֲצָמָם, שְׁזָהוּ עֲנִין "כְּמִים 8 הַפְּנִים לְפָנִים, בֵּן לֵב הָאָדָם 9 לְאָדָם", כְּנִזְכָּר לְעִיל 10 וּמְצַד זֶה כִּיּוֹן שֶׁהָאֹרֶן הָאֱלֹקִי 11 הַעֲלִיּוֹן מֵאִיר לְמִטָּה כְּמוֹ לְמַעַלָּה, 12 נְעֵשִׂיתָ גַם עֲבוֹדַת הָאָדָם 13 בְּאוֹפֵן דְּ"מִסַּת נְדָבַת יָדְךָ" 14 גו', שְׁעֲנִין הַיְתִירוֹר נִמְשָׁךְ בְּיַד 15 הַגְּשְׁמִית עֲצָמָה שְׁלֹא עַל-יְדֵי 16 אֲמִצְעוֹת רְגֵשׁ הַלֵּב, "נְדָבַת 17 יָדְךָ" דִּיקָא, שְׁגָם בְּיַד 18 הַגְּשְׁמִית שֶׁהִיא אֲבֵר נְחוּת וְתַחְתּוֹן 19 בִּיחַס לֵלֵב נִמְשָׁךְ עֲנִין הַיְתִירוֹר 20 כְּמוֹ שְׁהוּא בְּרַעוּתָא דְּלְבָא' 21 בְּרַצוֹן הַלֵּב. 22 וְעֲנִין זֶה שֶׁל הַמִּשְׁכַּת הָאֹרֶן הַנְּעִלָּה 23 בִּיטוֹר עַד לְמִטָּה בִּיטוֹר נִמְשָׁךְ 24 וּמִתְגַּלָּה בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד 25 מִיִּשְׂרָאֵל יִהְיֶה אֲשֶׁר יִהְיֶה מִצְבוֹ 26 הַרוּחָנִי בְּחַג הַשְּׁבוּעוֹת בְּכָל 27 שָׁנָה וְשָׁנָה, וּמִחַג הַשְּׁבוּעוֹת 28 הָרִי זֶה נִמְשָׁךְ עַל כָּל יְמוֹת 29 הַשָּׁנָה, שְׁזָהוּ שְׂאוּמְרִים 30 בְּכַרְפַּת הַתּוֹרָה בְּכָל יוֹם 31 "נוֹתֵן הַתּוֹרָה", לְשׁוֹן הָזָה⁶³, 32 אִף שֶׁהַתּוֹרָה נִתְּנָה לְפָנָי אֲלֵפֵי שָׁנִים, 33 וְאִמְרוּ חַז"ל⁶⁴ "בְּכָל יוֹם 34 יִהְיֶה בְּעֵינֶיךָ פְּתוּשִׁים", וְעַד 35 בְּאוֹפֵן שֶׁל "תְּדוּשִׁים" מִמֶּשׁ 36 (בְּלֹא כ"ף הַדְּמִיּוֹן)⁶⁵, אֲשֶׁר

(61) ראה גם סה"מ תרנו"ו ע' שפו ואילך. (62) זוהר ח"א קטו, א. ח"ג קח, ב. וראה גם סה"מ תרע"ח ע' שצו. (63) של"ה כה, א. לקו"ת תוריע כג, א. ועוד. (64) ראה ספרי ופירש"י ואתחנן ו, ו. שו"ע אדה"ז או"ח סס"א ס"ב.

ביאור בדרך אפשר

1 "בְּכֹל יוֹם יִהְיוּ בְּעֵינֶיךָ פְּתוּשִׁים", וְעַד בְּאוֹפֶן
 2 שֶׁל "חֲדָשִׁים" מִמָּשׁ (בְּלֹא כ"ף הַדְמִיּוֹן)⁶⁵, אֲשֶׁר
 3 גַּם בְּהִיּוֹתוֹ לְמִטָּה הָרִי הוּא בְּאוֹתָהּ הַמַּהוּת כְּפִי
 4 שְׁמוֹשְׁרֵשׁ בְּעֶצְמוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וּבְכַח זֶה עוֹבֵד אֶת
 5 עֲבוֹדָתוֹ לַעֲשׂוֹת "דִּירָה לּוֹ יִתְבַּרֵּךְ בְּמַתְּוֹנִים",
 6 בְּשִׂמְחָה וּבְטוֹב לֵב.

ביאור בדרך אפשר

5 עוֹבֵד הַיהוּדִי אֶת עֲבוֹדָתוֹ
 6 לַעֲשׂוֹת "דִּירָה לּוֹ יִתְבַּרֵּךְ
 7 בְּמַתְּוֹנִים", בְּשִׂמְחָה וּבְטוֹב
 8 לֵב.

(65) פירש"י תבוא כו, טז. ועוד.

המשך ביאור למסכת בבא קמא ליום ששי עמוד ב

35 לדונו בצרורות ואין הבעלים משלמים אלא חצי נזק.
 36 הגמרא מנסה לפשוט ספק זה מדברי רבה: תַּפְּשׁוּמִי לִיָּה לִסְפֵק זֶה
 37 מְדַרְבָּה, דְּאָמַר רַבָּה אִדָּם שׁוֹרֵק כְּלִי שֶׁל חֲבִירוֹ מֵרֵאשׁ הַגֵּן, וְכֵן אִדָּם
 38 אַחֲרֵי וּשְׁבָרָיו לְכֹלֵי זֶה כְּמִקְלָל קוֹדֵם שֶׁהֵגִיעַ לְקִרְקַע, כְּמִי שֶׁהוֹבֵר וְחַיִּיב
 39 הַזּוֹרֵק, דְּאָמְרִינֵן לִיָּה לְבַעַל הַכְּלִי, מִנְּאָה תְּבִירָא תְּבִירָא – כְּלִי שְׁבוֹר שְׁבֵר,
 40 שֶׁמִּשְׁעָה שֶׁנִּזְרַק הַכְּלִי מֵרֵאשׁ הֵגַג כְּבֵר נִידוֹן הוּא כְּשְׁבוֹר, וְלִפְיֵךְ יֵשׁ
 41 לְחַיִּיב אֶת הַזּוֹרֵק וְלֹא אֶת הַשְׁבוֹר. וּמוֹכַח מִדְּבַרֵי רַבָּה, שִׁישׁ לְדוֹן אֶת
 42 סוֹף הַמַּעֲשֶׂה כִּאִילוֹ נַעֲשֶׂה כְּבֵר בְּתַחֲלִילָתוֹ, וְאִם כֵּן אֵף לְעֵנִין סְפִיקוֹ שֶׁל
 43 רַבָּה יֵשׁ לֹמַר כֵּן, שֶׁמִּשְׁעָה שֶׁדָּרַס הַתְּרַנְגוּל עַל הַכְּלִי נִידוֹן הוּא כְּשְׁבוֹר,
 44 וְלִפְיֵךְ יֵשׁ לְחַיִּיב הַבְּעֵלִים נֹזֵק שֶׁלֵּם כְּדִין רַגֵּל, וְלֹא חֲצִי נֹזֵק כְּדִין
 45 צְרוּרוֹת.
 46 דוּחָה הַגְּמָרָא, לְרַבָּה כְּפִשְׁיָא לִיָּה לְרַבָּה מִכְּעֵיָא לִיָּה – לְרַבָּה אֲכַן הִיָּה
 47 פְּשׁוּט הַדְּבַר שִׁישׁ לְדוֹן אֶת סוֹף הַמַּעֲשֶׂה כִּאִילוֹ נַעֲשֶׂה כְּבֵר בְּתַחֲלִילָתוֹ,
 48 וְלִדְבָרָיו, כְּשׁוֹרֵק הַתְּרַנְגוּל אֶת הַכְּלִי וְנִשְׁבֵּר אַחֲרָיִם מִכֵּן יֵשׁ לְחַיִּיב
 49 הַבְּעֵלִים נֹזֵק שֶׁלֵּם, אֲךָ רַבָּה נִסְתַּפֵּק בְּעֵינֵין זֶה.
 50 הַגְּמָרָא מְנַסֶּה לְפַשׁוּט אֶת סְפִיקוֹ שֶׁל רַבָּה מִדְּבַרֵי הַבְּרִייתָא: תָּא שְׁמַע,
 51 הַיְהוּדִים – אִם שְׁבֵר הַתְּרַנְגוּל כְּלִי עַל יְדֵי רְקִידָתוֹ, אֵינּוּ מוֹעֵד לְכָךְ וְאֵינּוּ
 52 מְשַׁלְּם נֹזֵק שֶׁלֵּם, וְיֵשׁ אוֹמְרִים הָרִי זֶה מוֹעֵד.
 53 מִבְּרַת הַגְּמָרָא: הַיְהוּדִים כְּלָמָא דְעֵתָךְ – וְכִי תַעֲלֶה עַל דַּעְתְּךָ שֶׁאִם רִקֵּד
 54 הַתְּרַנְגוּל עַל כְּלִי וְשְׁבֵרוֹ לֹא יִשְׁלַמוּ הַבְּעֵלִים נֹזֵק שֶׁלֵּם, הֲלֹא אִין זֶה
 55 שִׁינוּי וְנֹזֵק רַגֵּל מִמֶּשׁ הוּא. אֲלָא לֹא כוּוֹנֵת הַבְּרִייתָא הִיא לְהַיְהוּדִים
 56 וְהַתִּיּוֹ – שֶׁרִקֵּד הַתְּרַנְגוּל עַל הַכְּלִי, וְעַל יְדֵי כֵךְ נִיתּוֹ הַכְּלִי וְנִתְגַּלְגַּל
 57 לְמִקּוֹם אַחֵר וְנִשְׁבֵּר שֵׁם. וְכֵהָא קַמְפְּלֵגֵי, דְּמִר כְּבֵר בְּתֵר מַעֲיָרָא
 58 אֲזִילִין – דַּעַת הִישׁ אוֹמְרִים הַסּוֹבְרִים שֶׁמוֹעֵד הוּא לְשֶׁלֵּם נֹזֵק שֶׁלֵּם
 59 הִיא, שִׁישׁ לְדוֹן אֶת סוֹף הַמַּעֲשֶׂה כִּאִילוֹ נַעֲשֶׂה כְּבֵר בְּתַחֲלִילָתוֹ, וְלִפְיֵךְ
 60 מִשְׁעָה שֶׁהִתִּיּוֹ הַתְּרַנְגוּל אֶת הַכְּלִי נִידוֹן הוּא כְּשְׁבוֹר, וְנִמְצָא שְׁשֵׁבוֹר
 61 בְּגוֹפּוֹ וּמְשַׁלֵּם בְּעֵלְיוֹ נֹזֵק שֶׁלֵּם, וְיִמַר כְּבֵר בְּתֵר הַכְּבֵר מִנְּאָה אֲזִילִין –
 62 דַּעַת תְּנַא קְמַא הַסּוֹבֵר שֶׁאֵינּוּ מוֹעֵד הִיא. שִׁישׁ לִילֵךְ לְפִי שַׁעַת שְׁבִירַת
 63 הַכְּלִי, וּמֵאחֲרַיִם שֶׁבִשְׁעָה זֶה לֹא דָרַס עֲלָיו הַתְּרַנְגוּל בְּגוֹפּוֹ, אִין לְדוֹנוֹ כְּנֹזֵק
 64 רַגֵּל אֲלֵא כְּנֹזֵק צְרוּרוֹת, וְלִפְיֵךְ אֵינּוּ מוֹעֵד לְשֶׁלֵּם נֹזֵק שֶׁלֵּם אֲלֵא חֲצִי
 65 נֹזֵק בְּלַבַּד.
 66 דוּחָה הַגְּמָרָא: לֹא – אִין הַבְּרִייתָא עוֹסֶקֶת בְּאוֹפֶן שֶׁהִתִּיּוֹ הַתְּרַנְגוּל אֶת
 67 הַכְּלִי עֲצֻמוֹ,

1 הַזִּיקָה הַבְּהֵמָה בְּגוֹפָה יֵשׁ בּוֹזֵה חַיּוֹב נֹזֵק שֶׁלֵּם. וְכֵל אוֹפֶן שְׁכֹבֵב הַנוֹגַע
 2 בְּטַהוּר יֵהָא הַלָּה מְהוּר, דְּהֵינּוּ, אִם זֶרֶק הוֹב אִיזֵה חֲפֵץ עַל הַטַּהוּר, אִזֵּי
 3 בְּאוֹפֶן כּוֹזֵב בְּנִזְקֵין שֶׁל בְּהֵמָה מְשַׁלֵּם הַבְּעֵלִים חֲצִי נֹזֵק, שֶׁאִם הַזִּיקָה
 4 הַבְּהֵמָה בְּכּוּחָה וְלֹא בְּגוֹפָה, וְכּוּגֵן שֶׁהִתִּיּוֹה צְרוּרוֹת עַל כְּלִי וְשִׁבְרָתוֹ, אִין
 5 הַבְּעֵלִים מְשַׁלְּמִים אֲלֵא חֲצִי נֹזֵק, וְכַדַּעַת חֲכָמִים, שֶׁהִלְכָה הִיא לְמַשָּׁה
 6 מִסִּינֵי שַׁעַל נֹזֵק צְרוּרוֹת מְשַׁלְּמִים הַבְּעֵלִים חֲצִי נֹזֵק.
 7 מִקְשָׁה הַגְּמָרָא: וְרַבָּה צְרוּרוֹת אֲתָא לְאֲשִׁמוּעִין – וְכִי רַבָּה בֵּא
 8 לְהַשְׁמִיעֵנוּ שַׁעַל נֹזֵק צְרוּרוֹת מְשַׁלְּמִים חֲצִי נֹזֵק, הֲלֹא דִין זֶה כְּבֵר נִשְׁנָה
 9 בְּמִשְׁנֵיתוֹ.
 10 וּמִתְרַצַּת: לֹא, רַבָּה עֵנְלָה מוֹשְׁבַת בְּקִרוֹן קָא מְשַׁמַּע לֵן – כּוּוֹנֵת רַבָּה
 11 לְהַשְׁמִיעֵנוּ דִין חֲדָשׁ, שֶׁאִם הִיָּה קִרוֹן קָשׁוֹר לְעֵנְלָה, וּמִשְׁכַּחְתּוֹ בְּדִרְךָ
 12 הַיְלוּכָה עַל גְּבִי הַכְּלִים וְנִשְׁבֵּרוֹ, חַיִּיבִים הַבְּעֵלִים לְשַׁלֵּם נֹזֵק שֶׁלֵּם מִדִּין
 13 רַגֵּל, וְאִין דִּינִים נֹזֵק זֶה כְּצְרוּרוֹת, שֶׁהֲלֹא אֵף בּוֹזֵה שֶׁהִיָּה יוֹשֵׁב בְּקִרוֹן הַדִּין
 14 כֵּן, שֶׁאִם דָּרַס הַקִּרוֹן עַל גְּבִי כְלִים הִרִי הֵם טְמֵאִים מִשׁוּם מִדְּרַס חוּב.
 15 הַגְּמָרָא מְבִיאָה בְּרִייתָא כְּדַבְרֵי רַבָּה: תְּנִיא פְּתִיחַ דְּרַבָּה, כְּהֵמָה
 16 מוֹעֲדַת לְשֵׁבֵר בְּדִרְךָ הַיְלוּכָה, פִּיצַר, כְּהֵמָה שֶׁנִּבְנְסָה לְחֲצֵר הַיְזִיק
 17 וְהַיְזִיקָה בְּנוֹפֶת דְּרִךְ הַיְלוּכָה, וְכַשְׁעָרָה דְּרִךְ הַיְלוּכָה, כְּאִיזְכָּרָה שְׁעָלִיָּה,
 18 וְכַשְׁלִיָּה – מִשְׁאֵן שְׁעָלִיָּה, וְכַפְרוּמִכְיָא – רִסוֹן שְׁכַפְיָה, וְכּוּוֹן –
 19 פַּעֲמוֹן שְׁבַצְנָאָרָה, וְחִמּוֹר שֶׁהוּא מוֹשְׁבַת בְּקִרוֹן
 20 עַל גְּבִי כְלִים וְשִׁיבְרָתָם, כְּכֹל אֶחָד מֵאוֹפְנִים אֲלוֹ מְשַׁלֵּם הַבְּעֵלִים נֹזֵק
 21 שְׁלֵם מִשׁוּם תּוֹלְדוֹת רַגֵּל. וְלִמְדִים אֲנִי מִבְּרִייתָא זֶה כְּדַבְרֵי רַבָּה, שְׁעֵנְלָה
 22 הַמוֹשְׁבֵת קִרוֹן עַל גְּבִי כְלִים וְשִׁיבְרָתָם, מְשַׁלְּמִים הַבְּעֵלִים נֹזֵק שֶׁלֵּם.
 23 בְּרִייתָא נּוֹסֶפֶת הַעוֹסֶקֶת בְּדִין נֹזֵק רַגֵּל: תְּנִי רַבָּה, תְּרַנְגוּלִים שְׁהִיּוּ
 24 מְחַפְּטִין – מְנַקְרִים כְּהֵבֵל שֶׁהִיָּה קָשׁוֹר בּוֹ דְּלִי, וְעַל יְדֵי נִיקוּרֵם נִפְסַק
 25 – נַחְתָּן הַהֵבֵל וְנִשְׁבֵּר הַדְּלִי, מְשַׁלְּמִין הַבְּעֵלִים נֹזֵק שְׁלֵם כְּדִין נֹזֵק
 26 רַגֵּל, שְׁכֵן דִּרְךָ הַתְּרַנְגוּלִים לְנַקֵּר, וְאִין דִּינִים אֶת שְׁבִירַת הַדְּלִי כְּנֹזֵק
 27 צְרוּרוֹת.
 28 סְפֵק בְּדִין נֹזֵק רַגֵּל: כְּעֵי רַבָּה, בְּהֵמָה שֶׁדְּרַסָּה עַל כְּלִי וְלֹא שְׁבָרָתוֹ,
 29 וְנִתְגַּלְגַּל הַכְּלִי עַל יְדֵי דְרִיסָתָה לְמִקּוֹם אַחֵר וְנִשְׁבֵּר שֵׁם, מְהוּ – כִּיצַד
 30 יֵשׁ לְדוֹן נֹזֵק זֶה, בְּתֵר מַעֲיָרָא אֲזִילִין וְנוֹפִיָּה הוּא – הֵאֵם יֵשׁ לְדוֹן
 31 לְפִי תַחֲלִילַת הַמַּעֲשֶׂה שֶׁדָּרַסָה הַבְּהֵמָה עַל הַכְּלִי בְּגוֹפָה, וְלִפְיֵךְ יֵשׁ
 32 לְחַיִּיב הַבְּעֵלִים נֹזֵק שֶׁלֵּם מִדִּין רַגֵּל, אוֹ דְלִמָּא בְּתֵר הַכְּבֵר מִנְּאָה אֲזִילִין
 33 וְצְרוּרוֹת נִינְהוּ – אוֹ שְׁמֵא יֵשׁ לְדוֹן לְפִי שַׁעַת שְׁבִירַת הַכְּלִי, וּבִאוֹתָה
 34 שַׁעַת לֹא נִשְׁבֵּר הַכְּלִי עַל יְדֵי גוֹף הַבְּהֵמָה אֲלֵא מִכּוּחָה, וְלִפְיֵךְ יֵשׁ

ביאור בדרך אפשר

1 נאמר בתחילת פרשת השבוע, "וידבר ה' אל משה לאמור, דבר אל אהרן
2 ואמרת אליו".
3 **בְּהֵעֲלֹתְךָ אֶת הַגְּרוֹת וְגו'**¹ אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות.
4 **הֲנֵה מֵה שְׁפָתוֹב בְּפֶסֶק זֶה,** "בהעלותך את הנרות", "גרות" לשון
5 **רַבִּים, קָאֵי מִכוּון כְּפִשְׁטוֹת עַל**
6 **גְּרוֹת הַמְּנוֹרָה שְׁהִיו שְׁבָעָה**
7 **גְּרוֹת. וְיֵשׁ לְפָרֶשׁ גַּם**
8 **שְׁ"גְרוֹת" לְשׁוֹן רַבִּים, רוֹמֵז**
9 **עַל שְׁנֵי סוּגֵי גַר. הַסּוּג הָאֶחָד**
10 **הוּא מֵה שְׁפָתוֹב² גַר הַגְּוֹ'**
11 **נִשְׁמַת אָדָם** כלומר, היהודי נקרא
12 גר, וְהַשְּׁנֵי הַסּוּג הַשְּׁנִי שֶׁל נַר הוּא
13 **מֵה שְׁפָתוֹב³ כִּי אֵתָה גְרֵי הַגְּוֹ'**
14 כלומר, הקדוש-ברוך-הוא נקרא גר,
15 **וְכַמְּאֵמֶר רַז"ל⁴ בְּמִדְרַשׁ אֶמֶר**
16 **הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְאָדָם, גְרֵי**
17 **בְּיָדָךְ וְגַרְךָ בְּיַדִּי כו'** (וכהמשך)
18 דברי המדרש, גרי בידך זו התורה
19 דכתיב כי נר מצוה ותורה אור, ונוך
20 בידי זו הנפש דכתיב נר הוי' נשמת
21 אדם (וה' אומר לאדם), אם שמרת את
22 גרי אני משמר את נרך. וְעַל זֶה
23 **נֶאֱמַר בְּהֵעֲלֹתְךָ אֶת הַגְּרוֹת,**
24 **שְׁקָאֵי הַכוּונה עַל שְׁנֵי הַגְּרוֹת**
25 **הָאֵדָם וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, "גַר הַגְּוֹ'**
26 **נִשְׁמַת אָדָם", וְ"כִי אֵתָה גְרֵי**
27 **הַגְּוֹ'", וּבִשְׁנֵיהֶם בִּשְׁנֵי הַעֲנִינִים,**
28 **הֵינּוּ הֵן בְּנֶפֶשׁ הָאָדָם וְהֵן בְּעֲנִינֵי**
29 **אֱלוֹקוֹת וְהַתּוֹרָה צְרִיכָה לְהִיּוֹת**
30 **עֲבוּדַת הָאָדָם, שְׁזָהוּ עֲנִנֵן**
31 **"בְּהֵעֲלֹתְךָ אֶת הַגְּרוֹת" אֵת שְׁנֵי**
32 **סוּגֵי הַגְּרוֹת, כִּפִּי שֶׁמִּשְׁמִיךְ וּמְבַאֵר.**
33 **(ב) וַיּוֹכֵן בְּהַקְדִּים הַמְּבַאֵר**
34 **בְּתוֹרָה אוֹר' לְאִדְמוֹר' הַזֶּקֶן**
35 **דְּבוֹרַת-הַמִּתְחִיל בְּמִאֲמַר הַפּוֹתָח**
36 **בְּפֶסֶק רַנִּי וְשִׁמְחֵי בַת צִיּוֹן⁵**
37 **נְשִׁפְסוּק זֶה הוּא הַתְּחִלַּת**
38 **הַהִפְסָטָה דְּפָרֶשֶׁת בְּהֵעֲלֹתְךָ⁶,**
39 **וְיִשְׁנֵם כְּמָה וְכְמָה מֵאֲמָרִים**
40 **בְּתוֹרַת הַחֲסִידוֹת הַשִּׁיכִים לְפָרֶשֶׁת**
41 **בְּהֵעֲלֹתְךָ, שְׁמַתְחִילִים בְּפֶסֶק**

ביאור בדרך אפשר

42 **זֶה "רַנִּי וְשִׁמְחֵי"] בְּבִאּוֹר הַטַּעַם שְׁ"כִּנְסַת יִשְׂרָאֵל' נִקְרָאת בְּפֶסֶק**
43 **זֶה בְּשֵׁם 'בַּת', דְּאֵיתָא מוֹבָא בְּמִדְרַשׁ⁷ מְשַׁל לְמַלְךְ שְׁהִיְתָה**
44 **לוֹ בַת כּוֹ' לֹא זֶה מִחֻבְבָּה עַד שְׁקָרָאָה בְּתֵי כּוֹ', לֹא זֶה**
45 **מִחֻבְבָּה עַד שְׁקָרָאָה אִמִּי וְכו'.**

46 וזה לשון המדרש על הכתוב "צאינה
47 וראינה בנות ציון במלך שלמה בעטרה
48 שעטרה לו אמרו": "אמר רבי יצחק,
49 חזרתי בכל המקרא ולא מצאתי
50 שעשטה בת-שבע עטרה לשלמה. רבי
51 שמעון בר יוחאי שאל את ר' אלעזר
52 ברבי יוסי אפשר ששמעת מאביך מהו
53 'בעטרה שעטרה לו אמרו', אמר לו:
54 הן. משל למלך שהייתה לו בת יחידה
55 והיה מתחבבה ביותר מדאי. והיה קורא
56 אותה 'בתי'. לא זו מחבבה עד שקראה
57 'אחותי' ועד שקראה 'אמי'. כך
58 הקב"ה בתחילה קרא לישראל 'בתי'
59 שנאמר 'שמעי בת וראי והטי אוזןך
60 ושכחי עמך ובית אביך'. לא זו מחבבן
61 עד שקראן 'אחותי' שנאמר 'פתחי לי
62 אחותי רעייתי יונתי תחתי שראשי נמלא
63 טל קרוצותי רסיסי לילה'. לא זו מחבבן
64 עד שקראן 'אמי' שנאמר 'הקשיבו אלי
65 עמי ולאומי אלי האזינו כי תורה מאתי
66 תצא ומשפטי לאור עמים ארגיע'. עמד
67 רבי שמעון בר יוחאי ונשקו על ראשו".
68 **וּמְקַדְּדִים** אדמו"ר הזקן במאמר
69 **בְּתוֹרָה אוֹר' שְׁצַרְיָךְ לְהִבִּין מֵה**
70 **שְׁפָתוֹב "גַר הַגְּוֹ' נִשְׁמַת**
71 **אָדָם", הֵינּוּ, שְׁהַנְשִׁמָּה**
72 **קְרוּיָה גַר שֶׁל שֵׁם הַגְּוֹ', וְהִנּוּ**
73 **פְּעַם אֶמֶר הַכְּתוּב "כִּי אֵתָה**
74 **גְרֵי הַגְּוֹ'", הֵינּוּ שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ**
75 **נִקְרָא גַר שֶׁל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל**
76 **וּלְכַאוּרָה שְׁנֵי הַפְּסוּקִים סוֹתֵרִים זֶה אֵת**
77 **זֶה, אַחַד אוֹמֵר שֶׁהַנְשִׁמָּה הִיא הַנֵּר שֶׁל**
78 **הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאַחַד אוֹמֵר**
79 **שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הוּא הַנֵּר שֶׁל בְּנֵי**
80 **יִשְׂרָאֵל.**
81 **וְיֵשׁ לוֹמְרֵי, שְׁשְׁנֵי עֲנִינִים אֱלוֹ,**
82 **הָאִמּוּרִים בִּשְׁנֵי הַפְּסוּקִים "כִּי אֵתָה"**

בס"ד. שבת פרשת בהעלותך,

י"ט סיון, ה'תשכ"ד

(הנחה בלתי מוגה)

בְּהֵעֲלֹתְךָ אֶת הַגְּרוֹת וְגו'¹. הֲנֵה מֵה שְׁפָתוֹב
"גרות" לשון רבים, קאֵי בפשטות
על גרות המנורה שהיו שבעה גרות. וְיֵשׁ לְפָרֶשׁ
גַּם שְׁ"גְרוֹת" לְשׁוֹן רַבִּים, רוֹמֵז עַל שְׁנֵי סוּגֵי גַר.
הָאֶחָד הוּא מֵה שְׁפָתוֹב² גַר הַגְּוֹ' נִשְׁמַת אָדָם,
וְהַשְּׁנֵי הוּא מֵה שְׁפָתוֹב³ כִּי אֵתָה גְרֵי הַגְּוֹ',
וְכַמְּאֵמֶר רַז"ל⁴ אֶמֶר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְאָדָם,
גְרֵי בְּיָדָךְ וְגַרְךָ בְּיַדִּי כו'. וְעַל זֶה נֶאֱמַר בְּהֵעֲלֹתְךָ
אֶת הַגְּרוֹת, שְׁקָאֵי עַל שְׁנֵי הַגְּרוֹת, "גַר הַגְּוֹ'
נִשְׁמַת אָדָם", וְ"כִי אֵתָה גְרֵי הַגְּוֹ'", וּבִשְׁנֵיהֶם
צְרִיכָה לְהִיּוֹת עֲבוּדַת הָאָדָם, שְׁזָהוּ עֲנִנֵן
"בְּהֵעֲלֹתְךָ אֶת הַגְּרוֹת".

(ב) וַיּוֹכֵן בְּהַקְדִּים הַמְּבַאֵר בְּתוֹרָה אוֹר' דְּבוֹרַת-
הַמִּתְחִיל רַנִּי וְשִׁמְחֵי בַת צִיּוֹן⁵
נְשִׁפְסוּק זֶה הוּא הַתְּחִלַּת הַהִפְסָטָה דְּפָרֶשֶׁת
בְּהֵעֲלֹתְךָ⁶, וְיִשְׁנֵם כְּמָה וְכְמָה מֵאֲמָרִים הַשִּׁיכִים
לְפָרֶשֶׁת בְּהֵעֲלֹתְךָ, שְׁמַתְחִילִים בְּפֶסֶק זֶה]
בְּבִאּוֹר הַטַּעַם שְׁ"כִּנְסַת יִשְׂרָאֵל' נִקְרָאת בְּשֵׁם
'בַּת', דְּאֵיתָא בְּמִדְרַשׁ⁷ מְשַׁל לְמַלְךְ שְׁהִיְתָה לוֹ
בַּת כּוֹ' לֹא זֶה מִחֻבְבָּה עַד שְׁקָרָאָה בְּתֵי כּוֹ', לֹא
זֶה מִחֻבְבָּה עַד שְׁקָרָאָה אִמִּי וְכו'. וּמְקַדְּדִים שְׁצַרְיָךְ
לְהִבִּין מֵה שְׁפָתוֹב "גַר הַגְּוֹ' נִשְׁמַת אָדָם", הֵינּוּ,
שְׁהַנְשִׁמָּה קְרוּיָה גַר שֶׁל שֵׁם הַגְּוֹ', וְהִנּוּ פְּעַם
אֶמֶר הַכְּתוּב "כִּי אֵתָה גְרֵי הַגְּוֹ'", הֵינּוּ שֶׁהוּא
יִתְבָּרַךְ נִקְרָא גַר שֶׁל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. וְיֵשׁ לוֹמְרֵי,
שְׁשְׁנֵי עֲנִינִים אֱלוֹ, "כִּי אֵתָה גְרֵי הַגְּוֹ'", וְ"גַר הַגְּוֹ'

(1) ריש פרשתנו. (2) משלי כ, כז. (3) שמואל-ב כב, כט. (4) דב"ר פ"ד, ד. (5) ראה תו"א מקץ לו, א ואילך. ועם הגהות — אוה"ת חנוכה שיג, ב ואילך. וראה סה"מ תרכ"ז ע' שכא ואילך (הנחת אדמו"ר מהר"ש (גוכתי"ק) ממאמר הצ"צ ש"פ בהעלותך תרט"ז), ובהנסמן שם. (6) זכרי' ב, טו. (7) שמו"ר ס"פ פקודי. שהש"ר ספ"ג.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 גְּרֵי הָרִי, וְגֵר הָרִי נִשְׁמַת אָדָם, הם בְּהִתְאֵם לְשָׁנִי
 2 הָעֲנִינִים ד' בְּתִי וְאִמִּי הַנּוֹכְרִים בַּמִּדְבָּר שְׁמֹת שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ-
 3 הוּא קוֹרֵא לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל, וְהֵינּוּ, דְּמָה שְׁכֵתוֹב "כִּי אֲתָה גְרֵי הָרִי",
 4 שְׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִקְרָא גֵר שְׁמַאִיר מִשְׁפִּיעַ אֹר לְיִשְׂרָאֵל,
 5 הֲרִי זֶה בְּאוֹפֵן שְׁנִשְׁמֹת
 6 יִשְׂרָאֵל הֵם הַמְּקַבְּלִים אֶת הָאוֹר
 7 וְהַשְּׁפֵעַ מֵאֵת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
 8 שְׁזָהוּ עֲנִין בְּתִי, שְׁהַבַּת
 9 הִיא בְּכַחֲבִית מְקַבֵּל כַּמְבוֹאֵר
 10 בַּהֲרַחֲבָה בְּקַבְלָה וְחִסְדוֹת - שֶׁהֵבֵן,
 11 הַזֹּכֵר, מִסְמַל אֶת בַּחֲנִית הַמִּשְׁפִּיעַ,
 12 וְהַבַּת, הַנִּקְבָּה, מִסְמַל אֶת בַּחֲנִית
 13 הַמְּקַבֵּל. וְזֶה שְׁכֵתוֹב "גְּרֵי הָרִי"
 14 נִשְׁמַת אָדָם, שְׁנִשְׁמֹת
 15 יִשְׂרָאֵל הֵם גֵר שְׁמַאִיר
 16 לְהָרִי, הֲרִי זֶה בְּאוֹפֵן
 17 שְׁהַשְׁמֹת הֵם בְּכַחֲבִית
 18 מִשְׁפִּיעַ, שְׁזָהוּ עֲנִין "אִמִּי"
 19 וְהִיא הָאֵם מִשְׁפִּיעָה וְנוֹתֵנָה לְיִלְדֶיהָ.
 20 ג) וּמִמְשִׁיךְ בַּמֶּאֱמָר, אֵךְ
 21 הָעֲנִין יוֹכֵן בְּהַקְדִים עֲנִין מֵהַ
 22 שְׁכֵתוֹב⁹ בְּסוּמֵ סֵפֶר תְּהִלִים כֹּל
 23 הַנִּשְׁמָה תְּהִלֵּל יָהּ, הֵינּוּ
 24 שֶׁהַנִּשְׁמָה מֵהַלֵּל אֶת ה' וְהִיא בַּחֲנִית
 25 מִשְׁפִּיעַ. וּמוֹסִיף ה'צִמַח צֶדֶק'
 26 בְּהַגְהָה¹⁰ בְּחֹךְ הַמֶּאֱמָר, שְׁמָה
 27 שְׁהַקְדִים רַבְּנוּ ז"ל אֲדַמְוִר וְחֹךְ
 28 בְּפִסְוִק "כֹּל הַנִּשְׁמָה" הוּא
 29 מִפְּנֵי שְׁעֵלִית הַמְּלָכוֹת מְבוֹאֵר
 30 בְּקַבְלָה וְחִסְדוֹת שְׁבוּמִנִים מִסּוּיִמִים,
 31 שְׁבוּמֵן חֲצוֹת תַּעֲלִית בַּחֲנִית ה'מְלָכוֹת'
 32 (הַסְפִירָה הַאֲחֻרָנָה וְהַתַּחֲנוּנָה מִעֵשֶׂר
 33 הַסְפִירוֹת שֶׁדְּרָכָה הָאוֹר הָאֱלוֹקִי מִשְׁפִּיעַ
 34 בְּכִרְיָאָה) עוֹלָה וּמֵתַחֲבֵרֵת אֶל הַסְפִירוֹת
 35 שֶׁלְמַעֲלָה מִמֶּנָּה, וְהִיא הַתְּעוֹרֵרוֹת מִצַּד
 36 הַמְּקַבֵּל הַמְּעוֹרֵרֵת אֶת אֹר הַסְפִירוֹת
 37 שֶׁלְמַעֲלָה מֵה'מְלָכוֹת' (וְלִדְרוּגָמָא,
 38 מְבוֹאֵר שֶׁעֲנִין זֶה הוּא בַּחֲצוֹת הַלֵּילָה
 39 שֶׁהוּא עַת רִצּוֹן. וְלִכֵּן בִּשְׁעָה זֹו שֶׁל
 40 חֲצוֹת הַלֵּילָה הִיתָה הַגִּיטָה שֶׁהַתְּגַנְּנָה
 41 מֵאֵלֶיהָ כִּבְנוֹרוֹ שֶׁל דוֹד) הִיא
 42 בְּכַחֲבִית "אִמִּי", בְּכַחֲבִית בִּינָה
 43 הַפִּירוּשׁ הַפְּנִימִי הַכוּוֹנֵה לְבַחֲבִית בִּינָה שֶׁהִיא ה'אִמָּא' הַמּוֹלִידָה אֶת הַמִּידוֹת,

וְנִשְׁמָה הִיא גַּם-כֵּן בְּכַחֲבִית בִּינָה, כְּמוֹ שְׁכֵתוֹב¹¹ נִשְׁמַת
 שְׁד"י תְּבִינִים, לְכֵן הַקְדִים בְּפִסְוִק זֶה "כֹּל הַנִּשְׁמָה תְּהִלֵּל יָהּ".
 וּמִבְּאֵר, שְׁ"תְּהִלֵּל" הוּא מְלִשׁוֹן "בְּהִילוֹ הַדְּלִיקוּ, הֵאִירוּ גְרוֹ עַל
 רֵאשֵׁי"¹², שֶׁהוּא לְשׁוֹן הָאָרָה, דְּקָאִי שְׁכוּוֹנָתוֹ עַל הַתְּהוּוֹת
 כָּל הָעוֹלָמוֹת שֶׁהִיא מֵהָאָרָה
 בְּלִבָּד וְלֹא מֵהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 בַּעֲצֻמוֹ שֶׁנִּעֲלָה וּמְרוֹמָם מֵהָעוֹלָמוֹת
 וְהַנְּכֹרִים הַמּוֹגְבָלִים. אֵךְ כְּדִי
 שְׁיִוְכַל לְהִיּוֹת עֲנִין שֶׁל הָאָרָה
 מוֹעֲטָה וְלֹא גִילוּי הַאִי-סוֹף עֲצֻמוֹ, עַל
 מִנַּת לְבַרְוֹ עוֹלָמוֹת וְנִכְרָאִים מוֹגְבָלִים,
 צְרִיךְ לְהִיּוֹת תַּחֲלָה עֲנִין
 הַצְּמִצּוּם שֶׁל הָאוֹר הַאִי-סוֹף הַכִּלִּי-
 גָּבוֹל. וְזֶהוּ מֵהַ שְׁכֵתוֹב¹³ נִכְוֹאֵת
 יִשְׁעִיהָ כִּי בְּ-הָ ה' צוּר
 עוֹלָמִים, וְאֶמְרוּ חֲכָמֵינוּ
 ז"ל¹⁴ בְּגִמְרָא שֶׁהַפִּסְוִק נִדְרַשׁ כֵּךְ
 שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּרֵא "עוֹלָמִים",
 הָעוֹלָם הַזֶּה וְהָעוֹלָם הַבָּא בַּאֲמִצְעוֹת
 הָאוֹתִיּוֹת יו"ד ו"ה", הָעוֹלָם הַזֶּה נִכְוֹאֵ
 בַּה' (כַּכְּתוּב 'אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם
 וְהָאָרֶץ בְּהִיבְרָאם' וְדוֹרְשִׁים בַּה' בְּרֵאם)
 בִּיּו"ד נִכְרָא הָעוֹלָם הַבָּא,
 הֵינּוּ, שְׁכָדִי שְׁיִוְכַל לְהִיּוֹת
 הַתְּהוּוֹת עוֹלָם הַבָּא שֶׁגַּם הוּא
 הָאָרָה מֵאוֹר הַאִי-סוֹף - הֲרִי זֶה
 עַל-יְדֵי אוֹת יו"ד, שֶׁהוּא עֲנִין
 הַצְּמִצּוּם. וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן הֵנָּה
 עוֹלָם הֵנָּה נִכְרָא בְּה"א שִׁישׁ
 לֶה אוֹרֵךְ וְרוּחָה וְהִיא מוֹרָה עַל צִמְצוּם
 פְּחוֹת מֵאוֹת יו"ד שֶׁהִיא נִקְוֵדָה בְּלִבָּד,
 פִּי¹⁵ אֵלּוּ הִיטָה גַּם בְּרִיאַת
 עוֹלָם הֵנָּה עַל-יְדֵי יו"ד, הֵנָּה
 הַחִיּוֹת מְצוּמָצֵם יוֹתֵר מִדָּאִי,
 וְאֵז הֵנָּה יְכוּל לְהִיּוֹת יְנִיקָה
 לְחִיצוּנִים הַכּוּחוֹת שֶׁמְחוּץ לְגָבּוֹל
 הַקְדוּשָׁה יוֹנִקִים אֶת חִיּוֹת כַּתּוּצָאָה
 מִצְּמִצּוּמִים רַבִּים בְּאוֹר הָאֱלוֹקִי, וְאֵם
 הַצְּמִצּוּם הוּא יוֹתֵר מְדִי, עֲלוּל לְהִיּוֹת
 מִצַּב כּוּ יִקְבְּלוּ חִיּוֹת יִתְרֵהּ. וְכִמּוֹ
 שְׁמִצּוּנוֹ בְּעֲנִין הַשְּׁעֵרוֹת¹⁶
 שֶׁהֵם חֶלֶק מֵהַגּוֹף חַיִּי אֲבָל יֵשׁ בְּהֵם חִיּוֹת מְצוּמָצֵמֵת מֵאֲדָר, שְׁכָבְנִיר שְׁקִיבֵל
 עַל עֲצֻמוֹ לֹא לְשִׁתּוֹת יֵין, לֹא לְהִיטְמָא וְלֹא לְהַסְתַּפֵּר הֲרִי זֶה הַשְּׁעֵרוֹת עֲנִין

(8) ראה במדבר פט"ו, ה. (9) תהלים קנ, ו. (10) סה"מ תרכ"ז ע' שכב. (11) איוב לב, ח. (12) שם כט, ג. (13) ישעי' כו, ד. (14) מנחות כט, ב. (15) ראה לקו"ת ר"פ בשלח. (16) ראה לקו"ת אמור לא, סע"ד ואילך. סה"מ צ' להצ"צ קד, סע"ב ואילך.

בהעלותך את הנרות וגו'

ביאור בדרך אפשר

1 שֶׁל קְדוּשָׁה, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב 17 "קִדַּשׁ יְהִי, גְּדֹל פְּרַע שְׁעַר
 2 רֵאשׁוֹ" מְבַלֵּי לְהַסְתֵּפֵר, מֵה־שְׂאִין־כֶּן בְּלוּיִם נֶאֱמָר 18 וְהֶעֱבִירוּ
 3 תַעֲרַע עַל כָּל בְּשָׂרָם שֶׁלָּא יִישָׂרוּ לָהֶם שַׁעֲרוֹת, כִּי אֲצִלֶם הִדְבַר עֲלוּל
 4 לְהֵבִיא יְנִיקָה לְחִיצוֹנִים (דְּלֹא כְּמוֹ בִּפְתָּהִים, וּבִפְרָט בְּכֹהֵן גְּדוּל,
 5 שֶׁהַשְּׁעָרוֹת הֵן הַמְּשָׁכוֹת
 6 עֲלִיוֹנוֹת כו') 19 כְּמִבּוֹאֵר בִּלְקוּטֵי
 7 תוֹרָה 'לְאִדְמוֹר' הַזֶּקֶן, "בְּלוּיִים נֶאֱמָר
 8 וְהֶעֱבִירוּ תַעֲרַע כִּי מִפְּנֵי הַשְּׁלוּיִים הֵם
 9 מִסְטֵרָא דְשִׂמְלָא מִבְּחִינַת גְּבוּרוֹת, עַל
 10 כֵּן אֲדַרְבֵּה צִרִיךְ שֶׁלָּא יֵצֵא מֵהֶם
 11 הַהִמְשָׁכָה עוֹד בְּבַחֲנֵינָא שַׁעֲרוֹת
 12 וְצִמְצוּמִים... דְּרוּקָא בְּכוּהָנִים שֶׁשׁוֹרֵשׁ
 13 מִבְּחִינַת רֹבֵךְ חֶסֶד אִזּוּ הַשַּׁעֲרוֹת הֵם
 14 הַמְשַׁכְתָּ עֲלִיוֹנוֹת. וְאֲדַרְבֵּה דְּרוּקָא
 15 בְּבַחֲנֵינָא שַׁעֲרוֹת לְבַד יִכּוֹל לְהִיֵּיטֵל גִּילּוּי
 16 וְהַהִמְשָׁכָה מִבְּחִינָא זֶה שֶׁאֵם לֹא כֵּן לֹא
 17 יִכּוֹל לְהַכִּיל. מֵה־שְׂאִין־כֶּן בְּלוּיִים אֵין
 18 צִרִיךְ לְהִיֵּיטֵי שַׁעֲרוֹת (כו'), וְעַל־דִּרְךָ־
 19 זֶה בְּאִשָּׁה שֶׁגַּם בַּהּ הַשַּׁעֲרוֹת הֵם
 20 דְּבַר לֹא רְצוּי, שְׂאֵמְרוּ חו"ל 20
 21 שְׁעַר בְּאִשָּׁה עָרוּהָ. וְהִינּוּ,
 22 לְפִי שֶׁעֲנִין הַשְּׁעָרוֹת מוֹרָה עַל
 23 הַמְּשָׁכָה וְגִילּוּי שֶׁל אֹרֵךְ אֱלוּקֵי
 24 מְצִוְמוֹצְמַת בְּיֹתֵר, כְּמִשְׁלַל
 25 הַשְּׁעָרָה שֶׁעַם הֵייתָ שְׁנִמְשָׁף
 26 בַּהּ חֵיִית מִמַּחֲמַת, וְעַל־דִּרְךָ־
 27 נַעֲשֶׂה בַּהּ עֲנִין הַגְּדוּל
 28 וְהַצְּמִיחָה, הִרִי זֶה רַק חֵיִית
 29 מְצִוְמוֹצְמַת בְּיֹתֵר עַד כְּפִי כֶּן
 30 שְׁבַחֲתָךְ הַשְּׁעָרָה לֹא יִכָּאֵב
 31 לְמַחַ כְּלָל (דְּלֹא כְּמוֹ אֲבָרֵי
 32 הַגּוּף שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם רַבּוּי חֵיִית
 33 כו').
 34 וְלִכֵּן בְּגַלל הַשִּׁילּוּב שֶׁמִּצַּד אַחַד
 35 הַשַּׁעֲרוֹת מִקְבָּלוֹת חֵיִית מִמַּחֲמַת, וּמִצַּד
 36 שֵׁנִי זֶה חֵיִית מֵאֵד מְצִוְמוֹצְמַת שְׂקָף
 37 עֲנִין הַקְּדוּשָׁה לְבַחֲנֵינָא
 38 שְׁעָרוֹת, דְּדוּקָא הַשְּׁעָרָה
 39 מוֹרָה עַל עֲנִין הַקְּדוּשָׁה,
 40 דְּלִהְיֹתוֹ קְדוּשׁ וּמוֹבְדֵל
 41 וּמְרוּמָם מֵהַדְּבָרִים הַנְּחוּתִים

ביאור בדרך אפשר

והמוגבלים אי־אֶפְשָׁר לְהִיֵּיטֵי מְמַנּוּ הַמְּשָׁכָה וְהַתְּגִלוֹת מִלְּמַעְלָה
 42 לְמַטָּה רַק אֵלֶּא עַל־יְדֵי בְּחִינַת שְׁעָרוֹת צִמְצוּם גְּדוּל בְּיֹתֵר דְּוִקָּא,
 43 כְּמוֹ שְׁכַתוֹב 21 עַל הַקֶּבֶ"ה, כְּכִיכּוֹל וּשְׁעַר רִישִׁיָּה כְּעַמֵּר נֶקָא וְשַׁעֲרֵי
 44 רֵאשׁוֹ כְּצִמְרֵי נֶקִי. אֲבָל לְמַטָּה בְּתוֹךְ גִּדְרֵי הָעוֹלָם הַמּוֹגְבָל אִי־אֶפְשָׁר
 45 שְׂיִוְמָשָׁף אֹרֵךְ וּשְׁפַע אֱלוּקֵי וְרוּחֵי
 46 עַל־יְדֵי שְׁעָרוֹת וְכִאֲמוֹר שֶׁהָעוֹלָם
 47 הַזֶּה לֹא נִבְרָא בִּי"ד כְּדֵי שֶׁלָּא יְהִיָּה
 48 יוֹתֵר מִדֵּי צִמְצוּם, שְׂזָהוּ עֲנִין שְׁעַר
 49 בְּאִשָּׁה עָרוּהָ, כִּי 'אִשָּׁה' רֹמְזוּ
 50 לְבַחֲנֵינָא הַחֵיִית הָאֱלוּקִית
 51 הַמְתְּלַבֶּשֶׁת בְּעוֹלָמוֹת שֶׁהוּא
 52 בְּחִינַת נִוְקָבָא בְּחִינַת הַמְקַבֵּל
 53 מִהַמְשַׁפֵּי, וְכִשְׂיִוְמָשָׁף מְשָׁם
 54 מֵהַחֵיִית הָאֱלוּקִית הַמְצִוְמוֹצְמַת בְּאוֹפֵן
 55 שֶׁל צִמְצוּם עַל־יְדֵי שְׁעָרוֹת,
 56 הֵנָּה מִחֲמַת רַבּוּי הַצְּמִצּוּמִים
 57 יִכָּבֵל לְהִיֵּיטֵי יְנִיקַת הַחִיצוֹנִים
 58 וְתַהִיָּה הַשְּׁפַעָה לְהִפְךָ הַקְּדוּשָׁה שֶׁלָּא
 59 כְּרֹאֵי. וְזֶהוּ הַטַּעַם הַפְּנִימִי לְכַךְ
 60 שְׁשַׁעֲרָה הָאִשָּׁה צִרִיף לְהִיֵּיטֵי
 61 מְכוּסָה 22, הִינּוּ, שֶׁעֲנִין
 62 הַצְּמִצּוּם לֹא יְהִיָּה בְּגִלּוּי כִּי
 63 כִּאֲשֶׁר הַצְּמִצּוּם נִיכָר וְנִרְאָה הִרִי זֶה
 64 צִמְצוּם יוֹתֵר מִדֵּי, וְיִכּוֹלָה לְהִיֵּיטֵי מוֹה
 65 יְנִיקָה לְחִיצוֹנִים. וְכְּמוֹ־כֵּן בְּלוּיִים,
 66 שְׁלֵהִיֹּתָם מִבְּחִינַת הַגְּבוּרוֹת,
 67 הֵנָּה כְּשִׂוְמָשָׁף מֵהֶם הַשְּׁפַע
 68 עַל־יְדֵי שְׁעָרוֹת וְצִמְצוּמִים,
 69 אֲזִי תַהִיָּה יְנִיקַת הַחִיצוֹנִים
 70 (כְּמִבּוֹאֵר לְעִיל מִלְּקוּטֵי תוֹרָה) שֶׁהוּ
 71 הַהִבְדֵּל בֵּין לְוִיִּים שֶׁהֵם מִבְּחִינַת
 72 הַגְּבוּרוֹת לְכוּהָנִים שֶׁהֵם מִבְּחִינַת
 73 חֶסֶד, וְלִכֵּן נֶאֱמָר בָּהֶם בְּלוּיִים
 74 "וְהֶעֱבִירוּ תַעֲרַע עַל כָּל
 75 בְּשָׂרָם" שֶׁלָּא יְהִיֵּי לָהֶם שַׁעֲרוֹת כֻּלָּל.
 76 וְזֶהוּ גַּם הַטַּעַם שֶׁעוֹלָם הֵנָּה
 77 נִבְרָא בְּה"א שֶׁיֵּשׁ לָהּ אֹרֶךְ וְרוּחָב
 78 וְלֹא בִּי"ד שֶׁהִיא נְקוּדָה בְּלִבָּהּ,
 79 כְּדֵי שֶׁלָּא יְהִיָּה הַצְּמִצּוּם
 80 בְּיֹתֵר, שְׂאֵז תַהִיָּה יְנִיקָה
 81 לְחִיצוֹנִים.
 82

(17) נשא ו, ב. (18) פרשתנו ז, ז. (19) ראה לקו"ת קרח נד, ב. (20) ברכות כד, א. (21) דניאל ז, ט. (22) ראה גם אנ"ק חט"ו ע' תטו.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

42 נְשָׂמָה, הָרִי זֶה לְפִי שֵׁנִישְׂמָה" הוא מְלִשׁוֹן נְשִׂימָה',
 43 כְּדָרְשַׁת חֲכָמֵינוּ ז"ל²⁴ על הַפְּסוּק "כֹּל הַנְּשִׂמָה תְּהַלֵּל
 44 יָהּ", על כֹּל נְשִׂימָה וְנְשִׂימָה שְׂאָדָם נוֹשֵׁם צְרִיף לְקַלֵּס
 45 להלל ולשבח לְבוֹרָא, וְעֵינָיו הַנְּשִׂימָה שְׂבָאָם הוּא בְּחִינַת רְצוּא
 46 וְשׁוֹב', במרכבה העליונה שראה
 47 יחזקאל נאמר לגבי עבודת המלאכים
 48 הנקראים 'חיות הקודש' – 'והחיות
 49 רצוא ושוב', כלומר, משתוקקים
 50 לדבוק באלוקות ולהיכלל בקדושה
 51 ברוך-הוא, 'רצוא', אך למעשה לא
 52 מתבטלים וממשיכים למלא את
 53 שליחותם – 'שוב', ועינין זה קיים גם
 54 בעבודה הרוחנית של האדם ובא לידי
 55 ביטוי גם בנושא הנשימה שבה האדם
 56 שואף לתוכו אור ונושף אותו בחזרה
 57 וחזור חלילה, כְּמוֹ שְׂכַתוֹב²⁵
 58 אָשׁוּם וְאָשָׂאף יחד, שְׂשׁוּאָף
 59 הַהֵבֶל האויר וְנִכְנַס אל תוך הגוף
 60 וְיוֹצֵא, וְעַל-יְדֵי-זֶה שֵׁשׁ בָּאָרָם
 61 (הן בעבודתו הרוחנית והן בנשימה
 62 שלו) 'רצוא ושוב' נִמְשָׁף גַּם
 63 כְּלָלוֹת חַיּוֹת הָעוֹלָמוֹת בְּאֹפֶן
 64 שֶׁל רְצוּא וְשׁוֹב' כלומר שכל
 65 העת החיות נמשכת ויורדת להחיות את
 66 העולמות, משתוקקת לחזור למקורה
 67 ושבה ויורדת להחיות את העולמות.
 68 (ד) וַיֵּשׁ לְהוֹסִיף וּלְבָאָר דְּיוֹק
 69 הַלְשׁוֹן "כֹּל הַנְּשִׂמָה" גו',
 70 עַל-פִּי הַמְּבַאֵר בְּמֵאָמֵר כ"ק
 71 אֲדָמוֹר הַזֶּקֶן (בְּכִיכֵל כֹּרֵךְ שֶׁל
 72 מאמרי חסידות כְּתִבְיָד שְׁנִפְדָּה
 73 לְאַחֲרוֹנָה מִן הַשְּׂבָיָה בְּרוּךְ כֻּלָּל
 74 הכוונה לכתבי חסידות שהיו ברוסיה
 75 ויצאו והגיעו לידי הרבי) דְּבוֹר־
 76 הַמִּתְחַיֵּל במאמר הפותח בפסוק
 77 "וְעֵשָׂה לִי מְטַעְמִים"²⁶ שאמר
 78 יצחק אבינו לעשו (לְאַחֲרֵי
 79 הַמֵּאָמֵר דְּבוֹר־הַמִּתְחַיֵּל "אַל
 80 יִתְהַלֵּל" גו'²⁷ שְׂנֵאָמֵר בְּשַׁבַּת
 81 שְׁלִפְנֵי-זֶה²⁸ שבת פרשת נשא באותה שנה, תשכ"ד), וּמְבַאֵר פְּרוּשׁ
 82 מְטַעְמִים, שְׁהַמְשֵׁל עַל תְּפִלַּת יִשְׂרָאֵל הוּא בְּלִשׁוֹן אֲכִילָה,

1 וּבְכַפְרֻטִיּוֹת יוֹתֵר, הִנֵּה בְשֵׁם הַגֹּי' המורכב מהאותיות יו"ד ה"א וא"ו
 2 ה"א יֵשׁ שְׁתֵּי הַהֵי"ן, ה"א רֵאשׁוֹנָה וְה"א אַחֲרוֹנָה. וּמָה
 3 שְׂאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל במאמר הנזכר לעיל (על הכתוב "כי ביה ה' צור
 4 עולמים) בְּה"א נִבְרָא עוֹלָם הַזֶּה, קָאֵי מְכוּוֹן עַל ה"א אַחֲרוֹנָה
 5 שהיא למטה במדריגה מה"א ראשונה,
 6 אֶלָּא שְׂשֻׁרְשָׁה שֶׁל ה"א אַחֲרוֹנָה
 7 שְׂבָה נִבְרָא הָעוֹלָם הַזֶּה הוּא מֵה"א
 8 רֵאשׁוֹנָה, שְׁהִיא בְּחִינַת עוֹלָם
 9 הַבָּא. וְהֵינֵנו, שְׂרַק בְּרִיאַת
 10 עוֹלָם הַבָּא הִיָּה בְּיוֹד
 11 באמצעות האות יו"ד, אֶבְל עוֹלָם
 12 הַבָּא עֲצָמוֹ הוּא לֹא בְּחִינַת יו"ד
 13 שְׂצוּרָתָה נְקוּדָה וְהִיא מוֹרָה עַל
 14 הַצְּמִצּוּם אֵלָּא בְּחִינַת ה"א
 15 (רֵאשׁוֹנָה)²³ שֵׁשׁ בַּה אֹרֶךְ וְרוּחָב
 16 וְגוֹיָרוּ, וְהָעוֹלָם הַבָּא הוּא שׁוֹרֵשׁ וּמְקוּר
 17 לְעוֹלָם הַזֶּה.
 18 וְזֶהוּ "כֹּל הַנְּשִׂמָה תְּהַלֵּל יָהּ"
 19 ה", שְׂעֲבֹדֵת הָאָדָם הִיא
 20 לְהַמְשִׁיף וְלַגְלוֹת מִלְּמַעְלָה לְמַטָּה
 21 בְּחִינַת יָהּ גַּם בְּחִינַת יו"ד וְגַם
 22 בְּחִינַת ה"א, שְׂזֵהוּ פִּירוּשׁ
 23 "תְּהַלֵּל", מְלִשׁוֹן "בְּהֵלוֹ
 24 גֵּרוֹ", לְשׁוֹן הָאָרָה, הֵינֵנו
 25 שְׂתֵּהֵיָה הָאֵרֶת וְהַתְּגַלּוֹת יו"ד
 26 ה"א לְהִיּוֹת בְּיוֹד נִבְרָא
 27 הָעוֹלָם הַבָּא וְיָבֵה"א נִבְרָא
 28 הָעוֹלָם הַזֶּה כְּמִבּוֹאֵר בְּחִסְדוֹת
 29 שְׂתַחֲלִיל הַבְּרִיאָה הִתְחַבַּר בְּחִסְדוֹ שֶׁל
 30 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֲבָל לֵאחֵר מִכֵּן
 31 הַבְּרִיאָה נִמְשַׁכַּת כְּתוֹצֵאָה מֵהַתְּעוּרָרוֹת
 32 שְׂבָאָה עַל יְדֵי עֲבוֹדַת הָאָדָם וְעַל כֵּךְ
 33 מִבּוֹאֵר כֵּאֵן שְׂעֲבוֹדַת הָאָדָם מְעוּרָר
 34 וּמִמְשִׁיכָה גַּם אֶת בְּחִינַת יו"ד שְׂבָה
 35 נִבְרָא הָעוֹלָם הַבָּא וְגַם אֶת בְּחִינַת ה"א
 36 שְׂבָה נִבְרָא הָעוֹלָם הַזֶּה.
 37 וּמָה שְׂכַתוֹב "כֹּל הַנְּשִׂמָה
 38 תְּהַלֵּל יָהּ", נְשָׂמָה דְּיוֹקָא,
 39 שְׂפַעוּלָה זוֹ שֶׁל עֲבוֹדַת הָאָדָם הַפּוֹעֵלֶת
 40 הַתְּעוּרָרוֹת וְהַמְשַׁכַּת יו"ד וְה"א לְבוֹרָא עוֹלָמוֹת הִיא עַל-יְדֵי בְּחִינַת נְשִׂמָה אָף
 41 שְׂנִפְנֵשׁ הָאָדָם יֵשׁ שְׁלֵשׁ בְּחִינּוֹת שׁוֹנוֹת הַנְּקִרְאוֹת נִפְשׁ רִוּחַ

(23) ראה גם תניא אגה"ק ס"ה (קז, ב). לקו"ת בשלח שם. (24) ב"ר פי"ד, ט. (25) ישע"י מב, יד. וראה פירש"י חגיגה יב, ב ד"ה ורוחות. ב"ר שם. רמב"ם הל' יסוה"ת פ"ד ה"ט. (26) נדפס לאח"כ במאמרי אדה"ז תקס"ח ח"א ע' מג. (27) מאמרי אדה"ז שם ס"ע מא ואילך. (28) ד"ה ואהי אצלו אמון דש"פ נשא (תורת מנחם — התוועדויות ח"מ ע' 86 ואילך).

בהעלותך את הנרות וגו'

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב²⁹ בִּשְׂרֵי הַשִּׁירִים בְּאֵתִי לִגְנֵי אֲחוֹתַי גּוֹ' אֲכַלְתִּי
 2 גּוֹ'. וְהִנֵּה עַל-דֶּרֶךְ-מִשַּׁל הַסְּעוּדָה יֵשׁ בָּהּ פְּמָה מִיָּנִים,
 3 הָאֲרוּחָה מִזְרַכְבַּת מִמֶּנּוּ רִכִּיבִים, וְיֵשׁ אוֹכֵל שֶׁהוּא לְמוֹזוֹן - כְּמוֹ
 4 הַלֶּחֶם, וְיֵשׁ אוֹכֵל שֶׁהוּא לְתַעֲנוּג - כְּמוֹ מִיָּנֵי מַעֲדָנִים דְּגַיִם
 5 וּבִשְׂרָ, וְיֵשׁ מִיָּנֵי מוֹזוֹן שֶׁהוּא
 6 לְמִתְקֵי הַמַּאֲכָל שִׂיאֲכֵל
 7 לְהִתְאָבוֹן יוֹתֵר, וְיֵשׁ שֶׁהוּא
 8 לְהוֹסִיף טַעַם חֶזֶק בַּמַּאֲכָל,
 9 כְּמוֹ הַפְּלִפְלִין וּשְׂאֵר דְּבָרִים
 10 חֲרִיפִים. וְכֵשֶׁם שֶׁבַּמַּאֲכָל
 11 גְּשָׁמִי, גַּם אִם יִחְסַר רַק מִלַּח
 12 אוֹ פְּלִפְלִין, הֲרֵי אִפְלוּ אִם עֵיקֶר
 13 הַמוֹזוֹן כֵּן יִהְיֶה יִחְסַר הַתַּעֲנוּג, כֵּן
 14 הוּא גַּם בְּעֵנְיָן תְּפִלַּת יִשְׂרָאֵל,
 15 שְׂאֵם אֵין מוֹכְלָלַת תְּפִלַּת
 16 יִשְׂרָאֵל מִכָּל מִיָּנִים פְּאֵלָה, הֵן
 17 עֲנִינִים שֶׁהֵם עֵיקֶר הַמוֹזוֹן שֶׁהֵאָרֵם
 18 מִסַּפֵּק לְקִדּוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּכִיכּוֹל, וְהֵן
 19 עֲנִינִים שְׁפוּעִים תַּעֲנוּג לְמַעֲלָה - לֹא
 20 נִקְרָאֵת אֲכִילָה. וְלִכֵּן אָמְרוּ
 21 רַבּוֹתֵינוּ ז"ל³⁰ כָּל תַּעֲנִית
 22 שְׂאֵין בָּהּ מִפּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל
 23 מִמַּצְטַרְפִּים עִם הַצִּיּוֹר בַּתְּפִילָה
 24 בַּתַּעֲנִית וְעוֹשִׂים תְּשׁוּבָה - אֵינָה
 25 תַּעֲנִית (וּכְדַבְּרֵי הַגְּמָרָא שֶׁלֵּכֵן נִכְלָלָה
 26 בֵּין סַמְמֵי הַקְּטוּרֹת גַּם 'חִלְבֹּנָה' שֶׁמֶצֶד
 27 עֲצֵמָה רִיחָה רַע).
 28 וְזֶהוּ 'וְעֵשָׂה לִי מִטְעָמִים'³¹,
 29 כְּלוּמֹר, לַעֲשׂוֹת 'מוֹזוֹן' מִשְׂשִׂים
 30 רַבּוֹא נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל כּוּ', כּוֹלֵל
 31 'בְּעֵלֵי תְּשׁוּבָה'. וְעַל-פִּי-זֶה יֵשׁ
 32 לְבָאֵר גַּם הַדִּיּוּק ד'כָּל
 33 הַנְּשִׂמָה" גּוֹ', שֶׁהֵעֲנָן
 34 ד'תְּהַלֵּל יְהוָה" הַהִלּוּל וְהַשְּׁבַח
 35 לְקִדּוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁמִּשְׁטֵיךְ אֵת בַּחֲנִית
 36 יוֹיֵד וְאֵת בַּחֲנִית הִיא לְבִרּוּא אֵת
 37 הָעוֹלָם הַבָּא וְאֵת הָעוֹלָם הַזֶּה
 38 שְׁנֵעֲשֶׂה עַל-יְדֵי עֲבוֹדַת
 39 הַנְּשִׂמָה, בְּחִינַת בִּינָה (נִשְׁמַת
 40 שְׂד' תְּבִינָם), הוּא עֲנִיין הַנְּשִׂמָה
 41 שֶׁלְּמַעֲלָה מִנְּפֶשׁ וְרוּחַ, שֶׁיֵּךְ
 42 לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל,

1 יִשְׂרָאֵל הוּא בַלְשׁוֹן אֲכִילָה, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב²⁹ בְּאֵתִי
 2 לִגְנֵי אֲחוֹתַי גּוֹ' אֲכַלְתִּי גּוֹ'. וְהִנֵּה עַל-דֶּרֶךְ-מִשַּׁל
 3 הַסְּעוּדָה יֵשׁ בָּהּ פְּמָה מִיָּנִים, יֵשׁ שֶׁהוּא לְמוֹזוֹן -
 4 כְּמוֹ הַלֶּחֶם, וְיֵשׁ שֶׁהוּא לְתַעֲנוּג - כְּמוֹ מִיָּנֵי
 5 מַעֲדָנִים דְּגַיִם וּבִשְׂרָ, וְיֵשׁ שֶׁהוּא לְמִתְקֵי הַמַּאֲכָל
 6 שִׂיאֲכֵל לְהִתְאָבוֹן יוֹתֵר, וְיֵשׁ שֶׁהוּא לְהוֹסִיף טַעַם
 7 חֶזֶק בַּמַּאֲכָל, כְּמוֹ הַפְּלִפְלִין וּשְׂאֵר דְּבָרִים
 8 חֲרִיפִים. וְכֵשֶׁם שֶׁבַּמַּאֲכָל גְּשָׁמִי, גַּם אִם יִחְסַר רַק
 9 מִלַּח אוֹ פְּלִפְלִין, יִחְסַר הַתַּעֲנוּג, כֵּן הוּא גַּם
 10 בְּעֵנְיָן תְּפִלַּת יִשְׂרָאֵל, שְׂאֵם אֵין מוֹכְלָלַת תְּפִלַּת
 11 יִשְׂרָאֵל מִכָּל מִיָּנִים פְּאֵלָה - לֹא נִקְרָאֵת אֲכִילָה.
 12 וְלִכֵּן אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל³⁰ כָּל תַּעֲנִית שְׂאֵין בָּהּ
 13 מִפּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל - אֵינָה תַּעֲנִית. וְזֶהוּ 'וְעֵשָׂה לִי
 14 מִטְעָמִים'³¹, מִשְׂשִׂים רַבּוֹא נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל כּוּ'.
 15 וְעַל-פִּי-זֶה יֵשׁ לְבָאֵר גַּם הַדִּיּוּק ד'כָּל הַנְּשִׂמָה"
 16 גּוֹ', שֶׁהֵעֲנָן ד'תְּהַלֵּל יְהוָה" שְׁנֵעֲשֶׂה עַל-יְדֵי
 17 עֲבוֹדַת הַנְּשִׂמָה, בְּחִינַת בִּינָה (נִשְׁמַת שְׂד'
 18 תְּבִינָם), שֶׁלְּמַעֲלָה מִנְּפֶשׁ וְרוּחַ, שֶׁיֵּךְ לְכָל אֶחָד
 19 וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, "כָּל הַנְּשִׂמָה", דְּקֵאֵי עַל כָּל
 20 הַסּוּגִיָּם וְכָל אוֹפְנֵי הָעֲבוֹדָה שֶׁבְּנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל.
 21 (ה) וְזֶהוּ גַּם מֵה שֶׁפְּתוּב גַּר הַנְּשִׂמָה נִשְׁמַת אָדָם,
 22 הַיָּנוּ, שֶׁהַנְּשִׂמָה הִיא הַגֵּר שֶׁל הַנְּשִׂמָה,
 23 שֶׁהִיא פּוֹעֵלַת הַגִּילּוּי דְּהוֹנֵי, שִׂיְהִיָּה הֵעֲנָן דְּיוֹיֵד
 24 ה"א, בְּיוֹיֵד נִבְרָא עוֹלָם הַבָּא, וּבְה"א נִבְרָא
 25 עוֹלָם הַזֶּה (כְּפִנְזָר לְעֵיל בְּפִרוּשׁ "כָּל הַנְּשִׂמָה
 26 תְּהַלֵּל יְהוָה"). אִךְ כְּדֵי שִׂיּוּכְלוּ נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל
 27 לְהִיּוֹת גַּר הַנְּשִׂמָה, לְפַעוֹל הֵעֲנָן דְּיוֹיֵד ה"א כּוּ',
 28 הִנֵּה עַל זֶה צְרִיךְ נְתִינַת כַּח מְלַמְעָלָה. וְעַל זֶה
 29 נֶאֱמַר כִּי אֵתָה גַרֵי הַנְּשִׂמָה, שֶׁזֶהוּ הַכַּח שֶׁנִּתֵּן
 30 שְׁעַל-יְדֵי-זֶה יְהִי כּוֹלִים לְהִיּוֹת גַּר הַנְּשִׂמָה. וְהַיָּנוּ, שֶׁתְּחַלָּה מְקַבְּלִים נִשְׁמוֹת
 31 יִשְׂרָאֵל הַגִּילּוּי ד'גַּרֵי הַנְּשִׂמָה", וְאֵז הֵם בְּבַחֲנִית "בְּתִי", וְעַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשִׂים

(29) שה"ש ה, א. וראה ספר הליקוטס — דא"ח להצ"צ ערך אכילה ס"ע אקסה ואילך. (30) כריתות ו, ב. (31) תולדות כז,

ביאור בדרך אפשר

- 20 עבודת התשובה נאמר בהמשך הפתוח (כי אתה גרי הווי')
 21 "והווי' גייה חשפי" יאיר את החושך שלי, שזוהי נתינת פח
 22 מיוחדת מלמעלה לעבודת בעלי-תשובה, שמצד עצמם
 23 נמצאים הם בחשך, ויש צורך ש"הווי' גייה חשפי" ויאיר
 24 בהם מלמעלה למטה, ועל-ידי-זה
 25 יוכלו גם הם להיות בכחינת
 26 "גר להווי'"³³ ולעבוד עבודתם
 27 מלמטה למעלה.

ביאור בדרך אפשר

- 1 שפועלים למעלה להיות הגילוי ד-י"ה ("תהלל י-ה"),
 2 ואז הם בכחינת "אמי" בחינת משפיע (אם הבנים).
 3 והנה מה שנאמר "כי אתה גרי הווי'", היינו שהקדוש-ברוך-הוא
 4 הנר המאיר ומשפיע לבני ישראל (שהוא ענין ההמשכה והגילוי
 5 מלמעלה למטה, נתינת פח
 6 מלמעלה מאת הוי' לנשמות
 7 ישראל שיוכלו לעבוד את
 8 עבודתם מלמטה למעלה,
 9 ולהיות "גר הווי'", המשפיע
 10 המעורר את ההמשכה לברוא עולמות,
 11 כמבואר לעיל באריכות) הרי זה
 12 בנוגע לעבודת הצדיקים.
 13 אמן, עקר הענין דכחינת
 14 "אמי" (שנשמות ישראל הן
 15 בחינת 'משפיע' ובני ישראל פועלים
 16 למעלה) נעשה על-ידי
 17 עבודת התשובה (שלמעלה
 18 מהעבודה דתורה ומצות שהיא
 19 עבודת הצדיקים)³². ועל זה על

והנה מה שנאמר "כי אתה גרי הווי'" (שהוא ענין ההמשכה מלמעלה למטה,
 נתינת פח מלמעלה לנשמות ישראל שיוכלו לעבוד את עבודתם
 מלמטה למעלה, ולהיות "גר הווי'") הרי זה בנוגע לעבודת הצדיקים. אמן,
 עקר הענין דכחינת "אמי" (שנשמות ישראל פועלים למעלה) נעשה על-ידי
 עבודת התשובה (שלמעלה מהעבודה דתורה ומצות)³². ועל זה נאמר
 בהמשך הפתוח (כי אתה גרי הווי') "והווי' גייה חשפי", שזוהי נתינת פח
 מלמעלה לעבודת בעלי-תשובה, שמצד עצמם נמצאים הם בחשך, ויש צורך
 ש"הווי' גייה חשפי", ועל-ידי-זה יוכלו גם הם להיות בכחינת "גר להווי'"³³.

(32 ראה אוה"ת בא ע' רנח. ח"ח ס"ע ב'תתקיא. 33) חסר הסיום (המו"ל).

אגרות קודש

ב"ה, כ"ה אייר, תשכ"א

ברוקלין.

הווי"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מו"ה חיים שי

שלום וברכה!

לאחרי הפסק הכי ארוך נתקבל מכתבו מפסח שני וגם מכתב זה נתארך בהליכתו.

ובעת רצון יזכירוהו על הציון הקי של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע לברכת
 הצלחה בקשר ליום הולדתו.

נעם לי לקרות בסיום מכתבו ע"ד ההתקדמות בהנוגע להבנינים ויהי רצון שתהי' התקדמות
 אמיתית ז.א. באופן דמוסיף והולך כהנה וכהנה, והרי בעניני אנ"ש הוא ע"ד המבואר בחז"ל בהנוגע
 לצבי שכשמתרבה הבשר (פנימיות) מתרבה בד"מ העור (חיצוניות) שבנדון דידן הרי זה ענין הכספים
 הנדרשים והרחבת המוסד.

ובעמדנו לפני שבת מברכין ירחא תליתאי הרי זה הזמן לחתימה בברכה בלשון הרב הוא כ"ק
 מו"ח אדמו"ר לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות.

בברכה לבשו"ט.